

NÁZORY MSP NA KVALITU PODNIKATELSKEHO PROSTREDIA NA SLOVENSKU

SPRÁVA Z KVANTITATÍVNEHO PRIESKUMU 2022

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vydavateľ:

Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2023

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	4
ÚVOD.....	6
1. CHARAKTERISTIKA SKÚMANEJ VZORKY MSP.....	7
2. POSTOJE MSP K PODNIKANIU A PODNIKATEĽSKÉMU PROSTREDIU	10
2.1. HODNOTENIE SPOKOJNOSTI S PODMIENKAMI PRE PODNIKANIE (OTÁZKA 1).....	10
2.2. PREKÁŽKY PRE FUNGOVANIE A ĎALŠÍ RAST PODNIKANIA (OTÁZKA 2)	13
2.3. PREKÁŽKY ZÁSAHOV ŠTÁTU V PODNIKANÍ (OTÁZKA 3)	26
2.4. POVINNOSTI PODNIKATEĽOV SPOJENÉ S VYPLŇANÍM ČASTÝCH, ROZSIAHLÝCH A NEPREHLADNÝCH PODANÍ (OTÁZKA 4).....	34
2.5. AKÝMI POPLATKAMI STE AKO PODNIKATEĽ NAJČASTEJŠIE ZAŤAŽENÝ ZO STRANY VEREJNÝCH ORGÁNOV (OTÁZKA 5).....	44
2.6. ODHADNITE VÝŠKU POPLATKOV, KTORÚ ROČNE UHRADÍTE ŠTÁTU AKO PODNIKATEĽ (OTÁZKA 6).....	47
3. ĽUDSKÉ ZDROJE.....	50
3.1. AKO SA VYVÍJALA ZAMESTNANOSŤ VO VAŠEJ FIRME POČAS ROKA 2022? POČET ZAMESTNANCOV SA: (OTÁZKA 7).....	50
3.2. ZAZNAMENALI STE PRI OBSADZOVANÍ PRACOVNÝCH MIEST POČAS TOHTO ROKA VÝRAZNEJŠIE PROBLÉMY AKO V PREDCHÁDZAJÚCICH ROKOCH? (OTÁZKA 8).....	51
4. LEGISLATÍVA A INÉ OBLASTI	54
4.1. DÁ SA PODNIKAŤ BEZ PORUŠENIA ZÁKONA VO VAŠOM ODVETVÍ? (OTÁZKA 9)	54
4.2. ČOMU PRIPISUJETE, ŽE JE ŤAŽKÉ, DOKONCA NEMOŽNÉ DODRŽIAVAŤ ZÁKONY (OTÁZKA 10).....	55
4.3. AKO SA PREJAVUJE PRETRVÁVAJÚCA VYSOKÁ INFLÁCIA NA PODNIKANÍ VAŠEJ FIRMY? (OTÁZKA 11)	60
4.4. AKO VÝRAZNE SA VÁM ZVÝŠILI NÁKLADY NA ENERGETICKÉ VSTUPY OPROTI MINULÉMU ROKU? (OTÁZKA 12)	62
4.5. AKÉ DOPADY MALI DOPOSIAL VYSOKÉ CENY ENERGIÍ NA PODNIKATEĽSKÉ AKTIVITY VAŠEJ FIRMY? (OTÁZKA 13).....	64
4.6. AKÉ PRIAME VPLYVY MAL DOTERAZ VOJENSKÝ KONFLIKT NA UKRAJINE NA PODNIKATEĽSKÉ AKTIVITY VAŠEJ FIRMY? (OTÁZKA 14).....	66
4.7. AKO BY STE OHODNOTILI NASLEDOVNÉ TOHTOROČNÉ LEGISLATÍVNE ZMENY? (OTÁZKA 15)	68
4.8. AK VAŠA FIRMA NESTIHLA ZAPÍSAŤ RODNÉ ČÍSLA SPOLOČNÍKOV DO OBCHODNÉHO REGISTRA, AKÉ BOLI DÔVODY: (OTÁZKA 16).....	76
4.9. PLÁNOVANÉ ZMENY VO FIRME V NAJBĹIŽŠOM OBDOBÍ (OTÁZKA 17)	78
4.10. OČAKÁVANIA VÝVOJA VO SVOJEJ FIRME V NASLEDUJÚCOM ROKU (OTÁZKA 18)	81
4.11. AKÝ OČAKÁVATE DOPAD PLÁNOVANÉHO ZVÝŠENIA PRÍPLATKOV ZA PRÁCU CEZ VÍKEND, SVIATOK A V NOCI V ROKU 2023 NA VAŠE PODNIKANIE: (OTÁZKA 19).....	86
4.12. AKÉ OPATRENIA PREFERUJETE PRE ULAHČENIE VÁŠHO PODNIKANIA V BUDÚCNOSTI? (OTÁZKA 20)	89
5. ZHRNUTIE VÝSLEDKOV	91
6. METODIKA PRIESKUMU	93
7. DOTAZNÍK	94

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku súčasný stav	12
Tabuľka 2 Spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku v období začatia podnikania	13
Tabuľka 3 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Daňové - odvodové zaťaženie	16
Tabuľka 4 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Vysoká inflácia	17
Tabuľka 5 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov	18
Tabuľka 6 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Nestabilné ceny energií a ich skokové zmeny	19
Tabuľka 7 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Registračné, nahlasovacie a iné administratívne povinnosti voči štátu	20
Tabuľka 8 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Dostupnosť a kvality pracovnej sily	21
Tabuľka 9 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Vymožiteľnosť práva cez súdy	22
Tabuľka 10 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Korupcia	23
Tabuľka 11 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Obmedzenie vstupu na trh a iné protikonkurenčné praktiky	24
Tabuľka 12 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie? Kvalita a dostupnosť infraštruktúry	25
Tabuľka 13 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Regulácia pracovno-právnych vzťahov	28
Tabuľka 14 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana spotrebiteľa	29
Tabuľka 15 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana životného prostredia	30
Tabuľka 16 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana hospodárskej súťaže	31
Tabuľka 17 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach:	32
Tabuľka 18 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Regulácia cien tovarov a služieb	33
Tabuľka 19 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Sociálna poisťovňa	36
Tabuľka 20 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Finančná správa	37
Tabuľka 21 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Inštitúcia poskytujúca dotácie, resp. rozhodujúca o eurofondoch	38
Tabuľka 22 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Štatistický úrad SR	39
Tabuľka 23 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Zdravotná poisťovňa	40
Tabuľka 24 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Registrový súd	41
Tabuľka 25 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Mestský/obecný úrad	42
Tabuľka 26 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Okresný úrad a okresný úrad v sídle kraja	43
Tabuľka 27 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Samosprávny kraj	44
Tabuľka 28 Akými poplatkami ste ako podnikateľ zaťažený?	46
Tabuľka 29 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ	49
Tabuľka 30 Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022	51
Tabuľka 31 Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest výrazné problémy?	53
Tabuľka 32 Dá sa podľa vás podnikateľ tak, aby ste neporušili žiadny zákon?	55
Tabuľka 33a Ak sa domnievate, že je ťažké dodržiavať zákony, čomu to pripisujete?	58
Tabuľka 34 Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy?	61
Tabuľka 35 Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku?	63
Tabuľka 36 Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na aktivity vašej firmy?	65
Tabuľka 37 Aké vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na aktivity vašej firmy?	67
Tabuľka 38 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	69
Tabuľka 39 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	70
Tabuľka 40 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	71
Tabuľka 41 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	72
Tabuľka 42 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	73
Tabuľka 43 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	74
Tabuľka 44 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	75
Tabuľka 45 Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:	77
Tabuľka 46a/b Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?	79
Tabuľka 47 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti tržieb?	82
Tabuľka 48 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti ziskovosti?	83
Tabuľka 49 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v rámci investícií?	84
Tabuľka 50 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti zamestnanosti?	85
Tabuľka 51 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti vývozu?	86
Tabuľka 52 Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatkov a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie:	88
Tabuľka 53 Aké opatrenia preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti?	90

Zoznam grafov

Graf 1 Právna forma firmy	7
Graf 2 Počet zamestnancov	8
Graf 3 Kraj sídla	8
Graf 4 Odvetvie	9
Graf 5 Dĺžka podnikania	9
Graf 6 Hodnotenie spokojnosti – Súčasný stav	10
Graf 7 Hodnotenie spokojnosti – Na začiatku podnikania	11
Graf 8 Prekážky podnikania	14
Graf 9 Prekážky podnikania - porovnanie 2022/2021/2020	15
Graf 10 Zásahy štátu ako prekážka v podnikaní na Slovensku	26
Graf 11 Zásahy štátu ako prekážka v podnikaní na Slovensku 2022/2021/2020	27
Graf 12 Povinnosti spojené s vyplňaním zbytočne častých, rozsiahlych a neprehľadných podaní štátnym inštitúciám	34
Graf 13 Povinnosti spojené s vyplňaním zbytočne častých, rozsiahlych a neprehľadných podaní štátnym inštitúciám 2022/2021/2020	35
Graf 14 Akými poplatkami ste ako podnikateľ zaťažený? 2022/2021	45
Graf 15 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ	47
Graf 16 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ 2022/2021	48
Graf 17 Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022/2021	50
Graf 18 Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest výrazné problémy 2022/2021	52
Graf 19 Dá sa podľa vás podnikateľ tak, aby ste neporušili žiadny zákon? 2022/2021/2020	54
Graf 20 Čomu pripisujete, že je ťažké, či dokonca nemožné dodržiavať zákony?	56
Graf 21 Čomu pripisujete, že je ťažké, či dokonca nemožné dodržiavať zákony? 2022/2021/2020	57
Graf 22 Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy?	60
Graf 23 Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku?	62
Graf 24 Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na aktivity vašej firmy?	64
Graf 25 Aké vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na aktivity vašej firmy?	66
Graf 26 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?	68
Graf 27 Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:	76
Graf 28 Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?	78
Graf 29 V porovnaní s aktuálnym rokom, aký vývoj očakávate vo svojej firme v nasledujúcom roku? 2022/2021	81
Graf 30 Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatkov a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie:	87
Graf 31 Aké opatrenia preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti?	89

Úvod

Pozitívne prínosy podnikania pre spoločnosť sú založené v prvom rade na vytváraní optimálnych podmienok pre jeho realizáciu, ako aj na implementácii opatrení z pravidelne realizovaných meraní a analýz potrieb a spokojnosti podnikateľských subjektov. Veľmi dôležité je monitorovať kvalitu podnikateľského prostredia intenzívnejšie v časoch neistoty a zmien, ktoré do trhu priniesli posledné roky. V prípade malých a stredných podnikateľov (MSP) je kvalita prostredia, v ktorom realizujú rozhodnutia, vyrábajú tovary, poskytujú služby a plánujú, významne dôležitá, lebo tvoria nezanedbateľnú časť zamestnanosti, sú tvorcom pokroku a inovácií. Vytvárať vhodné podmienky pre podnikanie je v aktuálnom čase nevyhnutné, pretože ochota podnikat' môže byť v časoch neistoty znížená. Je úlohou štátu na základe výskumov systematicky chápať pulz podnikateľského prostredia, tvoriť mechanizmy na jeho neustále zlepšovanie, ako aj aktívne a efektívne ich komunikovať. Pri aktuálnej situácii na trhu je tiež žiadúce identifikovať bariéry, ktoré bránia alebo komplikujú, či už rozbeh podnikania, resp. jeho rozvoj, promptne ich odstraňovať a naďalej zjednodušovať celý mechanizmus realizácie podnikateľskej činnosti.

Z dôvodu hĺbkového posúdenia vnímanej kvality podnikateľského prostredia v sektore MSP bol realizovaný aj predmetný reprezentatívny prieskum medzi reprezentantami tohto segmentu na Slovensku, ktorý sa zamerlal na vybrané ťažiskové témy:

- posúdenie spokojnosti, resp. nespokojnosti s podmienkami na podnikanie;
- zmapovanie najzávažnejších prekážok v podnikaní na Slovensku;
- posúdenie vplyvu častých legislatívnych zmien na podnikanie;
- zmapovanie názorov na hospodársku politiku štátu;
- identifikáciu dopadov vojny na Ukrajinu na podnikateľské prostredie;
- identifikáciu dopadov energetickej krízy na podnikanie;
- postoje k opatreniam na podnikateľské prostredie.

Prieskum bol realizovaný formou telefonických rozhovorov CATI v **mesiaci december 2022**. Projektu sa zúčastnilo 1 000 malých a stredných podnikateľov (MSP). Zber údajov realizovala prieskumná agentúra Actly s.r.o. Respondenti prieskumu boli predstavitelia podnikateľských subjektov s rozhodovacou právomocou, teda majitelia firiem, generálni riaditelia, výkonní riaditelia alebo kompetentní pracovníci poverení odpovedať na otázky zodpovednou osobou vo firme s rozhodovacou právomocou.

1. Charakteristika skúmanej vzorky MSP

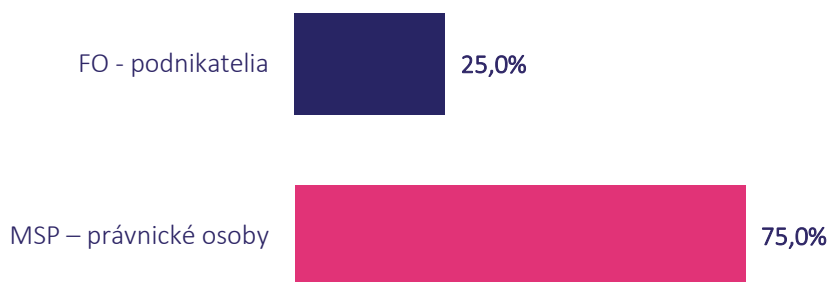
Skúmaná vzorka malých a stredných podnikov, ktoré sa zúčastnili prieskumu realizovaného v roku 2022 možno rozčleniť na základe nasledujúcich kategórií:

- právnej formy;
- veľkosti (podľa počtu zamestnancov);
- regionálnej príslušnosti (na úrovni regiónov NUTS 3);
- odvetvia, v ktorom vykonávajú hlavnú činnosť podnikania (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE);
- dĺžky podnikania.

Z celkovej vzorky 1 000 MSP tvorili štvrtinu (25,0 %) fyzické osoby – podnikatelia a tri štvrtiny MSP – právnické osoby (75,0 %). V rámci MSP – právnických osôb dominovali spoločnosti s ručením obmedzeným so 71,0 %-ným zastúpením. V nižšej miere boli vo vzorke zúčastnené akciové spoločnosti (2,9 %), spoločnosti inej právnej formy (1,1%), do ktorej mohli byť zaradené verejno-obchodné spoločnosti, komanditné spoločnosti, družstvá, jednoduché spoločnosti na akcie a slobodne povolania (0,3 %).

Graf 1 Právna forma firmy

Právna forma vašej firmy

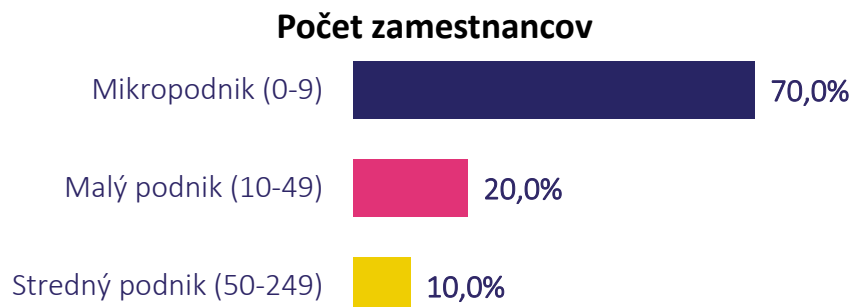

N=1000 respondentov

V členení podľa veľkostných kategórií boli v prieskume najpočetnejšie zastúpené mikropodniky (t. j. podniky s počtom zamestnancov nižším ako 10), ktoré predstavovali 70 % celkového počtu respondentov. Päťtinu respondentov (20,0 %) tvorili malé podniky (10 – 49 zamestnancov). Najnižšie zastúpenie v prieskume mali stredné podniky s počtom zamestnancov 50 až 249, a to 10,0 %.

Podnikateľské subjekty bez zamestnancov tvorili 15,8 % zo všetkých oslovených MSP.

Graf 2 Počet zamestnancov

N=1000 respondentov

Z pohľadu regionálneho zastúpenia MSP, ktoré sa zúčastnili prieskumu, boli oslovené podnikateľské subjekty so sídlom vo všetkých krajoch SR. Najpočetnejšie zastúpenie mali MSP sídlia v Bratislavskom kraji, ktorých podiel na celkovom počte oslovených respondentov predstavoval 28,6 %. Zastúpenie MSP z ostatných krajov bolo relatívne vyrovnané – v intervale od 8,5 % do 12,2 %.

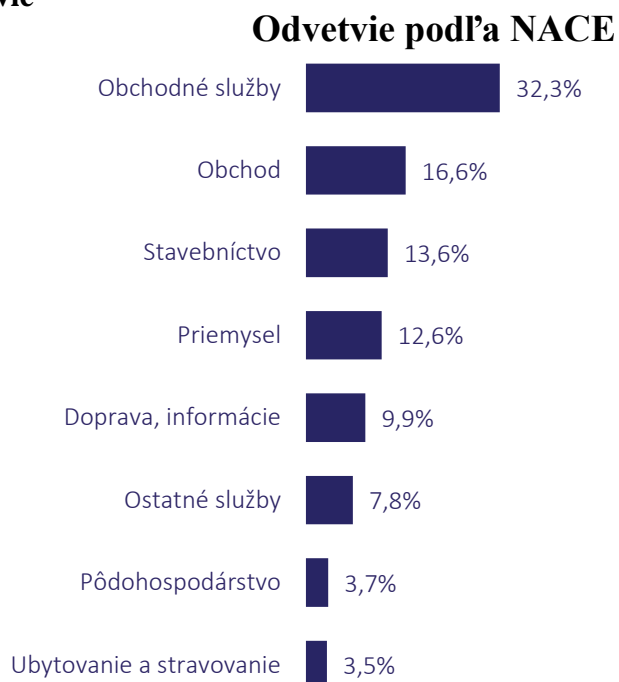
Graf 3 Kraj sídla

N=1000 respondentov

Skúmaná vzorka MSP pozostávala v prevažujúcej miere z podnikateľských subjektov vykonávajúcich hlavnú podnikateľskú činnosť v odvetví obchodných služieb (32,3 %) a obchodu (16,6 %). V ostatných sektoroch bolo zastúpené stavebníctvo (13,6 %), priemysel (12,6 %), doprava, informácie (9,9 %) a v odvetví ostatných služieb (7,8 %). Podiel podnikateľských subjektov v ostatných odvetviach bol výrazne nižší. Najnižší podiel MSP, ktoré sa zúčastnili prieskumu, podnikalo v pôdohospodárstve (3,7 %), resp. ubytovaní a stravovaní (3,5 %).

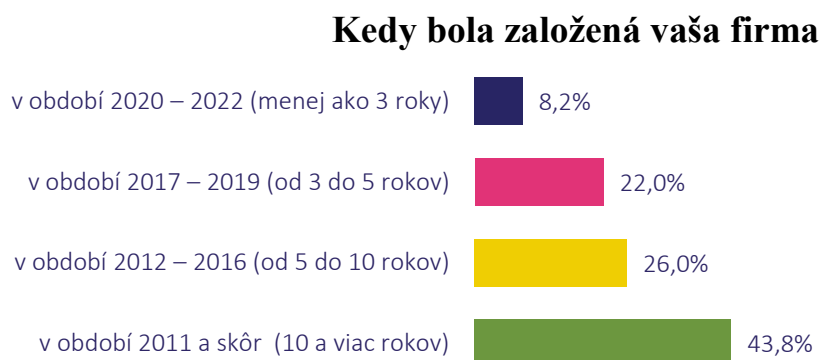
Graf 4 Odvetvie

N=1000 respondentov

V členení podľa dĺžky podnikania bola vzorka MSP zložená prevažne z respondentov s dlhoročnými skúsenosťami v podnikaní – takmer polovicu (43,8 %) respondentov tvorili MSP pôsobiace na trhu viac ako 10 rokov. Viac ako pätinu (26,0 %) tvorili respondenti MSP podnikajúcich od 5 do 10 rokov. Vzorku ďalej doplnili MSP podnikajúce 3 až 5 rokov (22,0 %). 8,2 % tvorili mladí podnikatelia podnikajúci menej ako 3 roky.

Graf 5 Dĺžka podnikania

N=1000 respondentov

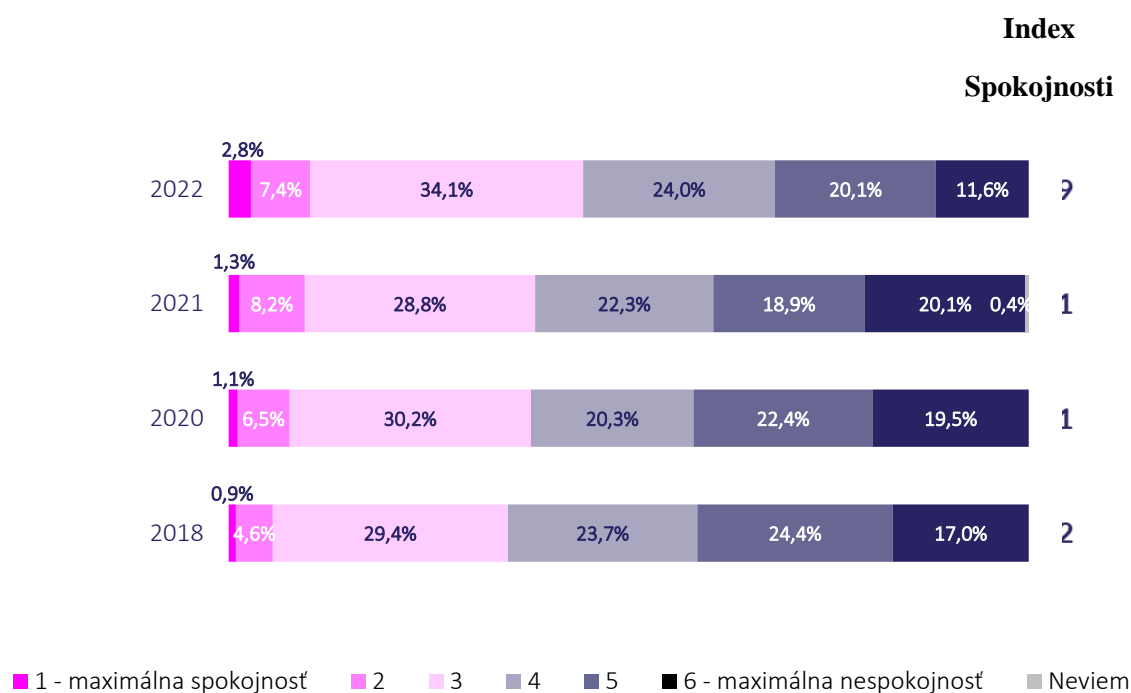
2. POSTOJE MSP K PODNIKANIU A PODNIKATEĽSKÉMU PROSTREDIU

2.1. Hodnotenie spokojnosti s podmienkami pre podnikanie (Otázka 1)

Predstavitelia malých a stredných podnikov sa v prieskume vyjadrili k podmienkam pre podnikanie na Slovensku v dvoch obdobiach – v súčasnosti (rok 2022) a v období, keď s podnikaním začínali. Medzi oslovenými MSP vo všeobecnosti prevládala nespokojnosť so súčasnými podmienkami pre podnikanie na Slovensku. Podľa hodnotenia spokojnosti na stupnici od 1 (najvyššia spokojnosť) po 6 (najnižšia spokojnosť), spokojnosť so súčasnými podmienkami pre podnikanie prevládala v prípade 44,3 % malých a stredných podnikateľov. Naopak, nespokojnosť (hodnotenie 4 až 6) prezentovali takmer viac ako polovica (55,7 %) respondentov. Index spokojnosti malých a stredných podnikateľov so súčasným stavom podnikateľského prostredia dosiahol podľa spracovaných výsledkov prieskumu **3,9 bodu** (na stupnici od 1 po 6)¹.

Graf 6 Hodnotenie spokojnosti – Súčasný stav

Vyjadrite vašu celkovú spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku v súčasnosti

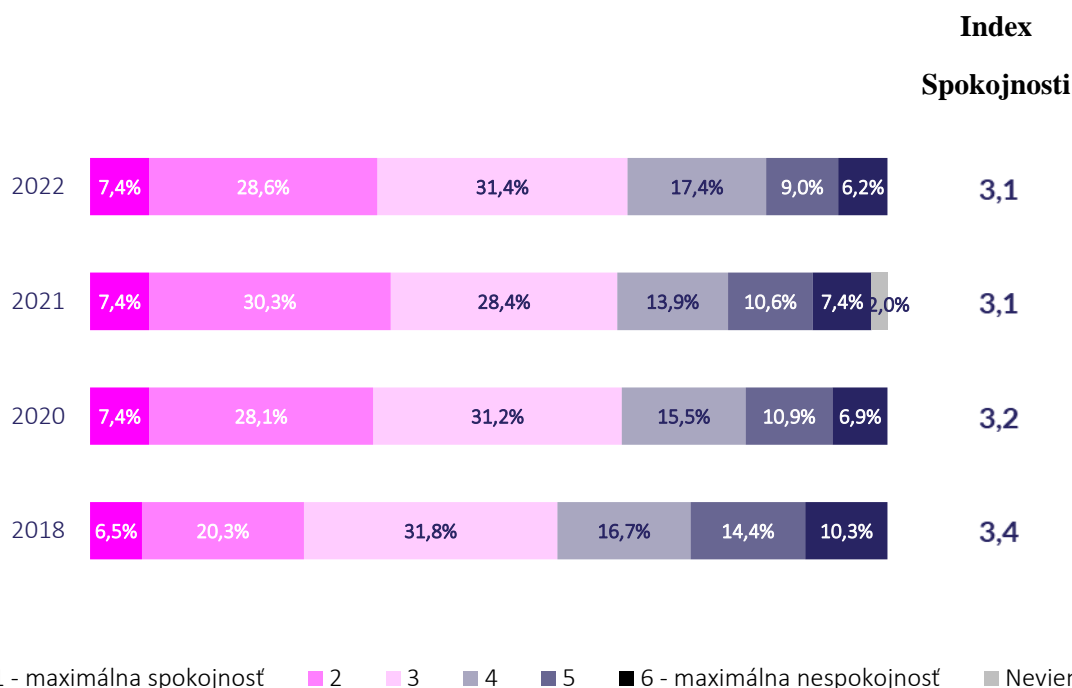

N=1000 respondentov

¹ Výpočet indexu vychádza z percentuálneho zastúpenia jednotlivých odpovedí (napr. hodnotu 6 označilo 30 % respondentov, hodnotu 5 označilo 40 %, atď.). Percentá boli následne prenasobené zodpovedajúcim počtom bodov. Prenásobené hodnoty za všetky odpovede boli v ďalšom kroku sčítané, pričom maximálna možná hodnota je 600. Z dôvodu prevedenia bodov na stupnicu od 1 do 6 bol súčet vydelený hodnotou 100.

Graf 7 Hodnotenie spokojnosti – Na začiatku podnikania

Vyjadrite vašu celkovú spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku na začiatku svojho podnikania

N=1000 respondentov

Rovnakým spôsobom respondenti hodnotili aj podmienky pre podnikanie v začiatkoch ich podnikania na Slovensku. V tomto prípade bolo hodnotenie pozitívnejšie. Spokojnosť s podmienkami na podnikanie (hodnotenie 1 až 3) prezentovali dve tretiny podnikateľov (67,4 %). S podmienkami na začiatku svojho podnikania nebola spokojná (hodnotenie 4 až 6) takmer tretina zástupcov MSP (32,6 %). Index spokojnosti s podmienkami pre podnikanie na začiatku podnikania dosiahol **3,1 bodu**.

V súčasnosti v rámci podnikateľov, ktorí vyjadrili spokojnosť so súčasným stavom podnikania, sú viac zastúpení strední podnikatelia (48,0 %). Spokojnosť so súčasným stavom vyjadrili významnejšie aj podnikatelia z odvetvia stavebníctvo (48,5 %) a podnikatelia zo sektoru obchodné služby (48,3 %), firmy zo sídlom v Banskobystrickom (48,9 %) a Trenčianskom kraji (47,1 %) a MSP podnikajúce menej ako 3 roky (61,0 %). Spokojnosť s aktuálnymi podmienkami klesá s dĺžkou podnikania respondentov.

Medzi najmenej spokojných podnikateľov možno zaradiť zástupcov malých podnikov (62,5%), firmy z odvetvia ubytovanie a stravovanie (74,3 %), so sídlom v Košickom kraji (63,1 %) a podnikateľov podnikajúcich viac ako 10 rokov (60,7 %).

Tabuľka 1 Spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku súčasný stav

Riadkové %		1 - maximálna spokojnosť	2	3	4	5	6 - maximálna nespokojnosť
Celková vzorka	1000 respondentov	2,8%	7,4%	34,1%	24,0%	20,1%	11,6%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	3,4%	7,6%	34,7%	22,6%	20,1%	11,6%
	Malý podnik (10-49)	1,0%	6,0%	30,5%	30,0%	20,0%	12,5%
	Stredný podnik (50-249)	2,0%	9,0%	37,0%	22,0%	20,0%	10,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	0,0%	5,4%	35,1%	32,4%	21,6%	5,4%
	Priemysel	4,8%	10,3%	29,4%	23,0%	24,6%	7,9%
	Stavebníctvo	1,5%	8,8%	38,2%	23,5%	17,6%	10,3%
	Obchod	3,6%	5,4%	29,5%	24,1%	22,3%	15,1%
	Ubytovanie a stravovanie	2,9%	2,9%	20,0%	25,7%	37,1%	11,4%
	Doprava, informácie	3,0%	9,1%	33,3%	22,2%	18,2%	14,1%
	Obchodné služby	1,5%	8,0%	38,7%	24,5%	17,3%	9,9%
Ostatné služby	6,4%	2,6%	32,1%	21,8%	17,9%	19,2%	
Kraj sídla	Bratislavský	1,7%	8,0%	36,0%	29,0%	16,1%	9,1%
	Trnavský	4,3%	8,6%	30,1%	29,0%	20,4%	7,5%
	Nitriansky	3,6%	4,5%	36,9%	18,0%	21,6%	15,3%
	Trenčiansky	2,4%	7,1%	37,6%	24,7%	17,6%	10,6%
	Banskobystrický	3,3%	7,8%	37,8%	21,1%	18,9%	11,1%
	Žilinský	4,1%	7,4%	31,1%	22,1%	23,0%	12,3%
	Prešovský	1,8%	7,3%	34,5%	18,2%	26,4%	11,8%
Košický	2,9%	7,8%	26,2%	22,3%	22,3%	18,4%	
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	4,4%	8,0%	33,2%	17,6%	23,2%	13,6%
	MSP - právnické osoby	2,3%	7,2%	34,4%	26,1%	19,1%	10,9%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	2,4%	12,2%	46,3%	17,1%	17,1%	4,9%
	Od 3 do 5 rokov	2,7%	5,9%	36,4%	26,4%	19,5%	9,1%
	Od 5 do 10 rokov	2,3%	10,8%	33,8%	23,1%	18,1%	11,9%
	10 a viac rokov	3,2%	5,3%	30,8%	24,7%	22,1%	13,9%

Prevládajúcu spokojnosť s podmienkami na podnikanie v období začatia podnikania vyjadrili v prieskume predovšetkým zástupcovia malých firiem (69,0 %) pôsobiach v odvetviach doprava, informácie (76,8 %) a ostatné služby (74,4 %), so sídlom v Banskobystrickom kraji (77,8 %), podnikajúci viac ako 10 rokov (71,4 %) a viac MSP právnické osoby (68,1 %).

Prevládajúcu nespokojnosť s podmienkami na podnikanie v období začatia podnikania deklarovali v prieskume predovšetkým stredné firmy (37,0 %) pôsobiace v stavebníctve (37,5 %), podnikatelia pôsobiaci na trhu menej ako 3 roky (43,9 %) a podnikatelia z Prešovského (39,1 %) a Žilinského (38,5 %) kraja a viac MSP fyzické osoby (34,8 %).

Tabuľka 2 Spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku v období začatia podnikania

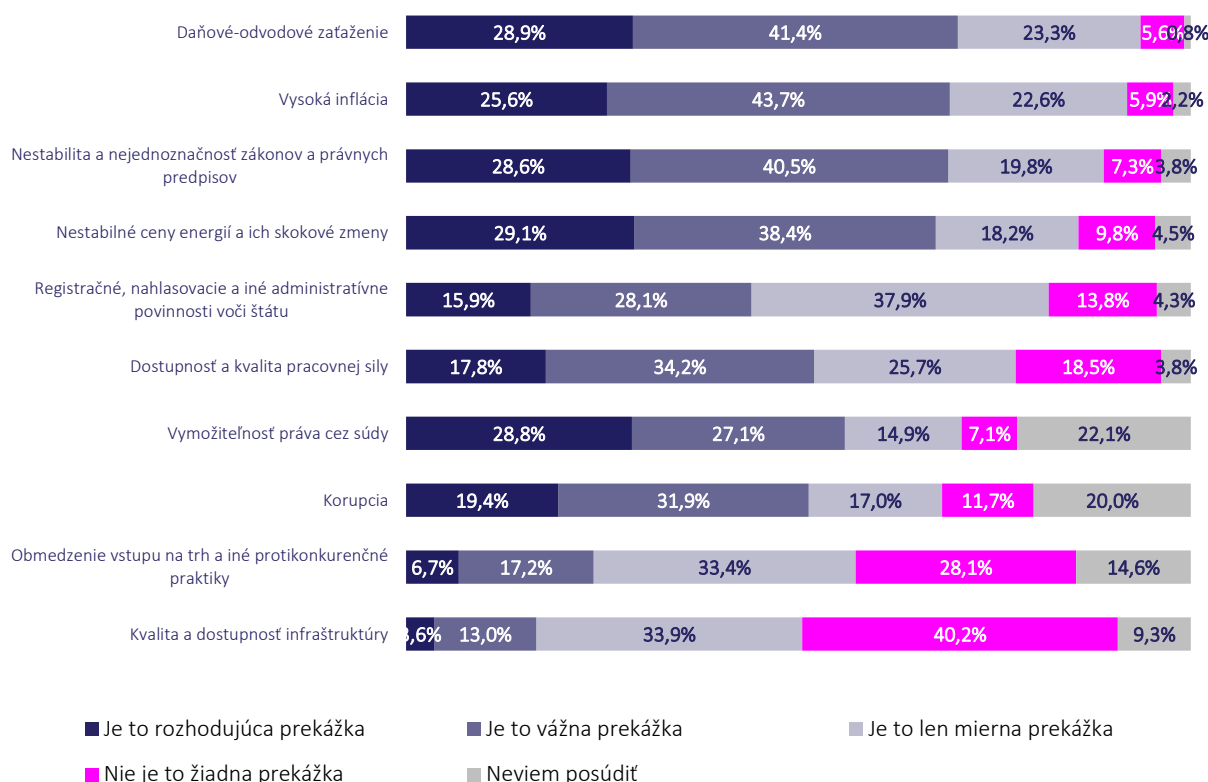
Riadkové %		1 - maximálna spokojnosť	2	3	4	5	6 - maximálna nespokojnosť
Celková vzorka	1000 respondentov	7,4%	28,6%	31,4%	17,4%	9,0%	6,2%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	7,9%	25,9%	33,9%	17,0%	9,1%	6,3%
	Malý podnik (10-49)	7,5%	37,0%	24,5%	16,0%	9,0%	6,0%
	Stredný podnik (50-249)	4,0%	31,0%	28,0%	23,0%	8,0%	6,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	5,4%	16,2%	43,2%	16,2%	13,5%	5,4%
	Priemysel	7,1%	29,4%	27,0%	21,4%	7,9%	7,1%
	Stavebníctvo	3,7%	30,1%	28,7%	19,1%	14,0%	4,4%
	Obchod	8,4%	23,5%	34,3%	16,9%	7,8%	9,0%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	34,3%	28,6%	14,3%	11,4%	5,7%
	Doprava, informácie	10,1%	31,3%	35,4%	17,2%	3,0%	3,0%
	Obchodné služby	7,4%	28,5%	31,3%	16,7%	9,6%	6,5%
	Ostatné služby	10,3%	35,9%	28,2%	14,1%	6,4%	5,1%
Kraj sídla	Bratislavský	8,0%	30,1%	29,4%	19,2%	8,0%	5,2%
	Trnavský	7,5%	23,7%	36,6%	8,6%	11,8%	11,8%
	Nitriansky	9,0%	28,8%	30,6%	17,1%	6,3%	8,1%
	Trenčiansky	5,9%	36,5%	30,6%	8,2%	15,3%	3,5%
	Banskobystrický	6,7%	32,2%	38,9%	13,3%	4,4%	4,4%
	Žilinský	5,7%	25,4%	30,3%	18,9%	13,9%	5,7%
	Prešovský	7,3%	24,5%	29,1%	22,7%	8,2%	8,2%
	Košický	7,8%	27,2%	31,1%	24,3%	5,8%	3,9%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	9,2%	26,4%	29,6%	17,6%	11,6%	5,6%
	MSP - právnické osoby	6,8%	29,3%	32,0%	17,3%	8,1%	6,4%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	4,9%	17,1%	34,1%	23,2%	14,6%	6,1%
	Od 3 do 5 rokov	5,0%	28,2%	36,8%	15,9%	6,8%	7,3%
	Od 5 do 10 rokov	4,6%	23,8%	33,5%	20,0%	10,8%	7,3%
	10 a viac rokov,	10,7%	33,8%	26,9%	15,5%	8,0%	5,0%

2.2. Prekážky pre fungovanie a ďalší rast podnikania (Otázka 2)

Pre malých a stredných podnikateľov je pri fungovaní a ďalšom raste podnikania **najvýznamnejšou prekážkou daňové-odvodové zaťaženie**. Tento faktor považuje za miernu, vážnu alebo rozhodujúcu prekážku až 93,6 % respondentov. Pre 28,9 % MSP je daňové-odvodové zaťaženie rozhodujúcou prekážkou v podnikaní na Slovensku.

Graf 8 Prekážky podnikania

Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?

N=1000 respondentov

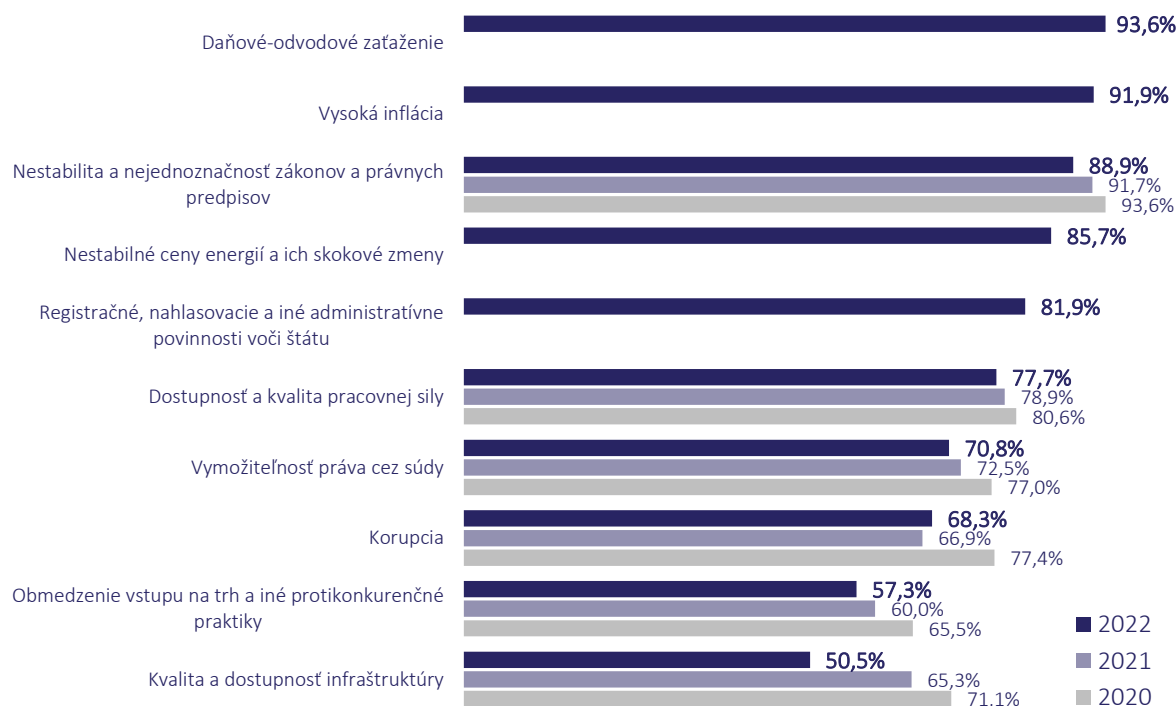
Z výsledkov ďalej vyplýva, že MSP považujú za významnú prekážku aj **vysokú mieru inflácie** (91,9 %) a viac ako štvrtina respondentov (25,6 %) vníma vysokú mieru inflácie ako rozhodujúcu prekážku podnikania na Slovensku. Treťou významnou prekážkou je **nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov** (88,9 %). Až pre 28,6 % MSP je nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov rozhodujúcou prekážkou podnikania. Za významnú prekážku považujú MPS aj **nestabilné ceny energií a ich skokové ceny** (85,7 %). Rozhodujúcou prekážkou sú nestabilné ceny energií pre 29,1 % MSP. **Registračné, nahlasovacie a iné administratívne povinnosti voči štátu** sú prekážkou pre 81,9 % MSP. Sektor MSP neustále pociťuje problémy aj na pracovnom trhu. **Problém s dostupnosťou a kvalitou pracovnej sily** označilo za prekážku až 77,7 % oslovených MSP. Medzi významnejšie bariéry v podnikaní na Slovensku respondenti zaradili tiež vymožitelnosť práva súdnou cestou (70,8 %) a korupciu (68,3 %). Pre 57,3 % oslovených MSP predstavuje prekážku v podnikaní **obmedzenie vstupu na trh** a iné protikonkurenčné praktiky. **Kvalitu a dostupnosť infraštruktúry** na Slovensku považuje za prekážku polovica (50,5%) malých a stredných podnikateľov.

V porovnaní s výsledkami prieskumu z roku 2021 a 2022 kleslo negatívne vnímanie skoro pri všetkých porovnateľných faktoroch, až na **korupciu**, kde v roku 2021 bol tento faktor nižší o 1,4 percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2022, kde **nastal nárast**. Najvýraznejší **pokles** v medziročnom porovnaní zaznamenali faktory **kvalita a dostupnosť infraštruktúry** (14,8 percentuálneho bodu k roku 2021 a až 20,6 percentuálneho bodu k 2020). Výrazný posun nastal aj u faktora **obmedzenie vstupu na trh a iné protikorupčné praktiky** (8,2

percentuálneho bodu) a **vymožiteľnosť práva cez súdy** (6,2 percentuálneho bodu) v porovnaní s rokom 2020. **Nestabilita zákonov a nejednoznačnosť zákonov** tiež klesla (4,7 percentuálneho bodu) v porovnaní s rokom 2020 a (2,8 percentuálneho bodu) s rokom 2021. **Dostupnosť a kvalita pracovnej sily** klesla v porovnaní s uvedenými rokmi (2,9 percentuálneho bodu s rokom 2020 a 1,2 percentuálneho bodu s rokom 2021).

Graf 9 Prekážky podnikania - porovnanie 2022/2021/2020

Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?

N=1000 respondentov

Novým sledovaným faktorom v tomto prieskume je daňovo-odvodové zaťaženie, ktoré za významnú prekážku podnikania označilo až (96,0 %) stredných podnikateľov, najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (100 %) a pôdohospodárstvo (97,3 %), predovšetkým firmy z Nitrianskeho kraja (96,4 %), MSP podnikajúcich od 5 do 10 rokov (94,6 %), najmä MSP právnické osoby (94,7 %).

**Tabuľka 3 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Daňové-odvodové zaťaženie**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	5,6%	23,3%	41,4%	28,9%	0,8%	93,6%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,1%	24,1%	41,3%	27,6%	0,9%	93,0%
	Malý podnik (10-49)	5,0%	19,5%	44,0%	31,0%	0,5%	94,5%
	Stredný podnik (50-249)	3,0%	25,0%	37,0%	34,0%	1,0%	96,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	2,7%	32,4%	40,5%	24,3%	0,0%	97,3%
	Priemysel	6,3%	19,0%	41,3%	31,7%	1,6%	92,1%
	Stavebníctvo	7,4%	25,7%	50,0%	15,4%	1,5%	91,2%
	Obchod	5,4%	22,3%	39,8%	31,3%	1,2%	93,4%
	Ubytovanie a stravovanie	0,0%	20,0%	42,9%	37,1%	0,0%	100,0%
	Doprava, informácie	11,1%	19,2%	38,4%	30,3%	1,0%	87,9%
	Obchodné služby	3,7%	26,3%	39,6%	30,0%	0,3%	96,0%
	Ostatné služby	6,4%	17,9%	41,0%	34,6%	0,0%	93,6%
Kraj sídla	Bratislavský	7,0%	23,4%	39,5%	29,0%	1,0%	92,0%
	Trnavský	5,4%	23,7%	45,2%	24,7%	1,1%	93,5%
	Nitriansky	3,6%	21,6%	45,0%	29,7%	0,0%	96,4%
	Trenčiansky	9,4%	20,0%	40,0%	28,2%	2,4%	88,2%
	Banskobystrický	4,4%	27,8%	40,0%	26,7%	1,1%	94,4%
	Žilinský	3,3%	26,2%	46,7%	23,0%	0,8%	95,9%
	Prešovský	5,5%	20,0%	36,4%	38,2%	0,0%	94,5%
	Košický	4,9%	23,3%	40,8%	31,1%	0,0%	95,1%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	8,0%	24,8%	39,2%	26,4%	1,6%	90,4%
	MSP - právnické osoby	4,8%	22,8%	42,1%	29,7%	0,5%	94,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	8,5%	34,1%	35,4%	22,0%	0,0%	91,5%
	Od 3 do 5 rokov	5,0%	23,2%	42,7%	28,6%	0,5%	94,5%
	Od 5 do 10 rokov	3,8%	24,6%	41,2%	28,8%	1,5%	94,6%
	10 a viac rokov	6,4%	20,5%	42,0%	30,4%	0,7%	92,9%

Ďalším novým faktorom, ktorý má výrazný vplyv na podnikanie MSP u nás je **vysoká inflácia**, ktorú za prekážku označilo až 93,5 % malých podnikateľov, najmä v sektore pôdohospodárstvo (94,6 %) resp. obchod (94,6 %) a ubytovanie a stravovanie (94,3 %), najmä z Banskobystrického (94,4 %) a Žilinského (94,3 %) kraja, hlavne podnikateľov podnikajúcich od 3 do 5 rokov (93,2 %) a ide hlavne aj o MSP fyzické osoby (92,4 %).

Tabuľka 4 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Vysoká inflácia

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	5,9%	22,6%	43,7%	25,6%	2,2%	91,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,4%	23,0%	43,7%	24,7%	2,1%	91,4%
	Malý podnik (10-49)	5,0%	22,5%	40,5%	30,5%	1,5%	93,5%
	Stredný podnik (50-249)	4,0%	20,0%	50,0%	22,0%	4,0%	92,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	2,7%	24,3%	45,9%	24,3%	2,7%	94,6%
	Priemysel	4,8%	22,2%	41,3%	29,4%	2,4%	92,9%
	Stavebníctvo	3,7%	26,5%	46,3%	20,6%	2,9%	93,4%
	Obchod	3,6%	18,7%	46,4%	29,5%	1,8%	94,6%
	Ubytovanie a stravovanie	2,9%	22,9%	45,7%	25,7%	2,9%	94,3%
	Doprava, informácie	16,2%	19,2%	41,4%	21,2%	2,0%	81,8%
	Obchodné služby	5,6%	23,8%	42,4%	26,0%	2,2%	92,3%
	Ostatné služby	7,7%	23,1%	43,6%	24,4%	1,3%	91,0%
Kraj sídla	Bratislavský	6,3%	27,3%	39,9%	23,8%	2,8%	90,9%
	Trnavský	6,5%	21,5%	40,9%	26,9%	4,3%	89,2%
	Nitriansky	5,4%	21,6%	41,4%	30,6%	0,9%	93,7%
	Trenčiansky	4,7%	28,2%	35,3%	28,2%	3,5%	91,8%
	Banskobystrický	3,3%	13,3%	57,8%	23,3%	2,2%	94,4%
	Žilinský	4,9%	21,3%	49,2%	23,8%	0,8%	94,3%
	Prešovský	7,3%	20,0%	42,7%	29,1%	0,9%	91,8%
	Košický	7,8%	19,4%	48,5%	22,3%	1,9%	90,3%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	5,6%	25,6%	43,2%	23,6%	2,0%	92,4%
	MSP - právnické osoby	6,0%	21,6%	43,9%	26,3%	2,3%	91,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	6,1%	24,4%	52,4%	15,9%	1,2%	92,7%
	Od 3 do 5 rokov	4,1%	22,7%	40,5%	30,0%	2,7%	93,2%
	Od 5 do 10 rokov	6,5%	23,8%	43,5%	23,8%	2,3%	91,2%
	10 a viac rokov	6,4%	21,5%	43,8%	26,3%	2,1%	91,6%

Nestabilita a nejednoznačnosť legislatívnych noriem vytvára prekážku pre fungovanie a ďalší rast podnikania predovšetkým medzi strednými podnikmi (93,0 %), podnikateľmi v odvetví ubytovanie a stravovanie (94,3 %), so sídlom v Prešovskom kraji (91,8 %) a podnikajúcich 10 a viac rokov (92,7 %), predovšetkým MSP PO (90,1 %).

**Tabuľka 5 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	7,3%	19,8%	40,5%	28,6%	3,8%	88,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	7,7%	19,9%	40,7%	27,3%	4,4%	87,9%
	Malý podnik (10-49)	6,5%	21,0%	35,5%	34,0%	3,0%	90,5%
	Stredný podnik (50-249)	6,0%	17,0%	49,0%	27,0%	1,0%	93,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	13,5%	45,9%	27,0%	0,0%	86,5%
	Priemysel	6,3%	23,8%	36,5%	27,0%	6,3%	87,3%
	Stavebníctvo	6,6%	20,6%	39,7%	26,5%	6,6%	86,8%
	Obchod	5,4%	18,1%	37,3%	34,9%	4,2%	90,4%
	Ubytovanie a stravovanie	0,0%	8,6%	57,1%	28,6%	5,7%	94,3%
	Doprava, informácie	9,1%	19,2%	41,4%	27,3%	3,0%	87,9%
	Obchodné služby	8,0%	19,5%	42,1%	28,2%	2,2%	89,8%
Ostatné služby	9,0%	25,6%	37,2%	25,6%	2,6%	88,5%	
Kraj sídla	Bratislavský	6,6%	22,4%	40,9%	26,6%	3,5%	89,9%
	Trnavský	10,8%	14,0%	39,8%	31,2%	4,3%	84,9%
	Nitriansky	8,1%	22,5%	36,0%	30,6%	2,7%	89,2%
	Trenčiansky	8,2%	20,0%	43,5%	27,1%	1,2%	90,6%
	Banskobystrický	11,1%	22,2%	41,1%	21,1%	4,4%	84,4%
	Žilinský	5,7%	18,0%	41,8%	28,7%	5,7%	88,5%
	Prešovský	4,5%	16,4%	37,3%	38,2%	3,6%	91,8%
	Košický	5,8%	18,4%	43,7%	27,2%	4,9%	89,3%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	10,0%	18,8%	39,2%	27,2%	4,8%	85,2%
	MSP - právnické osoby	6,4%	20,1%	40,9%	29,1%	3,5%	90,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	12,2%	26,8%	31,7%	23,2%	6,1%	81,7%
	Od 3 do 5 rokov	9,5%	20,9%	38,2%	25,5%	5,9%	84,5%
	Od 5 do 10 rokov	8,5%	20,0%	39,6%	28,8%	3,1%	88,5%
	10 a viac rokov	4,6%	17,8%	43,8%	31,1%	2,7%	92,7%

Nestabilne ceny energií a ich skokové ceny sú prekážkou najmä pre stredné podniky (91,0 %), v sektore pôdohospodárstvo (94,6 %), najmä pre podnikateľov z Nitrianskeho (89,2 %) a Prešovského kraja (88,2 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (88,2 %), najmä MSP právnické osoby (86,0 %).

**Tabuľka 6 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Nestabilné ceny energií a ich skokové zmeny**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	9,8%	18,2%	38,4%	29,1%	4,5%	85,7%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,7%	18,0%	38,1%	27,6%	5,6%	83,7%
	Malý podnik (10-49)	7,5%	19,0%	36,5%	34,5%	2,5%	90,0%
	Stredný podnik (50-249)	8,0%	18,0%	44,0%	29,0%	1,0%	91,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	5,4%	16,2%	45,9%	32,4%	0,0%	94,6%
	Priemysel	7,1%	16,7%	43,7%	26,2%	6,3%	86,5%
	Stavebníctvo	11,0%	21,3%	40,4%	22,1%	5,1%	83,8%
	Obchod	6,6%	19,3%	37,3%	30,1%	6,6%	86,7%
	Ubytovanie a stravovanie	14,3%	14,3%	34,3%	37,1%	0,0%	85,7%
	Doprava, informácie	17,2%	25,3%	29,3%	23,2%	5,1%	77,8%
	Obchodné služby	10,8%	16,4%	37,8%	32,2%	2,8%	86,4%
Ostatné služby	5,1%	14,1%	41,0%	33,3%	6,4%	88,5%	
Kraj sídla	Bratislavský	10,8%	23,1%	37,8%	25,2%	3,1%	86,0%
	Trnavský	10,8%	17,2%	37,6%	26,9%	7,5%	81,7%
	Nitriansky	5,4%	18,9%	41,4%	28,8%	5,4%	89,2%
	Trenčiansky	8,2%	18,8%	35,3%	31,8%	5,9%	85,9%
	Banskobystrický	11,1%	12,2%	41,1%	32,2%	3,3%	85,6%
	Žilinský	9,0%	12,3%	45,1%	28,7%	4,9%	86,1%
	Prešovský	9,1%	22,7%	34,5%	30,9%	2,7%	88,2%
	Košický	12,6%	11,7%	34,0%	35,9%	5,8%	81,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	10,0%	16,4%	40,8%	27,6%	5,2%	84,8%
	MSP - právnické osoby	9,7%	18,8%	37,6%	29,6%	4,3%	86,0%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	17,1%	25,6%	31,7%	19,5%	6,1%	76,8%
	Od 3 do 5 rokov	6,8%	19,5%	36,8%	31,8%	5,0%	88,2%
	Od 5 do 10 rokov	11,5%	21,2%	38,1%	26,5%	2,7%	85,8%
	10 a viac rokov	8,9%	14,4%	40,6%	31,1%	5,0%	86,1%

Registračné, nahlasovacie a iné administratívne povinnosti voči štátu vnímajú ako prekážku hlavne malé podniky (85,5 %). Z pohľadu odvetvovej príslušnosti s tým majú problém najmä podnikatelia zo sektora ostatné služby (87,2 %) a pôdohospodárstvo (86,5 %), ďalej najmä MSP zo Žilinského kraja (86,9 %), podnikajúci 10 a viac rokov (84,0 %).

**Tabuľka 7 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Registračné, nahlasovacie a iné administratívne povinnosti voči štátu**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	13,8%	37,9%	28,1%	15,9%	4,3%	81,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	13,9%	37,7%	28,4%	15,3%	4,7%	81,4%
	Malý podnik (10-49)	11,5%	39,5%	26,0%	20,0%	3,0%	85,5%
	Stredný podnik (50-249)	18,0%	36,0%	30,0%	12,0%	4,0%	78,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	24,3%	43,2%	18,9%	0,0%	86,5%
	Priemysel	15,9%	39,7%	12,7%	21,4%	10,3%	73,8%
	Stavebníctvo	17,6%	33,1%	31,6%	14,7%	2,9%	79,4%
	Obchod	12,7%	40,4%	28,9%	13,9%	4,2%	83,1%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	57,1%	11,4%	14,3%	5,7%	82,9%
	Doprava, informácie	20,2%	25,3%	36,4%	15,2%	3,0%	76,8%
	Obchodné služby	11,1%	40,2%	28,8%	16,1%	3,7%	85,1%
	Ostatné služby	10,3%	42,3%	32,1%	12,8%	2,6%	87,2%
Kraj sídla	Bratislavský	11,9%	38,1%	30,4%	15,0%	4,5%	83,6%
	Trnavský	20,4%	37,6%	24,7%	14,0%	3,2%	76,3%
	Nitriansky	16,2%	34,2%	27,0%	18,9%	3,6%	80,2%
	Trenčiansky	12,9%	34,1%	31,8%	16,5%	4,7%	82,4%
	Banskobystrický	16,7%	40,0%	25,6%	13,3%	4,4%	78,9%
	Žilinský	7,4%	40,2%	28,7%	18,0%	5,7%	86,9%
	Prešovský	15,5%	39,1%	27,3%	15,5%	2,7%	81,8%
	Košický	14,6%	38,8%	25,2%	16,5%	4,9%	80,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	15,6%	38,8%	26,8%	14,4%	4,4%	80,0%
	MSP - právnické osoby	13,2%	37,6%	28,5%	16,4%	4,3%	82,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	20,7%	40,2%	20,7%	15,9%	2,4%	76,8%
	Od 3 do 5 rokov	13,2%	39,5%	25,9%	15,5%	5,9%	80,9%
	Od 5 do 10 rokov	14,2%	37,3%	27,3%	16,2%	5,0%	80,8%
	10 a viac rokov	12,6%	37,0%	31,1%	16,0%	3,4%	84,0%

Problém s dostupnosťou a kvalitou pracovnej sily narastá s veľkosťou podnikov a je to zároveň najvýznamnejší problém v prípade stredných podnikov (až 90,0 %). Dostupnosť a kvalita zamestnancov predstavuje významný problém z hľadiska odvetvia najmä pre firmy pôsobiace v ubytovaní a stravovaní (91,4 %), pôdohospodárstve (81,1 %) a stavebníctve (80,9 %), podniky so sídlom v Trnavskom kraji (86,0 %) a MSP - právnické osoby (80,8 %), podnikajúce od 5 do 10 rokov (79,6 %), resp. 10 a viac rokov (79,2 %).

**Tabuľka 8 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Dostupnosť a kvality pracovnej sily**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	18,5%	25,7%	34,2%	17,8%	3,8%	77,7%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	21,1%	25,1%	31,1%	17,4%	5,1%	73,7%
	Malý podnik (10-49)	14,0%	27,5%	37,0%	21,0%	0,5%	85,5%
	Stredný podnik (50-249)	9,0%	26,0%	50,0%	14,0%	1,0%	90,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	16,2%	32,4%	24,3%	24,3%	2,7%	81,1%
	Priemysel	19,8%	24,6%	32,5%	19,8%	3,2%	77,0%
	Stavebníctvo	16,2%	18,4%	42,6%	19,9%	2,9%	80,9%
	Obchod	18,7%	23,5%	37,3%	16,9%	3,6%	77,7%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	22,9%	37,1%	31,4%	2,9%	91,4%
	Doprava, informácie	25,3%	27,3%	27,3%	13,1%	7,1%	67,7%
	Obchodné služby	18,6%	28,5%	33,1%	16,1%	3,7%	77,7%
	Ostatné služby	17,9%	29,5%	32,1%	16,7%	3,8%	78,2%
Kraj sídla	Bratislavský	15,4%	27,6%	34,3%	18,2%	4,5%	80,1%
	Trnavský	12,9%	30,1%	35,5%	20,4%	1,1%	86,0%
	Nitriansky	22,5%	23,4%	34,2%	17,1%	2,7%	74,8%
	Trenčiansky	22,4%	25,9%	31,8%	16,5%	3,5%	74,1%
	Banskobystrický	27,8%	23,3%	35,6%	11,1%	2,2%	70,0%
	Žilinský	14,8%	22,1%	37,7%	20,5%	4,9%	80,3%
	Prešovský	19,1%	29,1%	33,6%	14,5%	3,6%	77,3%
	Košický	20,4%	21,4%	30,1%	22,3%	5,8%	73,8%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	26,0%	22,4%	30,8%	15,2%	5,6%	68,4%
	MSP - právnické osoby	16,0%	26,8%	35,3%	18,7%	3,2%	80,8%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	31,7%	22,0%	24,4%	18,3%	3,7%	64,6%
	Od 3 do 5 rokov	15,9%	26,4%	36,4%	14,5%	6,8%	77,3%
	Od 5 do 10 rokov	16,5%	26,5%	31,5%	21,5%	3,8%	79,6%
	10 a viac rokov	18,5%	25,6%	36,5%	17,1%	2,3%	79,2%

Vymožiteľnosť práva cez súdy vnímajú ako problematickú oblasť podnikateľského prostredia hlavne stredné podniky (84,0 %), podnikatelia z pôdohospodárstva (78,4 %), odvetvia obchod (74,7 %) a ubytovanie a stravovanie (74,3 %), so sídlom v Nitrianskom kraji (73,9 %), MSP podnikajúcich 10 a viac rokov (75,3 %), viac sa jednalo o MSP právnické osoby (72,7 %).

**Tabuľka 9 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Vymožiteľnosť práva cez súdy**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	7,1%	14,9%	27,1%	28,8%	22,1%	70,8%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	7,4%	13,9%	26,3%	27,4%	25,0%	67,6%
	Malý podnik (10-49)	7,5%	15,0%	29,5%	31,0%	17,0%	75,5%
	Stredný podnik (50-249)	4,0%	22,0%	28,0%	34,0%	12,0%	84,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	0,0%	10,8%	37,8%	29,7%	21,6%	78,4%
	Priemysel	5,6%	8,7%	29,4%	31,0%	25,4%	69,0%
	Stavebníctvo	13,2%	16,2%	24,3%	21,3%	25,0%	61,8%
	Obchod	3,6%	14,5%	24,7%	35,5%	21,7%	74,7%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	14,3%	28,6%	31,4%	14,3%	74,3%
	Doprava, informácie	10,1%	14,1%	30,3%	26,3%	19,2%	70,7%
	Obchodné služby	6,5%	16,7%	27,6%	28,8%	20,4%	73,1%
	Ostatné služby	6,4%	19,2%	21,8%	25,6%	26,9%	66,7%
Kraj sídla	Bratislavský	5,9%	15,0%	29,0%	27,6%	22,4%	71,7%
	Trnavský	7,5%	20,4%	22,6%	29,0%	20,4%	72,0%
	Nitriansky	6,3%	18,9%	23,4%	31,5%	19,8%	73,9%
	Trenčiansky	4,7%	10,6%	24,7%	31,8%	28,2%	67,1%
	Banskobystrický	5,6%	16,7%	31,1%	24,4%	22,2%	72,2%
	Žilinský	6,6%	9,8%	30,3%	28,7%	24,6%	68,9%
	Prešovský	10,9%	13,6%	30,0%	26,4%	19,1%	70,0%
	Košický	10,7%	14,6%	21,4%	33,0%	20,4%	68,9%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	7,2%	14,0%	23,2%	28,0%	27,6%	65,2%
	MSP - právnické osoby	7,1%	15,2%	28,4%	29,1%	20,3%	72,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	7,3%	7,3%	36,6%	15,9%	32,9%	59,8%
	Od 3 do 5 rokov	8,6%	16,8%	22,3%	25,5%	26,8%	64,5%
	Od 5 do 10 rokov	8,8%	16,2%	24,6%	31,2%	19,2%	71,9%
	10 a viac rokov	5,3%	14,6%	29,2%	31,5%	19,4%	75,3%

Korupciu považujú za prekážku podnikania predovšetkým zástupcovia stredných podnikov (75,0 %), firmy z odvetvia obchod (74,7 %), so sídlom v Banskobystrickom (72,2 %) a Trnavskom (72,0 %) kraji a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (72,6 %).

Tabuľka 10 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Korupcia

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	11,7%	17,0%	31,9%	19,4%	20,0%	68,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	11,4%	16,6%	32,4%	17,7%	21,9%	66,7%
	Malý podnik (10-49)	13,5%	16,0%	31,0%	23,5%	16,0%	70,5%
	Stredný podnik (50-249)	10,0%	22,0%	30,0%	23,0%	15,0%	75,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	18,9%	8,1%	43,2%	16,2%	13,5%	67,6%
	Priemysel	14,3%	15,9%	33,3%	18,3%	18,3%	67,5%
	Stavebníctvo	11,8%	19,9%	31,6%	12,5%	24,3%	64,0%
	Obchod	7,2%	20,5%	27,7%	26,5%	18,1%	74,7%
	Ubytovanie a stravovanie	14,3%	31,4%	17,1%	22,9%	14,3%	71,4%
	Doprava, informácie	16,2%	18,2%	33,3%	20,2%	12,1%	71,7%
	Obchodné služby	9,9%	14,2%	35,9%	18,9%	21,1%	69,0%
Ostatné služby	14,1%	14,1%	21,8%	19,2%	30,8%	55,1%	
Kraj sídla	Bratislavský	11,9%	14,7%	31,8%	21,7%	19,9%	68,2%
	Trnavský	14,0%	18,3%	35,5%	18,3%	14,0%	72,0%
	Nitriansky	13,5%	15,3%	31,5%	22,5%	17,1%	69,4%
	Trenčiansky	11,8%	18,8%	28,2%	23,5%	17,6%	70,6%
	Banskobystrický	5,6%	25,6%	32,2%	14,4%	22,2%	72,2%
	Žilinský	9,8%	13,9%	34,4%	18,0%	23,8%	66,4%
	Prešovský	13,6%	16,4%	36,4%	15,5%	18,2%	68,2%
	Košický	12,6%	19,4%	24,3%	17,5%	26,2%	61,2%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	12,0%	15,6%	33,6%	16,8%	22,0%	66,0%
	MSP - právnické osoby	11,6%	17,5%	31,3%	20,3%	19,3%	69,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	12,2%	20,7%	34,1%	13,4%	19,5%	68,3%
	Od 3 do 5 rokov	11,8%	15,9%	27,3%	17,3%	27,7%	60,5%
	Od 5 do 10 rokov	14,6%	16,5%	31,5%	19,6%	17,7%	67,7%
	10 a viac rokov	9,8%	17,1%	34,0%	21,5%	17,6%	72,6%

Obmedzenie vstupu na trh a iné protikonkurenčné praktiky považujú za prekážku podnikania predovšetkým zástupcovia stredných podnikov (61,0 %), firmy pôsobiace v sektore pôdohospodárstvo (75,7 %) a obchod (66,3 %), podnikatelia so sídlom v Prešovskom kraji (64,5 %) a predovšetkým respondenti podnikajúcich 5 až 10 rokov (59,6 %).

**Tabuľka 11 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Obmedzenie vstupu na trh a iné protikonkurenčné praktiky**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	28,1%	33,4%	17,2%	6,7%	14,6%	57,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	28,9%	31,7%	17,6%	6,7%	15,1%	56,0%
	Malý podnik (10-49)	27,0%	36,5%	17,0%	6,5%	13,0%	60,0%
	Stredný podnik (50-249)	25,0%	39,0%	15,0%	7,0%	14,0%	61,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	16,2%	48,6%	16,2%	10,8%	8,1%	75,7%
	Priemysel	28,6%	23,8%	22,2%	5,6%	19,8%	51,6%
	Stavebníctvo	33,1%	33,8%	12,5%	3,7%	16,9%	50,0%
	Obchod	20,5%	36,7%	19,9%	9,6%	13,3%	66,3%
	Ubytovanie a stravovanie	31,4%	31,4%	5,7%	8,6%	22,9%	45,7%
	Doprava, informácie	38,4%	36,4%	12,1%	5,1%	8,1%	53,5%
	Obchodné služby	26,9%	34,4%	18,0%	6,5%	14,2%	58,8%
	Ostatné služby	30,8%	26,9%	20,5%	7,7%	14,1%	55,1%
Kraj sídla	Bratislavský	28,3%	33,2%	14,3%	7,7%	16,4%	55,2%
	Trnavský	29,0%	30,1%	20,4%	9,7%	10,8%	60,2%
	Nitriansky	27,9%	34,2%	18,0%	3,6%	16,2%	55,9%
	Trenčiansky	34,1%	34,1%	16,5%	2,4%	12,9%	52,9%
	Banskobystrický	25,6%	35,6%	17,8%	5,6%	15,6%	58,9%
	Žilinský	25,4%	36,1%	15,6%	5,7%	17,2%	57,4%
	Prešovský	25,5%	35,5%	20,9%	8,2%	10,0%	64,5%
	Košický	30,1%	28,2%	19,4%	8,7%	13,6%	56,3%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	30,8%	30,8%	15,6%	7,6%	15,2%	54,0%
	MSP - právnické osoby	27,2%	34,3%	17,7%	6,4%	14,4%	58,4%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	31,7%	28,0%	17,1%	4,9%	18,3%	50,0%
	Od 3 do 5 rokov	30,9%	32,3%	15,0%	7,7%	14,1%	55,0%
	Od 5 do 10 rokov	26,2%	38,1%	15,4%	6,2%	14,2%	59,6%
	10 a viac rokov	27,2%	32,2%	19,4%	6,8%	14,4%	58,4%

Kvalitu a dostupnosť infraštruktúry označili v prieskume ako prekážku pre fungovanie a rast podnikania predovšetkým stredné firmy (62,0 %), firmy pôsobiace v stavebníctve (56,6 %) a priemysle (56,3 %) a podnikatelia v Žilinskom kraji (59,8 %) čo môže súvisieť s výšim nárastom dopravy v týchto lokalitách. Ďalej najmä MSP podnikajúci 10 a viac rokov (53,4 %).

**Tabuľka 12 Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?
Kvalita a dostupnosť infraštruktúry**

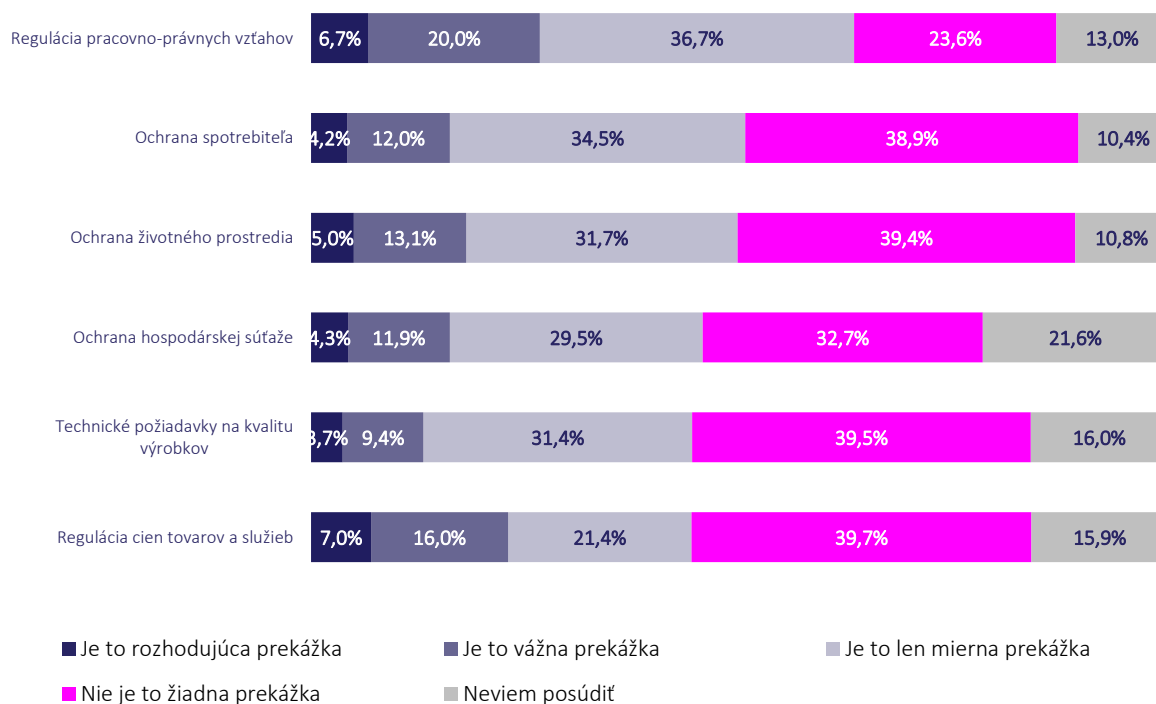
Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	40,2%	33,9%	13,0%	3,6%	9,3%	50,5%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	41,0%	33,4%	13,1%	2,7%	9,7%	49,3%
	Malý podnik (10-49)	43,5%	28,5%	14,5%	6,0%	7,5%	49,0%
	Stredný podnik (50-249)	28,0%	48,0%	9,0%	5,0%	10,0%	62,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	37,8%	29,7%	10,8%	10,8%	10,8%	51,4%
	Priemysel	36,5%	38,9%	14,3%	3,2%	7,1%	56,3%
	Stavebníctvo	35,3%	39,7%	14,0%	2,9%	8,1%	56,6%
	Obchod	35,5%	35,5%	11,4%	5,4%	12,0%	52,4%
	Ubytovanie a stravovanie	37,1%	37,1%	11,4%	2,9%	11,4%	51,4%
	Doprava, informácie	52,5%	30,3%	9,1%	2,0%	6,1%	41,4%
	Obchodné služby	43,7%	30,3%	13,6%	3,4%	9,0%	47,4%
	Ostatné služby	37,2%	32,1%	16,7%	1,3%	12,8%	50,0%
Kraj sídla	Bratislavský	37,1%	35,7%	12,2%	2,4%	12,6%	50,3%
	Trnavský	37,6%	37,6%	11,8%	3,2%	9,7%	52,7%
	Nitriansky	44,1%	29,7%	14,4%	3,6%	8,1%	47,7%
	Trenčiansky	44,7%	34,1%	8,2%	1,2%	11,8%	43,5%
	Banskobystrický	41,1%	34,4%	10,0%	4,4%	10,0%	48,9%
	Žilinský	34,4%	34,4%	17,2%	8,2%	5,7%	59,8%
	Prešovský	41,8%	34,5%	14,5%	3,6%	5,5%	52,7%
	Košický	47,6%	28,2%	14,6%	2,9%	6,8%	45,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	40,8%	30,8%	14,8%	2,8%	10,8%	48,4%
	MSP - právnické osoby	40,0%	34,9%	12,4%	3,9%	8,8%	51,2%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	45,1%	28,0%	7,3%	3,7%	15,9%	39,0%
	Od 3 do 5 rokov	39,5%	32,7%	15,5%	3,2%	9,1%	51,4%
	Od 5 do 10 rokov	44,2%	33,8%	10,8%	3,8%	7,3%	48,5%
	10 a viac rokov	37,2%	35,6%	14,2%	3,7%	9,4%	53,4%

2.3. Prekážky zásahov štátu v podnikaní (Otázka 3)

Na podnikanie malých a stredných podnikateľov na Slovensku nepriaznivo pôsobia aj rôzne zásahy štátu. Pre oslovených zástupcov MSP predstavujú najväčšiu prekážku v podnikaní zásahy štátu v oblasti **regulácie pracovno-právnych vzťahov**, ktoré vníma ako miernu, vážnu alebo rozhodujúcu prekážku až 63,4 % respondentov. V prípade polovice oslovených MSP (50,7 %) podnikateľov je prekážkou **ochrana spotrebiteľa**. Zásahy štátu v oblasti **ochrany životného prostredia**, sú prekážkou pre 49,8 % podnikateľov MSP.

Graf 10 Zásahy štátu ako prekážka v podnikaní na Slovensku

Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku vo vašom podnikaní zásahy štátu v nasledovných oblastiach (v rámci vnútorného trhu)?

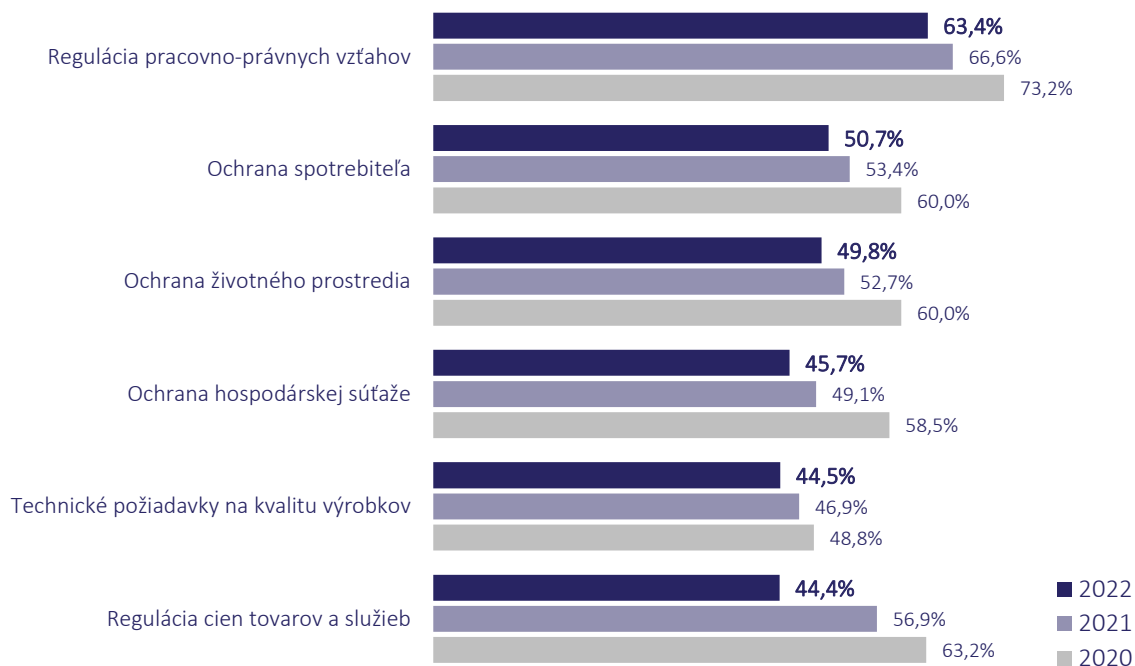
N=1000 respondentov

Ochrana hospodárskej súťaže vníma ako prekážku 45,7 % MSP. O niečo menej podnikateľov vníma ako prekážku technické požiadavky na kvalitu výrobkov (44,5 %) MSP. S uvedených oblastí predstavuje najmenšiu prekážku pre MSP **regulácia cien tovarov a služieb** (44,4 %).

V porovnaní s výsledkami prieskumu z roku 2020 a 2021 nastal najvýraznejší pokles u faktora regulácia cien a tovarov služieb (o 12,5 percentuálneho bodu s rokom 2021 a s rokom 2020 až o 18,8 percentuálneho bodu). Ďalší výrazný pokles nastal u faktora ochrana hospodárskej súťaže (o 12,5 percentuálneho bodu s rokom 2021) a faktora životného prostredia (o 10,2 percentuálneho bodu s rokom 2020).

Graf 11 Zásahy štátu ako prekážka v podnikaní na Slovensku 2022/2021/2020

Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre vaše podnikanie?

N=1000 respondentov

Reguláciu pracovno-právnych vzťahov zo strany štátu považujú za prekážku vo zvýšenej miere najmä strední podnikatelia (72,0 %), firmy pôsobiace v obchode (68,1 %), podniky so sídlom v Nitrianskom kraji (70,3 %) a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (65,5 %), najmä MSP právnické osoby (66,1 %).

Tabuľka 13 **Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Regulácia pracovno-právnych vzťahov**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	23,6%	36,7%	20,0%	6,7%	13,0%	63,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	24,7%	36,3%	18,4%	5,7%	14,9%	60,4%
	Malý podnik (10-49)	23,0%	38,0%	20,5%	11,0%	7,5%	69,5%
	Stredný podnik (50-249)	17,0%	37,0%	30,0%	5,0%	11,0%	72,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	32,4%	27,0%	24,3%	10,8%	5,4%	62,2%
	Priemysel	23,8%	31,0%	22,2%	7,1%	15,9%	60,3%
	Stavebníctvo	21,3%	35,3%	18,4%	8,1%	16,9%	61,8%
	Obchod	21,7%	41,0%	21,7%	5,4%	10,2%	68,1%
	Ubytovanie a stravovanie	20,0%	40,0%	20,0%	5,7%	14,3%	65,7%
	Doprava, informácie	30,3%	41,4%	15,2%	5,1%	8,1%	61,6%
	Obchodné služby	23,8%	38,4%	18,3%	6,8%	12,7%	63,5%
	Ostatné služby	19,2%	29,5%	26,9%	6,4%	17,9%	62,8%
Kraj sídla	Bratislavský	22,7%	38,8%	20,3%	5,2%	12,9%	64,3%
	Trnavský	26,9%	32,3%	21,5%	7,5%	11,8%	61,3%
	Nitriansky	19,8%	32,4%	26,1%	11,7%	9,9%	70,3%
	Trenčiansky	27,1%	41,2%	12,9%	5,9%	12,9%	60,0%
	Banskobystrický	21,1%	43,3%	18,9%	3,3%	13,3%	65,6%
	Žilinský	21,3%	36,9%	20,5%	6,6%	14,8%	63,9%
	Prešovský	26,4%	33,6%	18,2%	8,2%	13,6%	60,0%
	Košický	26,2%	33,0%	19,4%	6,8%	14,6%	59,2%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	25,2%	31,6%	18,0%	5,6%	19,6%	55,2%
	MSP - právnické osoby	23,1%	38,4%	20,7%	7,1%	10,8%	66,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	26,8%	32,9%	18,3%	8,5%	13,4%	59,8%
	Od 3 do 5 rokov	20,9%	37,7%	17,7%	7,7%	15,9%	63,2%
	Od 5 do 10 rokov	28,1%	39,2%	16,2%	5,8%	10,8%	61,2%
	10 a viac rokov	21,7%	35,4%	23,7%	6,4%	12,8%	65,5%

Zásahy štátu v oblasti ochrany spotrebiteľa vnímajú negatívne predovšetkým strední podnikatelia (55,0 %), najmä z odvetvia ubytovanie a stravovanie (62,9 %) a priemysel (57,1 %), so sídlom v Žilinskom kraji (59,0 %) a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (53,4 %), najmä MSP právnické osoby (53,1 %).

Tabuľka 14 **Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana spotrebiteľa**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	38,9%	34,5%	12,0%	4,2%	10,4%	50,7%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	39,9%	32,0%	12,7%	4,3%	11,1%	49,0%
	Malý podnik (10-49)	37,0%	38,5%	11,0%	5,0%	8,5%	54,5%
	Stredný podnik (50-249)	36,0%	44,0%	9,0%	2,0%	9,0%	55,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	35,1%	37,8%	8,1%	8,1%	10,8%	54,1%
	Priemysel	34,1%	34,1%	15,9%	7,1%	8,7%	57,1%
	Stavebníctvo	44,9%	32,4%	9,6%	2,2%	11,0%	44,1%
	Obchod	33,7%	42,2%	10,8%	3,6%	9,6%	56,6%
	Ubytovanie a stravovanie	31,4%	42,9%	17,1%	2,9%	5,7%	62,9%
	Doprava, informácie	45,5%	32,3%	10,1%	5,1%	7,1%	47,5%
	Obchodné služby	39,0%	32,8%	13,6%	4,0%	10,5%	50,5%
	Ostatné služby	43,6%	26,9%	7,7%	2,6%	19,2%	37,2%
Kraj sídla	Bratislavský	38,5%	38,1%	8,4%	4,2%	10,8%	50,7%
	Trnavský	43,0%	32,3%	16,1%	2,2%	6,5%	50,5%
	Nitriansky	38,7%	28,8%	17,1%	2,7%	12,6%	48,6%
	Trenčiansky	36,5%	38,8%	10,6%	4,7%	9,4%	54,1%
	Banskobystrický	47,8%	30,0%	10,0%	4,4%	7,8%	44,4%
	Žilinský	30,3%	40,2%	10,7%	8,2%	10,7%	59,0%
	Prešovský	39,1%	29,1%	14,5%	3,6%	13,6%	47,3%
	Košický	40,8%	32,0%	14,6%	2,9%	9,7%	49,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	42,0%	27,6%	12,4%	3,6%	14,4%	43,6%
	MSP - právnické osoby	37,9%	36,8%	11,9%	4,4%	9,1%	53,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	47,6%	26,8%	9,8%	4,9%	11,0%	41,5%
	Od 3 do 5 rokov	35,5%	34,1%	12,3%	4,5%	13,6%	50,9%
	Od 5 do 10 rokov	42,3%	34,6%	11,2%	3,1%	8,8%	48,8%
	10 a viac rokov	37,0%	36,1%	12,8%	4,6%	9,6%	53,4%

Opatrenia štátu v oblasti ochrany životného prostredia vnímajú ako prekážku predovšetkým stredné firmy (58,0 %), malí a strední podnikatelia z oblasti pôdohospodárstva (62,2 %) a obchodu (60,2 %), podniky so sídlom v Žilinskom kraji (54,9 %) a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (57,5 %), najmä MSP právnické osoby (52,4 %).

Tabuľka 15 **Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana životného prostredia**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	39,4%	31,7%	13,1%	5,0%	10,8%	49,8%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	41,4%	29,1%	12,4%	4,9%	12,1%	46,4%
	Malý podnik (10-49)	34,5%	35,5%	16,0%	6,0%	8,0%	57,5%
	Stredný podnik (50-249)	35,0%	42,0%	12,0%	4,0%	7,0%	58,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	27,0%	32,4%	18,9%	10,8%	10,8%	62,2%
	Priemysel	36,5%	29,4%	15,1%	7,1%	11,9%	51,6%
	Stavebníctvo	47,8%	25,7%	11,0%	4,4%	11,0%	41,2%
	Obchod	31,3%	44,6%	13,3%	2,4%	8,4%	60,2%
	Ubytovanie a stravovanie	31,4%	34,3%	14,3%	5,7%	14,3%	54,3%
	Doprava, informácie	47,5%	23,2%	11,1%	4,0%	14,1%	38,4%
	Obchodné služby	39,9%	30,7%	13,3%	5,6%	10,5%	49,5%
	Ostatné služby	43,6%	32,1%	11,5%	3,8%	9,0%	47,4%
Kraj sídla	Bratislavský	38,8%	32,2%	12,6%	4,9%	11,5%	49,7%
	Trnavský	40,9%	29,0%	16,1%	7,5%	6,5%	52,7%
	Nitriansky	37,8%	36,0%	11,7%	4,5%	9,9%	52,3%
	Trenčiansky	36,5%	32,9%	12,9%	4,7%	12,9%	50,6%
	Banskobystrický	51,1%	25,6%	10,0%	5,6%	7,8%	41,1%
	Žilinský	34,4%	31,1%	19,7%	4,1%	10,7%	54,9%
	Prešovský	36,4%	32,7%	10,0%	7,3%	13,6%	50,0%
	Košický	42,7%	32,0%	11,7%	1,9%	11,7%	45,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	41,6%	26,0%	10,8%	5,2%	16,4%	42,0%
	MSP - právnické osoby	38,7%	33,6%	13,9%	4,9%	8,9%	52,4%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	46,3%	22,0%	14,6%	3,7%	13,4%	40,2%
	Od 3 do 5 rokov	41,4%	30,5%	11,8%	3,6%	12,7%	45,9%
	Od 5 do 10 rokov	47,7%	27,3%	11,5%	4,2%	9,2%	43,1%
	10 a viac rokov	32,2%	36,8%	14,4%	6,4%	10,3%	57,5%

Zásahy štátu v oblasti ochrany hospodárskej súťaže vnímajú ako prekážku predovšetkým zástupcovia stredných podnikov (49,0 %), podnikatelia pôsobiaci v sektore pôdohospodárstvo (56,8 %) a ubytovanie a stravovanie (54,3 %), so sídlom v Košickom (50,5 %) a Prešovskom kraji (48,2 %) a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (49,3 %).

Tabuľka 16 **Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Ochrana hospodárskej súťaže**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	32,7%	29,5%	11,9%	4,3%	21,6%	45,7%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	31,4%	29,0%	12,0%	4,1%	23,4%	45,1%
	Malý podnik (10-49)	35,5%	29,0%	12,5%	4,5%	18,5%	46,0%
	Stredný podnik (50-249)	36,0%	34,0%	10,0%	5,0%	15,0%	49,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	35,1%	29,7%	21,6%	5,4%	8,1%	56,8%
	Priemysel	31,7%	23,0%	17,5%	3,2%	24,6%	43,7%
	Stavebníctvo	30,1%	31,6%	8,1%	4,4%	25,7%	44,1%
	Obchod	25,3%	28,9%	13,3%	4,2%	28,3%	46,4%
	Ubytovanie a stravovanie	14,3%	40,0%	14,3%	0,0%	31,4%	54,3%
	Doprava, informácie	38,4%	28,3%	7,1%	8,1%	18,2%	43,4%
	Obchodné služby	37,8%	32,2%	10,2%	4,3%	15,5%	46,7%
	Ostatné služby	33,3%	23,1%	14,1%	2,6%	26,9%	39,7%
Kraj sídla	Bratislavský	36,7%	29,7%	9,8%	4,5%	19,2%	44,1%
	Trnavský	30,1%	32,3%	10,8%	3,2%	23,7%	46,2%
	Nitriansky	31,5%	31,5%	11,7%	3,6%	21,6%	46,8%
	Trenčiansky	30,6%	23,5%	14,1%	2,4%	29,4%	40,0%
	Banskobystrický	36,7%	27,8%	13,3%	2,2%	20,0%	43,3%
	Žilinský	27,0%	27,0%	14,8%	5,7%	25,4%	47,5%
	Prešovský	33,6%	30,0%	10,9%	7,3%	18,2%	48,2%
	Košický	29,1%	33,0%	13,6%	3,9%	20,4%	50,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	28,8%	28,4%	11,2%	4,0%	27,6%	43,6%
	MSP - právnické osoby	34,0%	29,9%	12,1%	4,4%	19,6%	46,4%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	34,1%	22,0%	8,5%	7,3%	28,0%	37,8%
	Od 3 do 5 rokov	34,5%	26,8%	12,3%	3,6%	22,7%	42,7%
	Od 5 do 10 rokov	36,5%	31,2%	9,6%	3,8%	18,8%	44,6%
	10 a viac rokov	29,2%	31,3%	13,7%	4,3%	21,5%	49,3%

Technické požiadavky na kvalitu výrobkov zo strany štátu vnímajú negatívne predovšetkým strední podnikatelia (50,0 %), firmy z odvetvia obchod (51,2 %), podnikatelia so sídlom v Trnavskom (49,5 %), resp. Trenčianskom (49,4 %) kraji a respondenti podnikajúci 10 a viac rokov (47,7 %).

**Tabuľka 17 Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach:
Technické požiadavky na kvalitu výrobkov**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	39,5%	31,4%	9,4%	3,7%	16,0%	44,5%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	39,7%	30,9%	9,1%	2,9%	17,4%	42,9%
	Malý podnik (10-49)	39,0%	32,5%	9,0%	6,0%	13,5%	47,5%
	Stredný podnik (50-249)	39,0%	33,0%	12,0%	5,0%	11,0%	50,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	48,6%	29,7%	8,1%	2,7%	10,8%	40,5%
	Priemysel	34,1%	31,0%	10,3%	6,3%	18,3%	47,6%
	Stavebníctvo	40,4%	33,1%	7,4%	3,7%	15,4%	44,1%
	Obchod	33,1%	37,3%	12,0%	1,8%	15,7%	51,2%
	Ubytovanie a stravovanie	37,1%	40,0%	8,6%	0,0%	14,3%	48,6%
	Doprava, informácie	49,5%	29,3%	7,1%	3,0%	11,1%	39,4%
	Obchodné služby	39,9%	28,2%	10,2%	3,4%	18,3%	41,8%
	Ostatné služby	42,3%	29,5%	6,4%	7,7%	14,1%	43,6%
Kraj sídla	Bratislavský	42,3%	31,8%	9,1%	2,8%	14,0%	43,7%
	Trnavský	33,3%	31,2%	12,9%	5,4%	17,2%	49,5%
	Nitriansky	37,8%	29,7%	8,1%	3,6%	20,7%	41,4%
	Trenčiansky	37,6%	34,1%	12,9%	2,4%	12,9%	49,4%
	Banskobystrický	42,2%	35,6%	8,9%	1,1%	12,2%	45,6%
	Žilinský	36,1%	27,9%	13,1%	7,4%	15,6%	48,4%
	Prešovský	42,7%	31,8%	4,5%	3,6%	17,3%	40,0%
	Košický	38,8%	30,1%	6,8%	3,9%	20,4%	40,8%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	40,4%	27,6%	11,2%	4,0%	16,8%	42,8%
	MSP - právnické osoby	39,2%	32,7%	8,8%	3,6%	15,7%	45,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	43,9%	24,4%	4,9%	4,9%	22,0%	34,1%
	Od 3 do 5 rokov	38,6%	32,7%	7,7%	1,8%	19,1%	42,3%
	Od 5 do 10 rokov	41,5%	32,7%	6,9%	4,6%	14,2%	44,2%
	10 a viac rokov	37,9%	31,3%	12,6%	3,9%	14,4%	47,7%

Reguláciu cien tovarov a služieb zo strany štátu vnímajú ako prekážku v podnikaní predovšetkým strední podnikatelia (51,0 %), zástupcovia firiem z odvetvia priemysel (50,8 %), podnikatelia so sídlom v Trenčianskom kraji (54,1 %)

Tabuľka 18 **Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku zásahy štátu v oblastiach: Regulácia cien tovarov a služieb**

Riadkové %		Nie je to žiadna prekážka	Je to len mierna prekážka	Je to vážna prekážka	Je to rozhodujúca a prekážka	Neviem posúdiť	Je to prekážka 1+2+3
Celková vzorka	1000 respondentov	39,7%	21,4%	16,0%	7,0%	15,9%	44,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	41,1%	20,4%	15,1%	6,6%	16,7%	42,1%
	Malý podnik (10-49)	38,0%	22,0%	18,5%	8,5%	13,0%	49,0%
	Stredný podnik (50-249)	33,0%	27,0%	17,0%	7,0%	16,0%	51,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,1%	8,1%	18,9%	10,8%	8,1%	37,8%
	Priemysel	36,5%	19,8%	22,2%	8,7%	12,7%	50,8%
	Stavebníctvo	36,8%	31,6%	12,5%	3,7%	15,4%	47,8%
	Obchod	38,6%	19,3%	19,3%	5,4%	17,5%	44,0%
	Ubytovanie a stravovanie	34,3%	22,9%	22,9%	2,9%	17,1%	48,6%
	Doprava, informácie	48,5%	20,2%	8,1%	9,1%	14,1%	37,4%
	Obchodné služby	39,0%	19,8%	15,2%	8,4%	17,6%	43,3%
	Ostatné služby	39,7%	24,4%	14,1%	5,1%	16,7%	43,6%
Kraj sídla	Bratislavský	38,5%	23,4%	15,4%	5,2%	17,5%	44,1%
	Trnavský	40,9%	16,1%	16,1%	10,8%	16,1%	43,0%
	Nitriansky	40,5%	19,8%	18,9%	6,3%	14,4%	45,0%
	Trenčiansky	37,6%	31,8%	17,6%	4,7%	8,2%	54,1%
	Banskobystrický	51,1%	12,2%	15,6%	7,8%	13,3%	35,6%
	Žilinský	36,9%	19,7%	18,0%	8,2%	17,2%	45,9%
	Prešovský	39,1%	19,1%	14,5%	9,1%	18,2%	42,7%
	Košický	36,9%	26,2%	12,6%	6,8%	17,5%	45,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	44,0%	20,0%	15,6%	5,6%	14,8%	41,2%
	MSP - právnické osoby	38,3%	21,9%	16,1%	7,5%	16,3%	45,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	43,9%	20,7%	13,4%	7,3%	14,6%	41,5%
	Od 3 do 5 rokov	37,7%	22,7%	13,6%	9,1%	16,8%	45,5%
	Od 5 do 10 rokov	44,6%	19,6%	14,2%	6,9%	14,6%	40,8%
	10 a viac rokov	37,0%	21,9%	18,7%	5,9%	16,4%	46,6%

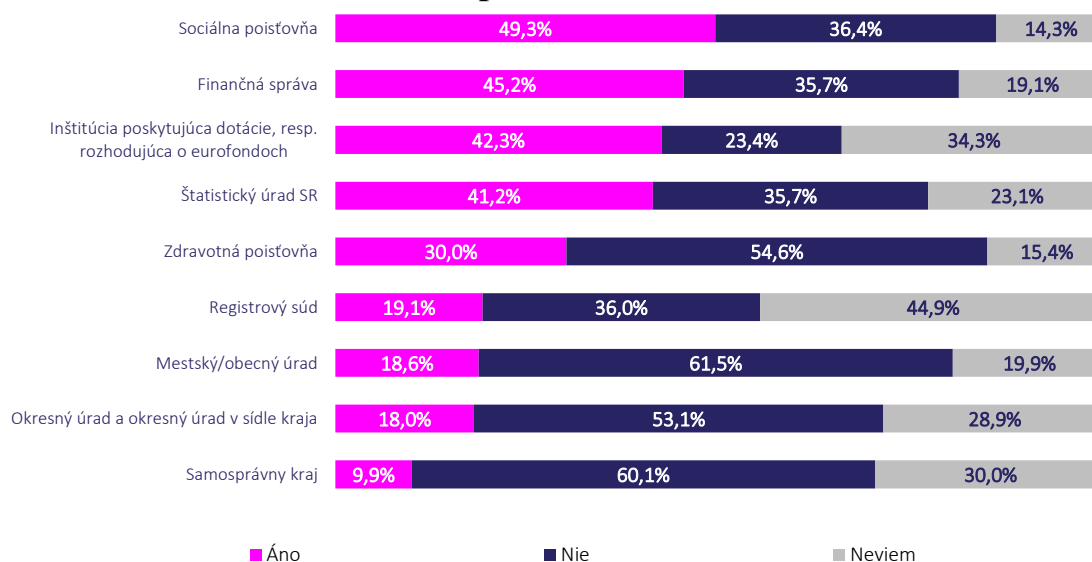
2.4. Povinnosti podnikateľov spojené s vyplňaním častých, rozsiahlych a neprehľadných podaní (Otázka 4)

Podnikateľské prostredie na Slovensku sa dlhodobo vyznačuje vysokou byrokratickou a administratívnou záťažou, ktorá negatívne ovplyvňuje najmä malé a stredné podniky. Oslovení zástupcovia MSP mali preto v prieskume možnosť, vyjadriť svoje skúsenosti s povinným zasielaním častých, rozsiahlych, či neprehľadných podaní vybraným štátnym inštitúciám. Medzi inštitúcie, ktoré z aspektu deklarácie respondentov alebo ich zamestnancov nútia vyplňať zbytočné podania, zúčastnení najčastejšie zaradili: Sociálnu poisťovňu (49,3 %) a Finančnú správu SR (45,2 %). Treťou byrokratickou inštitúciou zaradili MSP inštitúciu poskytujúcu dotácie, resp. rozhodujúce o eurofondoch (42,3 %) a na štvrtom mieste inštitúciu Štatistický úrad (41,2 %). V menšej miere majú podnikatelia pocit, že ich nútia vyplňať zbytočné podania Zdravotná poisťovňa (30,0%) alebo Registrový súd (19,1 %).

Najmenej negatívnych skúsenosti majú zástupcovia MSP s povinnosťou vyplňať zbytočné podania pre mestské, resp. obecné úrady (18,6 %), a okresné úrady v sídle kraja (18,0 %). Najmenej zaťažuje podnikateľov Samosprávny kraj (9,9 %). Medzi inými inštitúciami, ktoré podľa podnikateľov vyžadujú neadekvátnu administratívu, dominujú najviac úrad práce a inšpektorát práce.

Graf 12 Povinnosti spojené s vyplňaním zbytočne častých, rozsiahlych a neprehľadných podaní štátnym inštitúciám

Budem vám čítať názvy jednotlivých inštitúcií a v pri každej z nich povedzte, či máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov, prípadne zamestnancov, vyplňať zbytočne časté, rozsiahle, či neprehľadné podania?

N=1000 respondentov

V porovnaní s výsledkami prieskumu z roku 2020 a 2021 sa najvýraznejšie znížil podiel MSP, ktoré majú pocit, že ich Štatistický úrad SR žiada vyplňať zbytočné podania (o 14 percentuálnych bodov v porovnaní s rokom 2021 a 10,7 percentuálnych bodov s rokom 2020). Naopak, sa zvýšil podiel MSP s pocitom, že ich Sociálna poisťovňa žiada vyplňať zbytočné podania (o 3,8 percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2021) a taktiež registrový súd (o 2,7

percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2021 a 1,1 percentuálneho bodu s rokom 2020). Takisto sa zvýšil podiel podnikateľov pri Zdravotnej poisťovni (o 2,6 percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2021).

Graf 13 Povinnosti spojené s vyplňaním zbytočne častých, rozsiahlych a neprehľadných podaní štátnym inštitúciám 2022/2021/2020

Budem vám čítať názvy jednotlivých inštitúcií a v pri každej z nich povedzte, či máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov, prípadne zamestnancov, vyplňať zbytočne časté, rozsiahle, či neprehľadné podania?

N=1000 respondentov

Povinnosť predkladať pre Sociálnu poisťovňu zbytočné podania v porovnaní s celoslovenskou hodnotou uvádzali častejšie stredné podniky (52,0 %), podnikateľské subjekty z odvetvia ubytovanie a stravovanie (54,3 %), resp. pôdohospodárstvo (54,1 %). Uviedli to prevažne subjekty so sídlom v Prešovskom kraji (60,0 %), podnikatelia pôsobiaci na trhu od 5 do 10 rokov (52,3 %).

Tabuľka 19 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Sociálna poisťovňa**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	49,3%	36,4%	14,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	48,6%	35,7%	15,7%
	Malý podnik (10-49)	50,5%	39,5%	10,0%
	Stredný podnik (50-249)	52,0%	35,0%	13,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,1%	35,1%	10,8%
	Priemysel	44,4%	38,9%	16,7%
	Stavebníctvo	52,2%	34,6%	13,2%
	Obchod	52,4%	28,9%	18,7%
	Ubytovanie a stravovanie	54,3%	34,3%	11,4%
	Doprava, informácie	52,5%	33,3%	14,1%
	Obchodné služby	49,2%	38,4%	12,4%
	Ostatné služby	37,2%	48,7%	14,1%
Kraj sídla	Bratislavský	48,3%	38,1%	13,6%
	Trnavský	43,0%	43,0%	14,0%
	Nitriansky	52,3%	36,0%	11,7%
	Trenčiansky	40,0%	40,0%	20,0%
	Banskobystrický	43,3%	36,7%	20,0%
	Žilinský	51,6%	34,4%	13,9%
	Prešovský	60,0%	27,3%	12,7%
	Košický	53,4%	35,0%	11,7%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	48,0%	38,4%	13,6%
	MSP - právnické osoby	49,7%	35,7%	14,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	43,9%	43,9%	12,2%
	Od 3 do 5 rokov	51,4%	33,2%	15,5%
	Od 5 do 10 rokov	52,3%	32,3%	15,4%
	10 a viac rokov	47,5%	39,0%	13,5%

Povinnosť vyplňať časté, rozsiahle a neprehľadné podania pre Finančnú správu, v prieskume deklarovali predovšetkým stredne veľké podniky (49,0 %), podnikatelia pôsobiaci v oblasti pôdohospodárstva (54,1 %) a priemyslu (49,2 %), firmy so sídlom v Prešovskom kraji (53,6 %) a tiež podnikatelia podnikajúci od 3 do 5 rokov (47,7 %).

Tabuľka 20 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Finančná správa**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	45,2%	35,7%	19,1%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	44,3%	36,3%	19,4%
	Malý podnik (10-49)	46,5%	33,0%	20,5%
	Stredný podnik (50-249)	49,0%	37,0%	14,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,1%	29,7%	16,2%
	Priemysel	49,2%	34,1%	16,7%
	Stavebníctvo	44,1%	33,8%	22,1%
	Obchod	47,6%	28,9%	23,5%
	Ubytovanie a stravovanie	34,3%	42,9%	22,9%
	Doprava, informácie	46,5%	37,4%	16,2%
	Obchodné služby	42,7%	39,6%	17,6%
	Ostatné služby	44,9%	37,2%	17,9%
Kraj sídla	Bratislavský	47,9%	32,5%	19,6%
	Trnavský	36,6%	43,0%	20,4%
	Nitriansky	44,1%	39,6%	16,2%
	Trenčiansky	45,9%	36,5%	17,6%
	Banskobystrický	41,1%	35,6%	23,3%
	Žilinský	43,4%	34,4%	22,1%
	Prešovský	53,6%	29,1%	17,3%
	Košický	42,7%	41,7%	15,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	45,2%	36,0%	18,8%
	MSP - právnické osoby	45,2%	35,6%	19,2%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	42,7%	36,6%	20,7%
	Od 3 do 5 rokov	47,7%	33,6%	18,6%
	Od 5 do 10 rokov	45,4%	32,3%	22,3%
	10 a viac rokov	44,3%	38,6%	17,1%

Inštitúcie poskytujúce dotácie, resp. rozhodujúce o eurofondoch zat'azujú svojimi zbytočnými podaniami predovšetkým stredné podniky (47,0 %), podnikateľov z odvetvia pôdohospodárstva (62,2 %), ubytovanie a stravovanie (48,6 %), subjekty so sídlom v Banskobystrickom kraji (53,3 %) a z hľadiska dĺžky podnikania, respondentov 10 a viac rokov (45,2 %).

Tabuľka 21 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Inštitúcia poskytujúca dotácie, resp. rozhodujúca o eurofondoch

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	42,3%	23,4%	34,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	40,4%	23,6%	36,0%
	Malý podnik (10-49)	46,5%	22,5%	31,0%
	Stredný podnik (50-249)	47,0%	24,0%	29,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	62,2%	16,2%	21,6%
	Priemysel	39,7%	31,7%	28,6%
	Stavebníctvo	44,1%	24,3%	31,6%
	Obchod	41,6%	16,3%	42,2%
	Ubytovanie a stravovanie	48,6%	11,4%	40,0%
	Doprava, informácie	32,3%	29,3%	38,4%
	Obchodné služby	45,8%	23,2%	31,0%
	Ostatné služby	30,8%	25,6%	43,6%
Kraj sídla	Bratislavský	34,6%	28,3%	37,1%
	Trnavský	43,0%	26,9%	30,1%
	Nitriansky	38,7%	26,1%	35,1%
	Trenčiansky	43,5%	18,8%	37,6%
	Banskobystrický	53,3%	20,0%	26,7%
	Žilinský	40,2%	19,7%	40,2%
	Prešovský	50,9%	18,2%	30,9%
	Košický	49,5%	20,4%	30,1%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	42,4%	24,0%	33,6%
	MSP - právnické osoby	42,3%	23,2%	34,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	43,9%	25,6%	30,5%
	Od 3 do 5 rokov	38,6%	23,2%	38,2%
	Od 5 do 10 rokov	40,0%	22,7%	37,3%
	10 a viac rokov	45,2%	23,5%	31,3%

Povinnosť zasielať zbytočné podania Štatistickému úradu SR v prieskume deklarovali predovšetkým zástupcovia malých podnikov (52,0 %), subjekty z odvetvia pôdohospodárstva (54,1 %) a ubytovanie a stravovanie (45,7 %), so sídlom v Košickom (44,7 %), resp. Prešovskom (44,5 %) kraji a MSP s dĺžkou podnikania 10 a viac rokov (47,5 %).

Tabuľka 22 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Štatistický úrad SR**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	41,2%	35,7%	23,1%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	36,7%	36,6%	26,7%
	Malý podnik (10-49)	52,0%	32,0%	16,0%
	Stredný podnik (50-249)	51,0%	37,0%	12,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,1%	29,7%	16,2%
	Priemysel	42,9%	35,7%	21,4%
	Stavebníctvo	30,9%	39,7%	29,4%
	Obchod	41,6%	33,7%	24,7%
	Ubytovanie a stravovanie	45,7%	37,1%	17,1%
	Doprava, informácie	39,4%	43,4%	17,2%
	Obchodné služby	43,3%	32,8%	23,8%
	Ostatné služby	41,0%	37,2%	21,8%
Kraj sídla	Bratislavský	42,7%	35,0%	22,4%
	Trnavský	43,0%	39,8%	17,2%
	Nitriansky	37,8%	33,3%	28,8%
	Trenčiansky	37,6%	37,6%	24,7%
	Banskobystrický	35,6%	40,0%	24,4%
	Žilinský	40,2%	34,4%	25,4%
	Prešovský	44,5%	30,9%	24,5%
	Košický	44,7%	37,9%	17,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	35,2%	37,2%	27,6%
	MSP - právnické osoby	43,2%	35,2%	21,6%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	35,4%	37,8%	26,8%
	Od 3 do 5 rokov	34,1%	40,0%	25,9%
	Od 5 do 10 rokov	38,5%	35,0%	26,5%
	10 a viac rokov	47,5%	33,6%	18,9%

Negatívne skúsenosti s vyplňaním zbytočných podaní pre Zdravotnú poisťovňu uvádzali v prieskume najčastejšie malé podniky (33,0 %), subjekty z oblasti ubytovanie a stravovanie (37,1 %), so sídlom v Nitrianskom kraji (34,2 %) a podnikajúci 10 a viac rokov (31,5 %).

Tabuľka 23 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Zdravotná poisťovňa**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	30,0%	54,6%	15,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	28,9%	54,1%	17,0%
	Malý podnik (10-49)	33,0%	56,0%	11,0%
	Stredný podnik (50-249)	32,0%	55,0%	13,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	29,7%	56,8%	13,5%
	Priemysel	29,4%	54,0%	16,7%
	Stavebníctvo	28,7%	53,7%	17,6%
	Obchod	29,5%	51,2%	19,3%
	Ubytovanie a stravovanie	37,1%	48,6%	14,3%
	Doprava, informácie	28,3%	54,5%	17,2%
	Obchodné služby	32,2%	55,7%	12,1%
	Ostatné služby	24,4%	61,5%	14,1%
Kraj sídla	Bratislavský	29,7%	56,6%	13,6%
	Trnavský	32,3%	52,7%	15,1%
	Nitriansky	34,2%	57,7%	8,1%
	Trenčiansky	29,4%	48,2%	22,4%
	Banskobystrický	25,6%	56,7%	17,8%
	Žilinský	27,9%	54,1%	18,0%
	Prešovský	29,1%	50,9%	20,0%
	Košický	32,0%	55,3%	12,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	29,2%	56,8%	14,0%
	MSP - právnické osoby	30,3%	53,9%	15,9%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	28,0%	61,0%	11,0%
	Od 3 do 5 rokov	30,5%	53,2%	16,4%
	Od 5 do 10 rokov	27,7%	53,8%	18,5%
	10 a viac rokov	31,5%	54,6%	13,9%

Zbytočné podania pre registrový súd v prieskume najčastejšie uvádzali malé podniky (28,0 %), podnikateľské subjekty z odvetvia doprava, informácie (22,2 %), firmy so sídlom v Bratislavskom kraji (23,1 %), v Trnavskom kraji (21,5 %), subjekty pôsobiace na trhu menej ako 3 roky (23,2 %) a respondenti MSP PO (20,3 %).

Tabuľka 24 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Registrový súd**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	19,1%	36,0%	44,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	17,0%	36,1%	46,9%
	Malý podnik (10-49)	28,0%	31,5%	40,5%
	Stredný podnik (50-249)	16,0%	44,0%	40,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	21,6%	37,8%	40,5%
	Priemysel	19,8%	37,3%	42,9%
	Stavebníctvo	17,6%	36,0%	46,3%
	Obchod	20,5%	27,7%	51,8%
	Ubytovanie a stravovanie	8,6%	48,6%	42,9%
	Doprava, informácie	22,2%	35,4%	42,4%
	Obchodné služby	19,8%	35,3%	44,9%
	Ostatné služby	14,1%	48,7%	37,2%
Kraj sídla	Bratislavský	23,1%	34,3%	42,7%
	Trnavský	21,5%	45,2%	33,3%
	Nitriansky	15,3%	36,0%	48,6%
	Trenčiansky	14,1%	35,3%	50,6%
	Banskobystrický	17,8%	43,3%	38,9%
	Žilinský	17,2%	27,0%	55,7%
	Prešovský	16,4%	35,5%	48,2%
	Košický	20,4%	37,9%	41,7%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	15,6%	35,2%	49,2%
	MSP - právnické osoby	20,3%	36,3%	43,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	23,2%	26,8%	50,0%
	Od 3 do 5 rokov	17,7%	37,7%	44,5%
	Od 5 do 10 rokov	18,5%	35,8%	45,8%
	10 a viac rokov	19,4%	37,0%	43,6%

Problémy s vyplňaním zbytočných podaní pre mestské a obecné úrady uvádzali v porovnaní s celoslovenskou hodnotou častejšie zástupcovia malých podnikov (22,0 %), firmy z odvetvia ubytovanie a stravovanie (37,1 %), so sídlom v Banskobystrickom (23,3 %), v Nitrianskom kraji (21,6 %), podnikateľské subjekty pôsobiace na trhu 10 a viac rokov (20,1 %).

Tabuľka 25 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Mestský/obecný úrad**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	18,6%	61,5%	19,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	18,6%	60,7%	20,7%
	Malý podnik (10-49)	22,0%	60,0%	18,0%
	Stredný podnik (50-249)	12,0%	70,0%	18,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	29,7%	54,1%	16,2%
	Priemysel	16,7%	67,5%	15,9%
	Stavebníctvo	19,1%	63,2%	17,6%
	Obchod	18,1%	60,2%	21,7%
	Ubytovanie a stravovanie	37,1%	48,6%	14,3%
	Doprava, informácie	9,1%	70,7%	20,2%
	Obchodné služby	19,8%	56,3%	23,8%
	Ostatné služby	15,4%	70,5%	14,1%
Kraj sídla	Bratislavský	18,9%	55,9%	25,2%
	Trnavský	19,4%	71,0%	9,7%
	Nitriansky	21,6%	60,4%	18,0%
	Trenčiansky	21,2%	58,8%	20,0%
	Banskobystrický	23,3%	57,8%	18,9%
	Žilinský	14,8%	63,1%	22,1%
	Prešovský	14,5%	70,0%	15,5%
	Košický	16,5%	64,1%	19,4%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	17,6%	64,4%	18,0%
	MSP - právnické osoby	18,9%	60,5%	20,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	17,1%	56,1%	26,8%
	Od 3 do 5 rokov	15,5%	62,7%	21,8%
	Od 5 do 10 rokov	19,2%	59,2%	21,5%
	10 a viac rokov	20,1%	63,2%	16,7%

Negatívne skúsenosti s vyplňaním zbytočných podaní pre okresný úrad vyjadrili predovšetkým stredné podniky (23,0 %) a zástupcovia firiem pôsobiacich v odvetví ubytovanie a stravovanie (20,0 %), resp. priemysel (19,0 %), so sídlom v Nitrianskom (20,7 %) a Trnavskom kraji (20,4 %), z hľadiska dĺžky podnikania sa jednalo viac o podnikateľov podnikajúcich od 5 do 10 rokov (19,6 %), viac to boli MSP FO (18,8 %).

Tabuľka 26 **Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Okresný úrad a okresný úrad v sídle kraja**

Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	18,0%	53,1%	28,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	17,6%	51,9%	30,6%
	Malý podnik (10-49)	17,0%	54,5%	28,5%
	Stredný podnik (50-249)	23,0%	59,0%	18,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	16,2%	64,9%	18,9%
	Priemysel	19,0%	53,2%	27,8%
	Stavebníctvo	18,4%	53,7%	27,9%
	Obchod	18,7%	42,2%	39,2%
	Ubytovanie a stravovanie	20,0%	51,4%	28,6%
	Doprava, informácie	12,1%	63,6%	24,2%
	Obchodné služby	18,9%	51,1%	30,0%
	Ostatné služby	17,9%	65,4%	16,7%
Kraj sídla	Bratislavský	17,1%	50,0%	32,9%
	Trnavský	20,4%	55,9%	23,7%
	Nitriansky	20,7%	50,5%	28,8%
	Trenčiansky	12,9%	57,6%	29,4%
	Banskobystrický	17,8%	56,7%	25,6%
	Žilinský	17,2%	49,2%	33,6%
	Prešovský	19,1%	58,2%	22,7%
	Košický	19,4%	54,4%	26,2%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	18,8%	52,4%	28,8%
	MSP - právnické osoby	17,7%	53,3%	28,9%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	12,2%	56,1%	31,7%
	Od 3 do 5 rokov	18,6%	50,9%	30,5%
	Od 5 do 10 rokov	19,6%	50,4%	30,0%
	10 a viac rokov	17,8%	55,3%	26,9%

Samosprávny kraj „zaťažuje“ svojimi podaniami najmä mikropodnikateľov (10,4 %), ďalej firmy z odvetvia priemysel (11,9 %), resp. stavebníctvo (11,8 %), najmä z Trenčianskeho kraja (14,1 %), resp. Košického kraja (13,6 %) a respondentov podnikajúcich od 5 do 10 rokov (12,3 %).

Tabuľka 27 Máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov vyplňať zbytočné podania? Samosprávny kraj

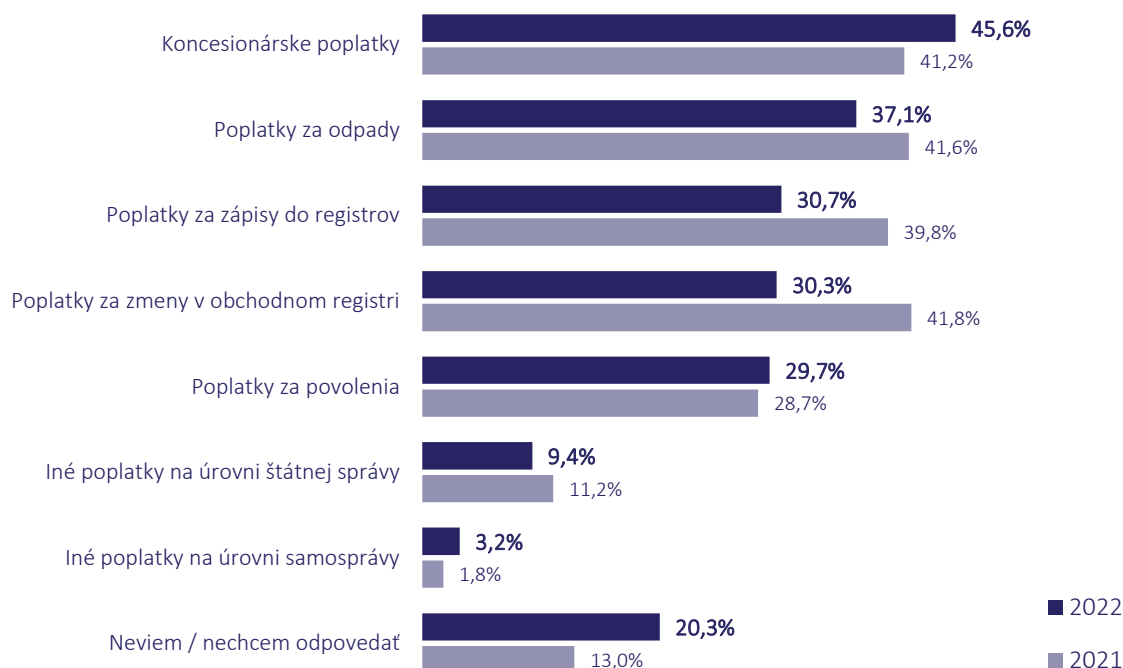
Riadkové %		Áno	Nie	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	9,9%	60,1%	30,0%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,4%	58,0%	31,6%
	Malý podnik (10-49)	9,0%	66,5%	24,5%
	Stredný podnik (50-249)	8,0%	62,0%	30,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	5,4%	73,0%	21,6%
	Priemysel	11,9%	58,7%	29,4%
	Stavebníctvo	11,8%	58,8%	29,4%
	Obchod	11,4%	51,2%	37,3%
	Ubytovanie a stravovanie	8,6%	62,9%	28,6%
	Doprava, informácie	7,1%	63,6%	29,3%
	Obchodné služby	9,3%	60,7%	30,0%
Ostatné služby	9,0%	69,2%	21,8%	
Kraj sídla	Bratislavský	9,4%	58,4%	32,2%
	Trnavský	7,5%	64,5%	28,0%
	Nitriansky	10,8%	62,2%	27,0%
	Trenčiansky	14,1%	61,2%	24,7%
	Banskobystrický	8,9%	62,2%	28,9%
	Žilinský	9,0%	54,9%	36,1%
	Prešovský	7,3%	62,7%	30,0%
Košický	13,6%	59,2%	27,2%	
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	9,2%	59,6%	31,2%
	MSP - právnické osoby	10,1%	60,3%	29,6%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	8,5%	53,7%	37,8%
	Od 3 do 5 rokov	10,0%	59,1%	30,9%
	Od 5 do 10 rokov	12,3%	58,5%	29,2%
	10 a viac rokov	8,7%	62,8%	28,5%

2.5. Akými poplatkami ste ako podnikateľ najčastejšie zaťažený zo strany verejných orgánov (Otázka 5)

Najviac podnikateľov (až 45,6 %) **zaťažujú koncesionárske poplatky**, druhým najviac zaťažujúcim poplatkom sú poplatky za odpady (37,1 %) a do tretice najviac zaťažujúcimi poplatkami sú poplatky za zápisy registrov (30,7 %). Poplatky za zápis za zmeny v obchodnom registri zaťažuje (30,3 %) podnikateľov. Poplatky za povolenia zaťažujú (29,7 %) podnikateľov. Takmer desatinu (9,4 %) podnikateľov zaťažujú poplatky na úrovni štátnej správy. Podnikatelia MSP najviac uvádzali iné poplatky na úrovni štátnej správy: súdne poplatky, poplatky na úradoch alebo katastri, kolky a rôzne iné špecifické poplatky, ktoré uviedli respondenti vo veľmi nízkych početnostiach. Najmenej zaťažujúcimi poplatkami sú iné poplatky na úrovni samosprávy (3,2 %), kde bol najčastejšie spomínaný poplatok súvisiaci s regionálnym úradom verejného zdravotníctva. Podnikatelia najviac uvádzali iné poplatky na úrovni samosprávy: daň s nehnuteľnosti a parkovné.

Graf 14 Akými poplatkami ste ako podnikateľ zat'azený? 2022/2021

Akými poplatkami ste ako podnikateľ najčastejšie zat'azený zo strany verejných orgánov?

N=1000 respondentov

Koncesionárskymi poplatkami sú najviac zat'azení malí podnikatelia (57,5 %), strední podnikatelia (56,0 %), v sektore ubytovanie a stravovanie (57,1 %), najmä zo Žilinského kraja (54,1 %), podnikajúci 10 a viac rokov (50,5 %), najmä MSP PO (48,0 %).

Z hľadiska príslušnosti sídla pri **poplatkoch za odpady** sú najviac nespokojní podnikatelia zo Žilinského kraja (46,7 %) a Trenčianskeho kraja (44,7 %), ďalej predovšetkým malé podniky (47,0 %), v sektore obchod (44,0 %), podnikajúci 10 a viac rokov (42,0 %).

Poplatky za zápisy do registrov najviac trápia malých podnikateľov (32,0 %) v sektore pôdohospodárstvo (37,8 %), z Bratislavského kraja (33,9 %), podnikajúcich od 5 do 10 rokov (34,2 %), najmä MSP PO (32,2 %).

Poplatky za zmeny v obchodnom registri najviac trápia stredné podniky (36,0 %), v sektore doprava, informácie (33,3 %), z Bratislavského kraja (33,6 %), predovšetkým podnikateľov podnikajúcich menej ako 3 roky (42,7 %), najmä MSP PO (31,5 %).

Poplatky za povolenia zat'azujú významne malých podnikateľov (38,0 %), v sektore ubytovanie a stravovanie (40,0 %), najmä v Žilinskom kraji (37,7 %).

Iné poplatky na úrovni štátnej správy najviac trápia stredných podnikateľov (11,0 %), zo sektora obchod (12,7 %) v Prešovskom kraji (15,5 %), prevažne podnikajúcich menej ako 3 roky (12,2 %).

Inými poplatkami na úrovni samosprávy sú zat'azení najviac strední podnikatelia (5,0 %), ďalej firmy zo Žilinského kraja (5,7 %), podnikajúci v pôdohospodárstve (8,1 %), aktívni v podnikaní 10 a viac rokov (4,3 %).

Tabuľka 28 Akými poplatkami ste ako podnikateľ zaťažený?

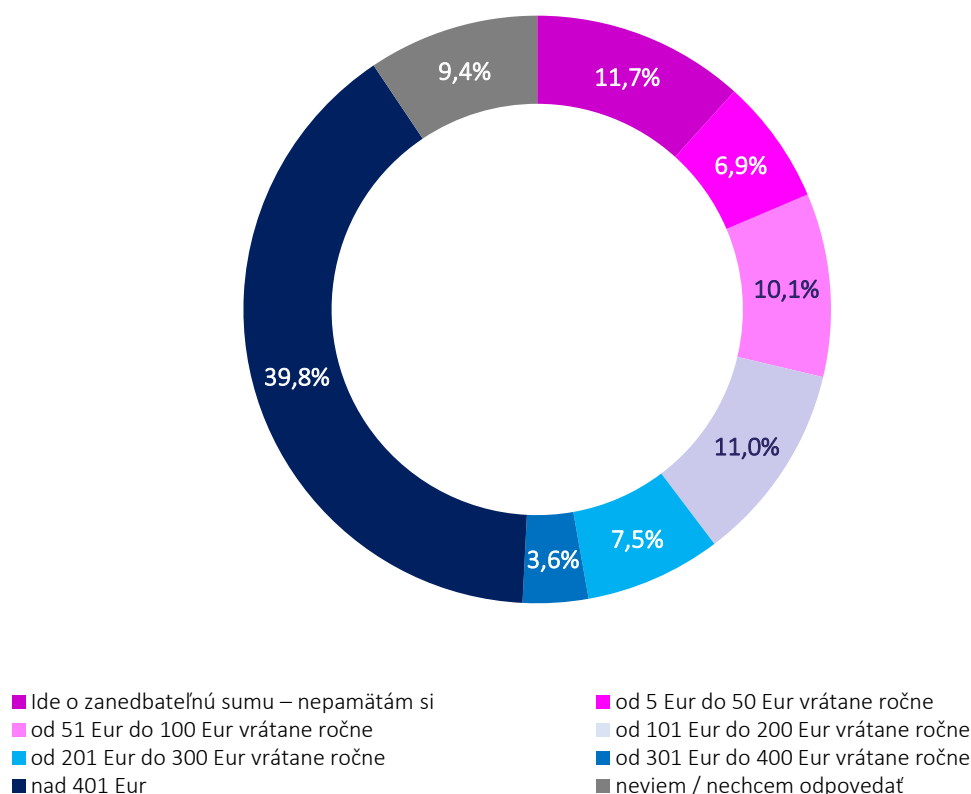
Riadkové %		Poplatky za zápisy do registrov	Poplatky za zmeny v obchodnom registri	Poplatky za povolenia	Poplatky za odpady	Koncesio nárske poplatky	Iné poplatky na úrovni štátnej správy	Iné poplatky na úrovni samosprávy	Neviem / nechcem odpovedať
Celková vzorka	1000 respondentov	30,7%	30,3%	29,7%	37,1%	45,6%	9,4%	3,2%	20,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	30,3%	29,1%	26,3%	33,4%	40,7%	9,1%	2,6%	23,0%
	Malý podnik (10-49)	32,0%	31,5%	38,0%	47,0%	57,5%	9,5%	4,5%	14,0%
	Stredný podnik (50-249)	31,0%	36,0%	37,0%	43,0%	56,0%	11,0%	5,0%	14,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	37,8%	29,7%	29,7%	35,1%	45,9%	8,1%	8,1%	13,5%
	Priemysel	30,2%	32,5%	25,4%	36,5%	41,3%	4,8%	0,8%	26,2%
	Stavebníctvo	22,8%	25,0%	27,2%	38,2%	40,4%	5,9%	2,2%	19,9%
	Obchod	34,3%	27,7%	39,2%	44,0%	47,6%	12,7%	3,0%	18,1%
	Úbytovanie a stravovanie	28,6%	28,6%	40,0%	42,9%	57,1%	8,6%	2,9%	17,1%
	Doprava, informácie	31,3%	33,3%	17,2%	24,2%	47,5%	11,1%	2,0%	21,2%
	Obchodné služby	32,2%	32,5%	30,7%	35,9%	47,7%	11,8%	3,7%	19,2%
	Ostatné služby	28,2%	29,5%	28,2%	41,0%	41,0%	5,1%	6,4%	24,4%
Kraj sídla	Bratislavský	33,9%	33,6%	27,3%	29,4%	42,3%	8,4%	2,8%	23,1%
	Trnavský	25,8%	29,0%	29,0%	38,7%	49,5%	8,6%	0,0%	12,9%
	Nitriansky	30,6%	32,4%	30,6%	43,2%	43,2%	7,2%	2,7%	24,3%
	Trenčiansky	27,1%	24,7%	29,4%	44,7%	42,4%	7,1%	4,7%	17,6%
	Banskobystrický	26,7%	30,0%	31,1%	38,9%	41,1%	7,8%	3,3%	26,7%
	Žilinský	30,3%	34,4%	37,7%	46,7%	54,1%	9,0%	5,7%	16,4%
	Prešovský	31,8%	24,5%	30,0%	36,4%	46,4%	15,5%	5,5%	20,9%
	Košický	32,0%	26,2%	25,2%	32,0%	49,5%	12,6%	1,0%	15,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	26,0%	26,8%	25,2%	34,8%	38,4%	6,8%	2,0%	26,4%
	MSP - právnické osoby	32,3%	31,5%	31,2%	37,9%	48,0%	10,3%	3,6%	18,3%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	31,7%	42,7%	15,9%	25,6%	45,1%	12,2%	2,4%	17,1%
	Od 3 do 5 rokov	31,8%	31,4%	32,7%	32,7%	37,3%	6,4%	1,4%	21,8%
	Od 5 do 10 rokov	34,2%	31,2%	25,4%	36,2%	44,6%	10,0%	3,1%	19,6%
	10 a viac rokov	27,9%	26,9%	33,3%	42,0%	50,5%	10,0%	4,3%	20,5%

2.6. Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ (Otázka 6)

39,8 % MSP uhradí ročne štátu alebo samospráve poplatky v sume nad 400 Eur. Ďalších 11,7 % podnikateľov si nepamätá výšku poplatkov, lebo sa jedná pre nich o zanedbateľnú sumu. Viac ako desatina (11,0 %) podnikateľov uhradí štátu od 101 do 200 Eur ročne, resp. od 51 do 100 Eur ročne (10,1 %). Rovnako sa takmer desatina malých a stredných podnikateľov nevedela/nechcela vyjadriť (9,4 %). 7,5 % podnikateľov MSP uhradí štátu ročne na poplatkoch od 201 do 300 Eur. Ročne uhradí štátu na poplatkoch od 301 do 400 Eur (3,6 %) podnikateľov. Iba (6,9 %) MSP podnikateľov uhradia štátu ročne do 50 Eur.

Graf 15 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ

Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne ako podnikateľ uhradíte štátu alebo samospráve

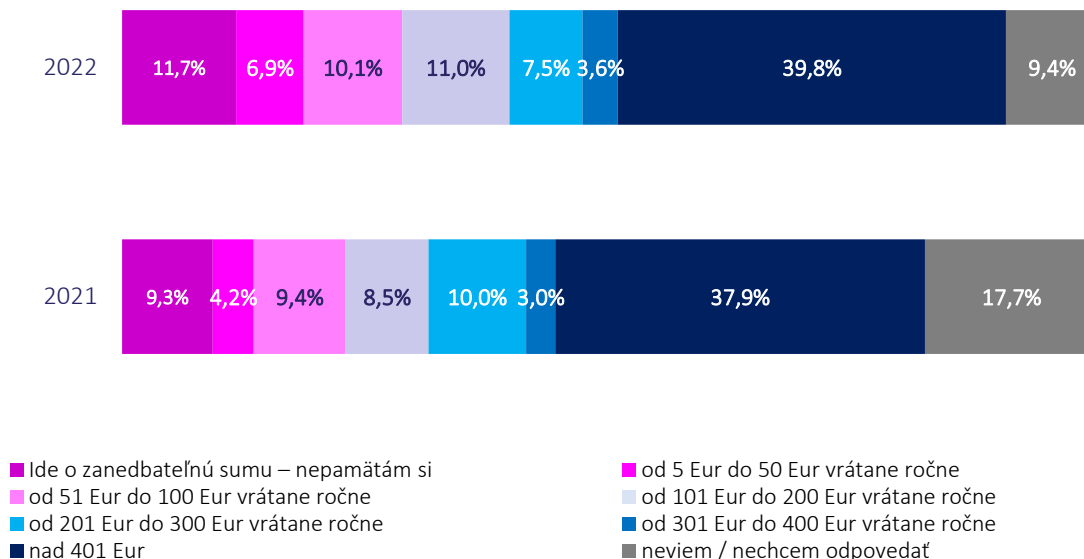

N=1000 respondentov

V porovnaní s výsledkami prieskumu z roku 2021 sa najvýraznejšie znížil počet podnikateľov, ktorí nechceli/ nevedeli odpovedať (o 8,3 percentuálneho bodu). Naopak sa najviac zvýšil počet podnikateľov, ktorí uviedli, že utratia za poplatky od 51 do 100 eur (o 2,7 percentuálneho bodu). Nárast zaznamenal aj podiel podnikateľov, ktorí uhradia poplatky v sume nad 400 Eur (o 1,9 percentuálneho bodu).

Graf 16 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ 2022/2021

Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne ako podnikateľ uhradíte štátu alebo samospráve

Sumu nad 400 Eur ročne deklarovali viac stredné podniky (58,0 %), z odvetvia ubytovanie a stravovanie (45,7 %) a stavebníctvo (44,9 %), podnikajúce najmä v Trnavskom kraji (46,2 %), podnikajúcich 10 a viac rokov (44,5 %), jednalo sa hlavne o MSP PO (42,7 %). Medzi desatinou podnikateľov, ktorí si presne nepamätajú, lebo sa jedná pre nich o zanedbateľnú sumu, boli najmä mikropodniky (14,0 %) a podnikatelia podnikajúci v stavebníctve (14,0 %), z Košického kraja (14,6 %), či FO – podnikatelia (17,6 %).

11,0 % mikropodnikateľov utratí štátu na poplatkoch **sumu od 101 do 200 Eur**, ďalej jedná sa hlavne o podnikateľov v sektore pôdohospodárstvo (16,2 %), najmä z Trenčianskeho kraja (16,5 %), ktorí podnikajú menej ako 3 roky (14,6 %). **Sumu od 51 do 100 Eur** uhradí štátu na poplatkoch desatina (10,7 %) mikropodnikateľov, ďalej predovšetkým zo sektora doprava, informácie (11,1 %), predovšetkým z Banskobystrického kraja (16,7 %). **Sumu od 201 do 300 Eur** uhradí štátu (7,9 %) mikropodnikateľov, predovšetkým v sektore ostatné služby (9,0 %), zo Žilinského kraja (10,7 %). 8 % mikropodnikateľov uhradí štátu **sumu od 51 do 100 Eur**, najmä v sektor stavebníctvo (7,4 %), resp. ostatné služby (7,7 %), z Nitrianskeho kraja (9,0 %).

Nevedelo, alebo nechcelo odpovedať (13,0 %) malých a stredných podnikateľov, ďalej v sektore ubytovanie a stravovanie (14,3 %), z Prešovského kraja (15,5 %), podnikajúcich 10 a viac rokov (11,4 %).

Tabuľka 29 Odhadnite výšku poplatkov, ktorú ročne uhradíte štátu ako podnikateľ

Riadkové %		Ide o zanedbateľnú sumu – nepamätám si	Od 5 Eur vrátane ročne	Od 51 Eur do 100 Eur vrátane ročne	Od 101 Eur do 200 Eur vrátane ročne	Od 201 Eur do 300 Eur vrátane ročne	Od 301 Eur do 400 Eur vrátane ročne	Nad 401 Eur	Neviem / nechcem odpovedať
Celková vzorka	1000 respondentov	11,7%	6,9%	10,1%	11,0%	7,5%	3,6%	39,8%	9,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	14,0%	8,0%	10,7%	12,0%	7,9%	4,0%	35,6%	7,9%
	Malý podnik (10-49)	7,5%	4,0%	9,5%	9,5%	7,5%	3,5%	45,5%	13,0%
	Stredný podnik (50-249)	4,0%	5,0%	7,0%	7,0%	5,0%	1,0%	58,0%	13,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	5,4%	10,8%	16,2%	8,1%	2,7%	35,1%	8,1%
	Priemysel	11,1%	5,6%	10,3%	13,5%	7,1%	3,2%	39,7%	9,5%
	Stavebníctvo	14,0%	7,4%	12,5%	6,6%	5,1%	1,5%	44,9%	8,1%
	Obchod	9,6%	7,2%	7,8%	10,8%	7,2%	3,0%	42,2%	12,0%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	2,9%	5,7%	11,4%	8,6%	5,7%	45,7%	14,3%
	Doprava, informácie	13,1%	7,1%	11,1%	8,1%	8,1%	8,1%	33,3%	11,1%
	Obchodné služby	11,8%	7,4%	10,5%	11,8%	8,0%	4,0%	38,4%	8,0%
	Ostatné služby	12,8%	7,7%	9,0%	12,8%	9,0%	1,3%	39,7%	7,7%
Kraj sídla	Bratislavský	13,3%	7,7%	12,2%	8,4%	8,0%	4,5%	38,1%	7,7%
	Trnavský	12,9%	6,5%	7,5%	7,5%	4,3%	4,3%	46,2%	10,8%
	Nitriansky	14,4%	9,0%	9,0%	9,9%	9,0%	0,9%	38,7%	9,0%
	Trenčiansky	9,4%	4,7%	8,2%	16,5%	5,9%	4,7%	43,5%	7,1%
	Banskobystrický	7,8%	6,7%	16,7%	12,2%	8,9%	3,3%	35,6%	8,9%
	Žilinský	10,7%	6,6%	7,4%	10,7%	10,7%	3,3%	42,6%	8,2%
	Prešovský	7,3%	7,3%	8,2%	14,5%	5,5%	3,6%	38,2%	15,5%
	Košický	14,6%	4,9%	8,7%	13,6%	5,8%	2,9%	38,8%	10,7%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	17,6%	7,6%	11,2%	11,6%	6,8%	5,6%	31,2%	8,4%
	MSP - právnické osoby	9,7%	6,7%	9,7%	10,8%	7,7%	2,9%	42,7%	9,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	13,4%	9,8%	7,3%	14,6%	8,5%	2,4%	37,8%	6,1%
	Od 3 do 5 rokov	10,9%	8,2%	12,7%	12,3%	10,9%	3,6%	35,0%	6,4%
	Od 5 do 10 rokov	11,9%	8,1%	11,5%	11,5%	6,5%	4,2%	36,5%	9,6%
	10 a viac rokov	11,6%	5,0%	8,4%	9,4%	6,2%	3,4%	44,5%	11,4%

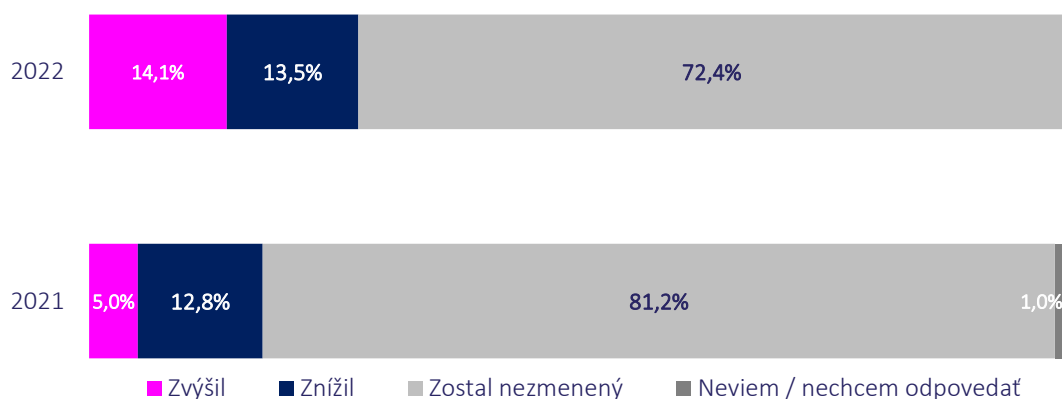
3. ĽUDSKÉ ZDROJE

3.1. Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022? Počet zamestnancov sa: (Otázka 7)

U takmer troch štvrtín zostal počet zamestnancov nezmenený (72,4 %) a u (13,5 %) podnikateľov sa počet zamestnancov z dôvodu kríz, znížil. Podnikateľov, ktorí zaznamenali zvýšenie zamestnanosti bolo podľa prieskumu o niečo viac ako zníženie zamestnanosti (14,1 %).

Graf 17 Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022/2021

Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022? Počet zamestnancov sa:

N=1000 respondentov

Nutnosť prepúšťania najviac zasiahla malých podnikateľov (21,0 %), ďalej firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (25,7 %) a priemysel (15,9 %), obchod (15,7 %) a stavebníctvo (15,4 %), v Žilinskom (15,6 %) a Trnavskom (15,1 %) kraji, MSP podnikajúcich menej ako 3 roky (15,9 %).

Najviac sa **zvýšila zamestnanosť** u stredných podnikateľov (25,0 %), v sektore doprava, informácie (16,2 %), resp. stavebníctvo (16,2 %) a obchodné služby (16,1 %), v Banskobystrickom kraji (17,8 %), či u podnikateľov podnikajúcich od 5 do 10 rokov (17,7 %). V medziročnom porovnaní sa zvýšilo zastúpenie firiem, ktoré deklarovali rast zamestnanosti o 9,1 percentuálneho bodu.

Tabuľka 30 Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022

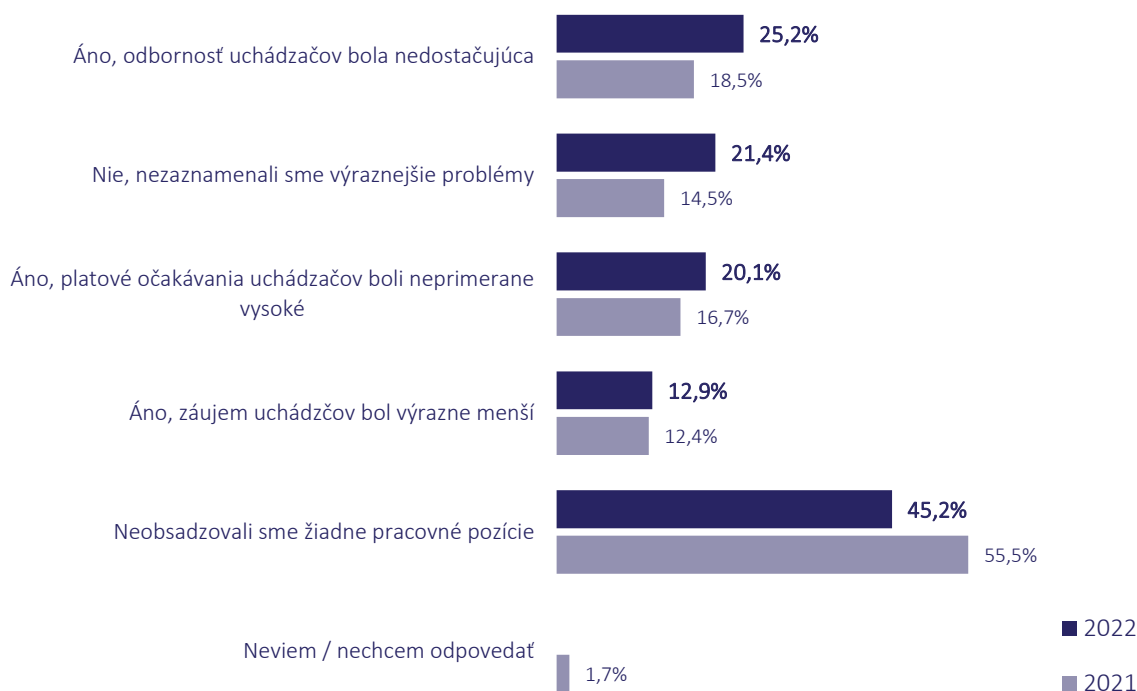
Riadkové %		Zvýšil	Znížil	Zostal nezmenený
Celková vzorka	1000 respondentov	14,1%	13,5%	72,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,9%	10,9%	78,3%
	Malý podnik (10-49)	20,0%	21,0%	59,0%
	Stredný podnik (50-249)	25,0%	17,0%	58,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	18,9%	13,5%	67,6%
	Priemysel	11,1%	15,9%	73,0%
	Stavebníctvo	16,2%	15,4%	68,4%
	Obchod	12,0%	15,7%	72,3%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	25,7%	62,9%
	Doprava, informácie	16,2%	8,1%	75,8%
	Obchodné služby	16,1%	10,8%	73,1%
	Ostatné služby	7,7%	14,1%	78,2%
Kraj sídla	Bratislavský	15,7%	13,3%	71,0%
	Trnavský	14,0%	15,1%	71,0%
	Nitriansky	15,3%	14,4%	70,3%
	Trenčiansky	9,4%	14,1%	76,5%
	Banskobystrický	17,8%	8,9%	73,3%
	Žilinský	13,1%	15,6%	71,3%
	Prešovský	11,8%	12,7%	75,5%
	Košický	12,6%	13,6%	73,8%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	8,0%	9,6%	82,4%
	MSP - právnické osoby	16,1%	14,8%	69,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	14,6%	15,9%	69,5%
	Od 3 do 5 rokov	15,9%	13,6%	70,5%
	Od 5 do 10 rokov	17,7%	12,7%	69,6%
	10 a viac rokov	11,0%	13,5%	75,6%

3.2. Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest počas tohto roka výraznejšie problémy ako v predchádzajúcich rokoch? (Otázka 8)

Takmer polovica podnikateľov (45,2 %) v období roka 2022 neobsadzovala žiadne pracovné pozície. Viac ako štvrtina (25,2 %) zaznamenala nedostatočnú odbornosť uchádzačov o zamestnanie. 21,4 % MSP nezaznamenala výraznejšie problémy pri obsadzovaní pracovných miest a pre pätinu (20,1 %) podnikateľov bolo negatívnym faktorom neprimerane vysoké platové očakávania uchádzačov. Viac ako desatina podnikateľov (12,9 %) zaznamenala výrazne nižší záujem uchádzačov, jednalo sa hlavne o podnikateľov v ubytovaní a stravovaní (25,7 %), z Trenčianskeho kraja (20,0 %), podnikajúcich od do 10 rokov (15,1 %).

Graf 18 Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest výrazné problémy 2022/2021

Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest počas tohto roka výraznejšie problémy ako v predchádzajúcich rokoch?

N=1000 respondentov

Viac ako štvrtina stredných podnikateľov v sektore ubytovanie a stravovanie (25,7 %) sa stretla s **neprimerane vysokými platovými** očakávaniami, najmä v Trnavskom (24,7 %) a v Žilinskom (23,0 %) kraji, podnikajúcich od 5 do 10 rokov (23,8 %), najmä MSP PO (21,2 %). **Nedostatočnú odbornosť** preukazovali uchádzači v sektore pôdohospodárstvo (35,1 %) a ubytovanie a stravovanie (31,4 %), ako aj stavebníctvo (30,1 %), predovšetkým v Prešovskom kraji (30,9 %) a Žilinskom (30,3 %) kraji, podnikajúcich od 3 do 5 rokov (28,6 %). **Výrazné problémy nezaznamenali** hlavne stredné podniky (26,0 %), z odvetvia priemysel (25,4 %), pôdohospodárstvo (24,3 %), resp. doprava, informácie (24,2 %), prevažne z Trenčianskeho kraja (28,2 %), podnikajúce od 5 do 10 rokov (26,2 %)

Tabuľka 31 **Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest výrazné problémy?**

Riadkové %		Áno, záujem uchádzačov bol výrazne menší	Áno, odbornosť uchádzačov bola nedostačujúca	Áno, platové očakávania uchádzačov boli neprimerane vysoké	Nie, nezaznamenali sme výraznejšie problémy	Neobsadzovali sme žiadne pracovné pozície
Celková vzorka	1000 respondentov	12,9%	25,2%	20,1%	21,4%	45,2%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	9,6%	20,7%	17,4%	21,4%	49,9%
	Malý podnik (10-49)	18,0%	32,5%	24,5%	19,0%	38,0%
	Stredný podnik (50-249)	26,0%	42,0%	30,0%	26,0%	27,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,1%	35,1%	18,9%	24,3%	35,1%
	Priemysel	10,3%	23,8%	19,8%	25,4%	43,7%
	Stavebníctvo	18,4%	30,1%	20,6%	18,4%	41,2%
	Obchod	12,0%	24,7%	22,9%	21,7%	42,8%
	Ubytovanie a stravovanie	25,7%	31,4%	25,7%	8,6%	45,7%
	Doprava, informácie	12,1%	28,3%	15,2%	24,2%	43,4%
	Obchodné služby	11,5%	23,2%	19,2%	22,3%	48,6%
	Ostatné služby	12,8%	16,7%	21,8%	16,7%	52,6%
Kraj sídla	Bratislavský	11,2%	23,1%	21,3%	22,7%	45,5%
	Trnavský	15,1%	28,0%	24,7%	15,1%	43,0%
	Nitriansky	9,9%	18,9%	15,3%	24,3%	46,8%
	Trenčiansky	20,0%	23,5%	11,8%	28,2%	41,2%
	Banskobystrický	11,1%	24,4%	21,1%	16,7%	51,1%
	Žilinský	15,6%	30,3%	23,0%	17,2%	45,1%
	Prešovský	11,8%	30,9%	20,9%	23,6%	42,7%
	Košický	12,6%	25,2%	19,4%	21,4%	45,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	7,6%	18,8%	16,8%	18,4%	56,0%
	MSP - právnické osoby	14,7%	27,3%	21,2%	22,4%	41,6%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	11,0%	18,3%	12,2%	23,2%	45,1%
	Od 3 do 5 rokov	10,9%	28,6%	19,1%	20,9%	46,8%
	Od 5 do 10 rokov	11,5%	27,7%	23,8%	26,2%	40,0%
	10 a viac rokov	15,1%	23,3%	19,9%	18,5%	47,5%

4. LEGISLATÍVA A INÉ OBLASTI

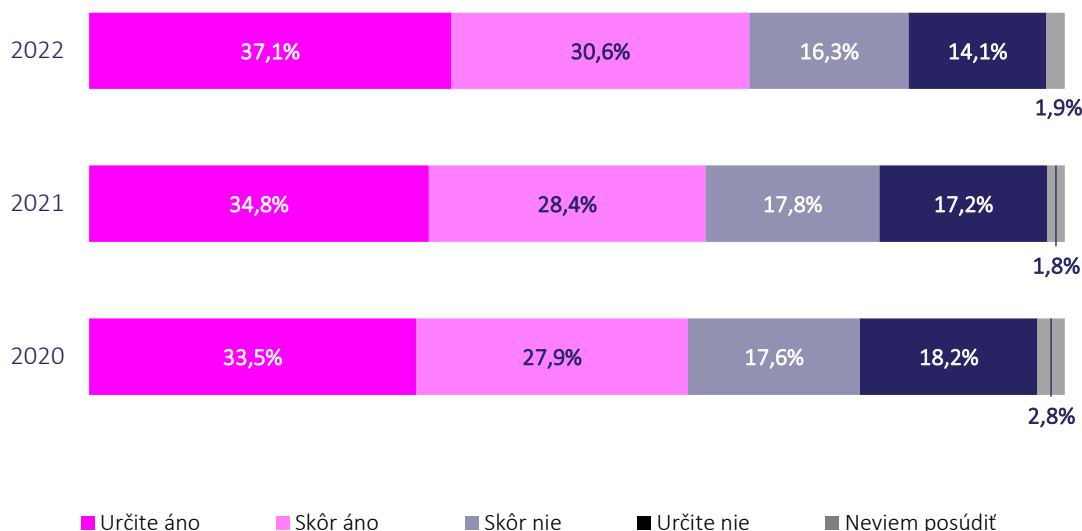
4.1. Dá sa podnikat' bez porušenia zákona vo vašom odvetví? (Otázka 9)

Takmer tretina malých a stredných podnikateľov (30,4 %) si myslí, že podnikat' na Slovensku **sa nedá bez toho, aby ste nikdy neporušili žiadny zákon**. Z toho (14,1 %) podnikateľov si myslí, že sa bez porušenia zákona podnikat' na Slovensku určite nedá. Naopak, (37,1 %) podnikateľov je presvedčených, že podnikat' **sa dá aj bez porušenia zákonov**.

Celkovo si až (67,7 %) respondentov myslí, že na Slovensku sa dá podnikat' aj bez porušovania zákonov. Nájdu sa najmä v sektore doprava, informácie (77,8 %), obchodné (71,8 %), resp. ostatné (71,8 %) služby, z Trenčianskeho kraja (75,3 %), ďalej MSP podnikajúce menej ako 3 roky (74,4 %).

Graf 19 Dá sa podľa vás podnikat' tak, aby ste neporušili žiadny zákon? 2022/2021/2020

Dá sa podľa vás vo vašom odvetví podnikat' tak, aby ste nikdy neporušili žiadny zákon?

N=1000 respondentov

Podnikatelia, ktorí si myslia, že sa **nedá podnikat' bez porušenia zákonov** (30,4 %), zastupujú prevažne stredné podniky (34,0 %), ďalej firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (40,0 %), obchod (37,3 %) a priemysel (34,9 %), z Banskobystrického kraja (37,8 %), podnikajúcich 10 a viac rokov (35,6 %).

Tabuľka 32 **Dá sa podľa vás podnikateľ tak, aby ste neporušili žiadny zákon?**

Riadkové %		Určite áno	Skôr áno	Skôr nie	Určite nie	Neviem posúdiť
Celková vzorka	1000 respondentov	37,1%	30,6%	16,3%	14,1%	1,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	39,3%	29,1%	15,1%	14,6%	1,9%
	Malý podnik (10-49)	33,0%	33,5%	18,5%	12,5%	2,5%
	Stredný podnik (50-249)	30,0%	35,0%	20,0%	14,0%	1,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	43,2%	24,3%	13,5%	18,9%	0,0%
	Priemysel	31,7%	31,7%	15,1%	19,8%	1,6%
	Stavebníctvo	30,9%	34,6%	19,9%	11,8%	2,9%
	Obchod	36,1%	22,3%	19,9%	17,5%	4,2%
	Ubytovanie a stravovanie	40,0%	20,0%	22,9%	17,1%	0,0%
	Doprava, informácie	42,4%	35,4%	9,1%	13,1%	0,0%
	Obchodné služby	38,7%	33,1%	14,9%	11,5%	1,9%
	Ostatné služby	41,0%	30,8%	17,9%	10,3%	0,0%
Kraj sídla	Bratislavský	39,9%	29,4%	14,3%	13,6%	2,8%
	Trnavský	28,0%	39,8%	21,5%	9,7%	1,1%
	Nitriansky	31,5%	31,5%	9,0%	27,0%	0,9%
	Trenčiansky	37,6%	37,6%	11,8%	10,6%	2,4%
	Banskobystrický	34,4%	26,7%	26,7%	11,1%	1,1%
	Žilinský	41,0%	26,2%	17,2%	13,9%	1,6%
	Prešovský	36,4%	31,8%	17,3%	11,8%	2,7%
	Košický	41,7%	26,2%	17,5%	13,6%	1,0%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	32,8%	35,2%	14,8%	15,6%	1,6%
	MSP - právnické osoby	38,5%	29,1%	16,8%	13,6%	2,0%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	40,2%	34,1%	18,3%	3,7%	3,7%
	Od 3 do 5 rokov	41,4%	28,6%	14,1%	15,0%	0,9%
	Od 5 do 10 rokov	39,6%	33,1%	12,3%	13,1%	1,9%
	10 a viac rokov	32,9%	29,5%	19,4%	16,2%	2,1%

4.2. Čomu pripisujete, že je ťažké, dokonca nemožné dodržiavať zákony (Otázka 10)

Podnikatelia považujú za **najväčšiu prekážku** pri dodržiavaní zákonov ich časté zmeny a nemožnosť pravidelného sledovania (71,1 %). Druhou výraznou prekážkou podľa podnikateľov je zložité zistiť, aké zákony a predpisy sa konkrétneho podnikania dotýkajú (63,2 %). Treťou prekážkou je, že zákony sú prijímané bez dostatočnej konzultácie s podnikateľmi (61,5 %). Až (60,2 %) MSP vidí problém v nejednoznačnosti zákonov. 57,2 % MSP vidí problém v schvaľovaní zákonov bez posudzovania vplyvov na ich prostredie. O niečo viac ako polovica MSP (54,3 %) si myslí, že úradníci nepomáhajú podnikateľom zorientovať sa v zákonoch pre danú oblasť. 53,6 % MSP si myslí, že dodržiavanie zákonov sa nevynucuje od všetkých rovnako. Polovica MSP uvádza, že niektoré zákony prinášajú nerealizovateľne požiadavky. V odpovediach iné, podnikatelia najčastejšie uvádzali: komplikovanosť legislatívy, neodbornosť posudzovania nových predpisov.

Graf 20 Čomu pripisujete, že je ťažké, či dokonca nemožné dodržiavať zákony?

Ak sa domnievate, že na Slovensku je ťažké, či dokonca nemožné dôsledne dodržiavať zákony, čomu to pripisujete?

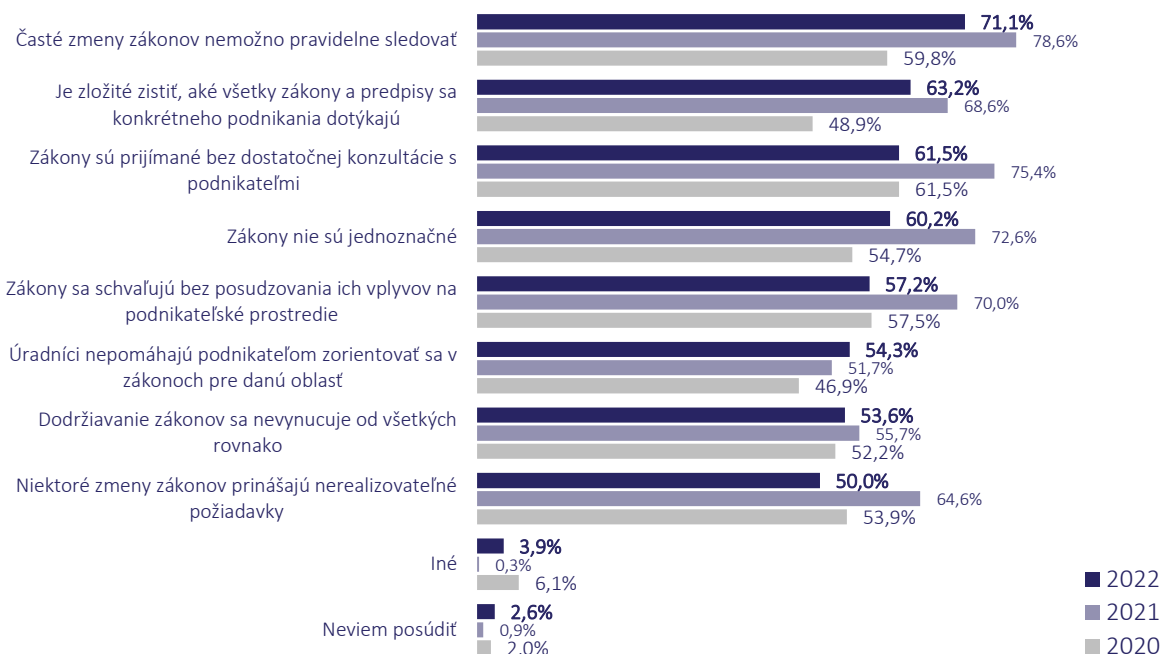

N=304 respondentov, ktorí na predchádzajúcu otázku odpovedali "Skôr nie", alebo "Určite nie".

Pri medziročnom porovnaní s rokmi 2020/2021 došlo k najviac významnému rastu pri legislatívnej prekážke podnikania k priradenosti zákonov ku konkrétnemu podnikaniu (nárast o 14,3 percentuálneho bodu s rokom 2020, pričom s rokom 2021 bol pokles 5,4 percentuálneho bodu). Najviac významný pokles zaznamenala prekážka, že niektoré zákony prinášajú nerealizovateľné požiadavky (pokles o 14,6 percentuálneho bodu s rokom 2021 a pokles o 3,9 percentuálneho bodu s rokom 2020). Z uvedeného vyplýva, že legislatívny proces na Slovensku je významnou brzdou v podnikaní a prekážkou podnikateľského rozvoja.

Graf 21 Čomu pripisujete, že je ťažké, či dokonca nemožné dodržiavať zákony?
2022/2021/2020

Ak sa domnievate, že na Slovensku je ťažké, či dokonca nemožné dôsledne dodržiavať zákony, čomu to pripisujete?

N=304/350/358 respondentov, ktorí na predchádzajúcu otázku odpovedali "Skôr nie", alebo "Určite nie".

Časté zmeny zákonov nedokážu pravidelne sledovať najmä malí podnikatelia (77,4 %), ďalej v sektore pôdohospodárstva (83,3 %), resp. obchod (82,3 %), z Trenčianskeho kraja (94,7 %), z Banskobystrického kraja (82,4 %), podnikajúci viac ako 10 rokov (76,9 %).

So zložitou priradenia zákonov a predpisov ku konkrétnemu podnikaniu mali problém hlavne malí podnikatelia (67,7 %), podnikajúci v sektore ubytovanie a stravovanie (92,9%) a pôdohospodárstvo (75,0 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (75,0 %), predovšetkým podnikatelia podnikajúci ako právnické osoby (65,8 %).

Najväčší problém s prijímaním zákonov **bez dostatočnej konzultácie** s podnikateľmi majú hlavne podnikatelia zo sektora ubytovanie a stravovanie (71,4 %) a obchod (69,4 %), zo Žilinského (76,3 %) a Trnavského kraja (72,4 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (68,8 %).

Nejednoznačnosť zákonov ako problém najviac špecifikovali strední podnikatelia (64,7 %) v sektore ubytovanie a stravovanie (78,6 %), pôdohospodárstvo (66,7 %), z Banskobystrického kraja (73,5 %) a Žilinského kraja (71,1 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (68,8 %), prevažne MSP PO (61,0 %).

Strední podnikatelia (64,7 %) pripisujú nedodržiavanie zákonov aj faktu, že zákony sa schvaľujú **bez ich posudzovania vplyvu na podnikateľské prostredie**, ďalej najmä v sektore obchod (71,0 %) a ostatné služby (68,2 %), predovšetkým zo Žilinského kraja (71,1 %), podnikajúci viac ako 10 rokov (62,2 %).

Úradníci nepomáhajú podnikateľom zorientovať sa v zákonoch pre danú oblasť, čo si myslí viac ako polovica podnikateľov (54,3 %), hlavne u stredných podnikateľov (67,7 %),

v sektore obchod (61,3 %) a ubytovanie a stravovanie (57,1 %), z Trenčianskeho (63,2 %) a Žilinského kraja (63,2 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (57,8 %).

Mikropodnikatelia si myslia, že **dodržiavanie zákonov sa nevyhnutne rovnako** (54,8 %), ďalej to deklarujú hlavne podnikatelia zo Žilinského kraja (68,4 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (60,9 %).

Nerealizovateľné požiadavky prinášajú zákony pre stredných podnikateľov (58,8 %), a to predovšetkým v sektore ostatné služby (72,7 %), z Trenčianskeho (57,9 %) a Košického kraja (56,3%), podnikajúcich menej ako 3 roky (55,6 %).

Tabuľka 33a Ak sa domnievate, že je ťažké dodržiavať zákony, čomu to pripisujete?

Riadkové %		Je zložitá zistiť, aké všetky zákony a predpisy sa konkrétneho podnikania dotýkajú	Úradníci nepomáhajú podnikateľom zorientovať sa v zákonoch pre danú oblasť	Časté zmeny zákonov nemožno pravidelne sledovať	Zákony nie sú jednoznačné	Zákony sú prijímané bez dostatočnej konzultácie s podnikateľmi
Celková vzorka	304 respondentov	63,2%	54,3%	71,1%	60,2%	61,5%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	61,5%	51,4%	69,7%	59,6%	62,0%
	Malý podnik (10-49)	67,7%	56,5%	77,4%	59,7%	59,7%
	Stredný podnik (50-249)	64,7%	67,6%	67,6%	64,7%	61,8%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	75,0%	50,0%	83,3%	66,7%	50,0%
	Priemysel	54,5%	45,5%	61,4%	52,3%	56,8%
	Stavebníctvo	58,1%	55,8%	74,4%	62,8%	51,2%
	Obchod	64,5%	61,3%	82,3%	64,5%	69,4%
	Ubytovanie a stravovanie	92,9%	57,1%	64,3%	78,6%	71,4%
	Doprava, informácie	54,5%	50,0%	50,0%	54,5%	54,5%
	Obchodné služby	67,1%	56,5%	69,4%	57,6%	63,5%
	Ostatné služby	54,5%	45,5%	77,3%	59,1%	68,2%
Kraj sídla	Bratislavský	65,0%	50,0%	61,3%	57,5%	53,8%
	Trnavský	65,5%	51,7%	65,5%	48,3%	72,4%
	Nitriansky	60,0%	55,0%	67,5%	52,5%	42,5%
	Trenčiansky	63,2%	63,2%	94,7%	68,4%	73,7%
	Banskobystrický	61,8%	55,9%	82,4%	73,5%	61,8%
	Žilinský	63,2%	63,2%	78,9%	71,1%	76,3%
	Prešovský	62,5%	43,8%	75,0%	50,0%	65,6%
	Košický	62,5%	59,4%	65,6%	65,6%	65,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	55,3%	53,9%	72,4%	57,9%	63,2%
	MSP - právnické osoby	65,8%	54,4%	70,6%	61,0%	61,0%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	55,6%	55,6%	61,1%	38,9%	55,6%
	Od 3 do 5 rokov	75,0%	57,8%	68,8%	68,8%	68,8%
	Od 5 do 10 rokov	63,6%	54,5%	62,1%	54,5%	54,5%
	10 a viac rokov	59,0%	52,6%	76,9%	61,5%	62,2%

Tabuľka 33b Ak sa domnievate, že je ťažké dodržiavať zákony, čomu to pripisujete?

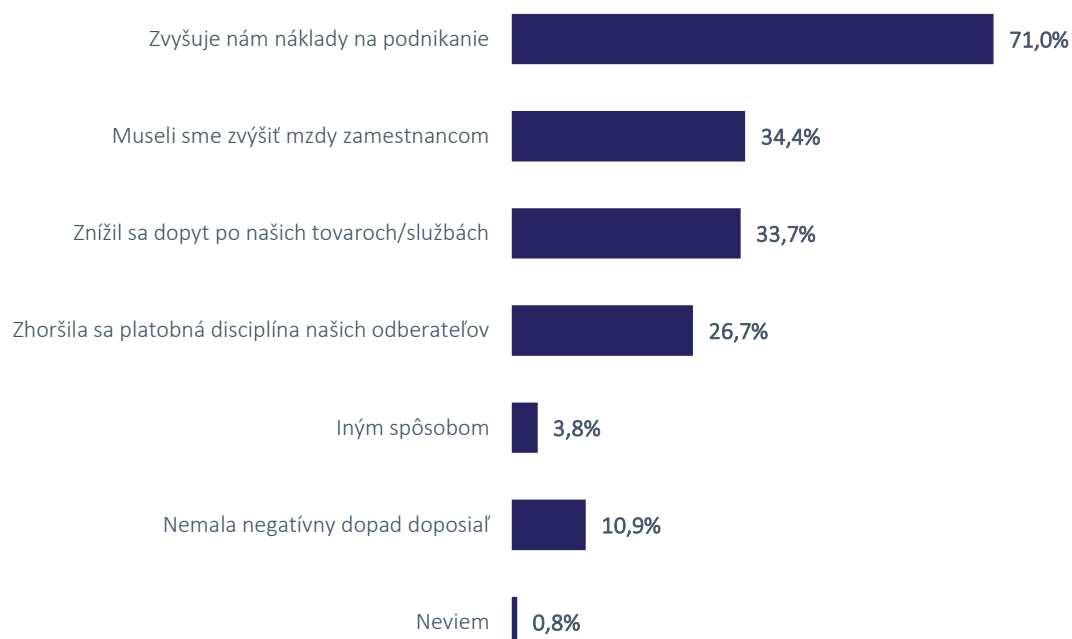
Riadkové %		Zákony sa schvaľujú bez posudzovania ich vplyvov na podnikateľské prostredie	Dodržiavanie zákonov sa nevytvára od všetkých rovnako	Niektoré zmeny zákonov prinášajú nerealizovateľné požiadavky	Iné	Neviem posúdiť
Celková vzorka	304 respondentov	57,2%	53,6%	50,0%	3,9%	2,6%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	55,8%	54,8%	49,0%	3,8%	2,4%
	Malý podnik (10-49)	58,1%	51,6%	48,4%	1,6%	4,8%
	Stredný podnik (50-249)	64,7%	50,0%	58,8%	8,8%	0,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	50,0%	50,0%	41,7%	8,3%	0,0%
	Priemysel	43,2%	40,9%	29,5%	2,3%	6,8%
	Stavebníctvo	53,5%	58,1%	55,8%	2,3%	0,0%
	Obchod	71,0%	61,3%	56,5%	1,6%	4,8%
	Ubytovanie a stravovanie	64,3%	50,0%	64,3%	14,3%	0,0%
	Doprava, informácie	50,0%	31,8%	31,8%	9,1%	0,0%
	Obchodné služby	55,3%	57,6%	50,6%	3,5%	2,4%
	Ostatné služby	68,2%	59,1%	72,7%	4,5%	0,0%
Kraj sídla	Bratislavský	57,5%	50,0%	50,0%	6,3%	3,8%
	Trnavský	55,2%	55,2%	55,2%	3,4%	0,0%
	Nitriansky	40,0%	47,5%	35,0%	0,0%	7,5%
	Trenčiansky	68,4%	52,6%	57,9%	10,5%	5,3%
	Banskobystrický	52,9%	41,2%	52,9%	5,9%	2,9%
	Žilinský	71,1%	68,4%	52,6%	5,3%	0,0%
	Prešovský	62,5%	53,1%	46,9%	0,0%	0,0%
	Košický	56,3%	65,6%	56,3%	0,0%	0,0%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	59,2%	55,3%	50,0%	1,3%	5,3%
	MSP - právnické osoby	56,6%	53,1%	50,0%	4,8%	1,8%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	44,4%	50,0%	55,6%	5,6%	0,0%
	Od 3 do 5 rokov	51,6%	60,9%	53,1%	1,6%	0,0%
	Od 5 do 10 rokov	54,5%	45,5%	43,9%	6,1%	4,5%
	10 a viac rokov	62,2%	54,5%	50,6%	3,8%	3,2%

4.3. Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy? (Otázka 11)

Väčšine MSP (71,0 %) vysoká inflácia zvyšuje náklady na podnikanie. Až (34,4 %) malých a stredných podnikateľov muselo zvýšiť mzdy zamestnancom, naopak až tretine MSP (33,7 %) sa klesol dopyt po tovaroch/službách. U viac ako štvrtiny MSP (26,7 %) sa zhoršila platobná disciplína odberateľov a u (3,8 %) sa vysoká miera inflácie prejavila iným spôsobom. Najčastejšími inými odpoveďami boli: zvýšenie cien a nestabilita trhu.

Graf 22 Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy?

Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy?

N=1000 respondentov

Najviac firiem, kde **vysoká miera inflácie zvyšuje náklady na podnikanie** bolo medzi strednými podnikateľmi (78,0 %), v sektore priemysel (77,8 %) a ubytovanie a stravovanie (77,1 %), prevažne z Banskobystrického (83,3 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (75,0 %).

Zvýšiť mzdy museli prevažne strední podnikatelia (52,0 %), najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (51,4 %), predovšetkým z Banskobystrického kraja (41,1 %), MSP PO (37,6 %) podnikajúce 10 a viac rokov (37,2 %)

Dopyt po tovaroch/službách sa znížil najmä u stredných podnikateľoch (37,0 %), hlavne v sektore ubytovanie a stravovanie (51,4 %), v obchode (44,0 %), najmä z Banskobystrického kraja (41,1%), podnikajúcich menej ako 3 roky (37,8 %).

Platobná disciplína u odberateľov sa zhoršila najmä u stredných podnikateľoch (36,0 %), podnikajúcich hlavne v sektore ubytovanie a stravovanie (37,1 %), predovšetkým z Košického kraja (38,8 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (33,6 %).

Pre viac ako desatinu MSP nemala vysoká inflácia **negatívny dopad doposiaľ**, najmä pre mikropodnikateľov (12,6 %), podnikajúcich najmä v sektore doprava, informácie (24,2 %), hlavne z Trnavského (12,9 %), resp. Bratislavského (12,6 %) a Žilinského (12,3 %) kraja, podnikajúcich menej ako 3 roky (13,4 %).

Tabuľka 34 Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy?

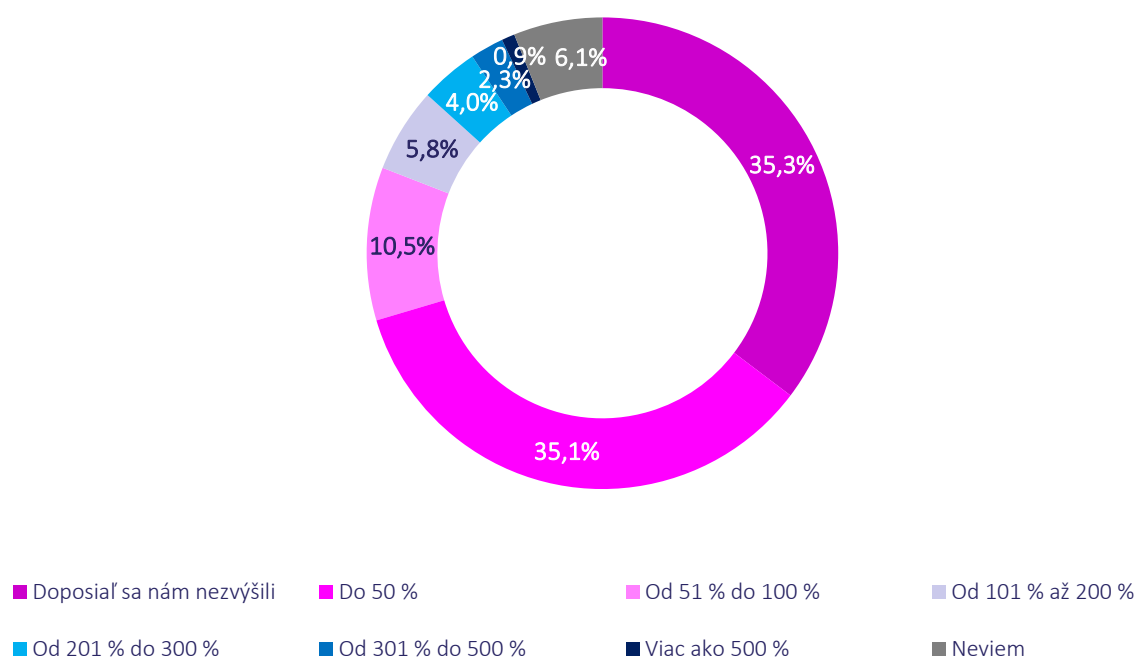
Riadkové %		Zvyšuje nám náklady na podnikanie	Museli sme zvýšiť mzdy zamestnancov	Znížil sa dopyt po našich tovaroch/službách	Zhoršila sa platobná disciplína našich odberateľov	Iným spôsobom	Nemala negatívny dopad doposiaľ	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	71,0%	34,4%	33,7%	26,7%	3,8%	10,9%	0,8%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	69,4%	29,3%	32,4%	24,9%	3,6%	12,6%	0,4%
	Malý podnik (10-49)	73,0%	43,5%	36,5%	28,5%	3,0%	7,0%	1,5%
	Stredný podnik (50-249)	78,0%	52,0%	37,0%	36,0%	7,0%	7,0%	2,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	75,7%	35,1%	32,4%	27,0%	0,0%	5,4%	0,0%
	Priemysel	77,8%	34,9%	27,8%	27,0%	1,6%	9,5%	0,8%
	Stavebníctvo	70,6%	37,5%	30,9%	29,4%	6,6%	5,9%	0,0%
	Obchod	72,9%	35,5%	44,0%	28,9%	6,6%	9,0%	0,6%
	Ubytovanie a stravovanie	77,1%	51,4%	51,4%	37,1%	11,4%	2,9%	0,0%
	Doprava, informácie	58,6%	25,3%	21,2%	19,2%	4,0%	24,2%	3,0%
	Obchodné služby	69,0%	34,7%	34,4%	28,5%	2,2%	11,1%	0,9%
	Ostatné služby	75,6%	28,2%	32,1%	14,1%	1,3%	14,1%	0,0%
Kraj sídla	Bratislavský	68,5%	31,1%	30,1%	26,6%	3,8%	12,6%	1,0%
	Trnavský	67,7%	33,3%	34,4%	22,6%	3,2%	12,9%	0,0%
	Nitriansky	73,9%	36,0%	34,2%	23,4%	2,7%	10,8%	0,9%
	Trenčiansky	72,9%	28,2%	35,3%	27,1%	2,4%	10,6%	2,4%
	Banskobystrický	83,3%	41,1%	41,1%	28,9%	4,4%	5,6%	0,0%
	Žilinský	73,0%	39,3%	32,8%	21,3%	2,5%	12,3%	0,0%
	Prešovský	70,9%	30,9%	31,8%	26,4%	6,4%	7,3%	1,8%
	Košický	63,1%	39,8%	37,9%	38,8%	4,9%	11,7%	0,0%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	68,4%	24,8%	29,2%	22,0%	3,2%	12,4%	0,4%
	MSP - právnické osoby	71,9%	37,6%	35,2%	28,3%	4,0%	10,4%	0,9%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	63,4%	28,0%	37,8%	22,0%	2,4%	13,4%	1,2%
	Od 3 do 5 rokov	75,0%	32,7%	32,7%	33,6%	4,1%	8,6%	0,9%
	Od 5 do 10 rokov	68,8%	33,1%	35,4%	25,0%	3,1%	13,1%	0,8%
	10 a viac rokov	71,7%	37,2%	32,4%	25,1%	4,3%	10,3%	0,7%

4.4. Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku? (Otázka 12)

35,1 % MSP sa doposiaľ nezvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku, naopak takmer rovnakému podielu MSP (35,1 %) sa zvýšili do 50 %. Desatine MSP (10,5 %) sa zvýšili od 51 % do 100 %. Takmer šiestim percentám (5,8 %) sa náklady zvýšili od 101 % až 200 %. Od 201 % do 300 % sa zvýšili náklady na energie štyrom percentám MSP. 2,3 % podnikateľom sa náklady na energie zvýšili od 301 % do 500 %. Iba necelému percentu (0,9 %) sa náklady na energie zvýšili o 500 %.

Graf 23 Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku?

Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku?

N=1000 respondentov

Až 38,6 % mikropodnikateľom sa náklady na energetické vstupy **nezvýšili**, predovšetkým v sektore doprava, informácie (46,5 %), najmä z Košického kraja (43,7 %). Podnikajúcim menej ako 3 roky (46,3 %), najmä FO - podnikatelia (44,4 %).

Na druhej strane až (41,0 %) stredným podnikateľom sa **zvýšili náklady na energie do 50 %**, najmä v sektore pôdohospodárstvo (45,9 %) a ubytovanie a stravovanie (40,0 %), najmä z Trenčianskeho kraja (45,9 %).

13,0 % a o niečo viac (13,5 %) sa zvýšili náklady na energie malým a stredným podnikateľom **od 51 % do 100 %**, najmä v sektore obchod (15,1 %), hlavne z Prešovského kraja (16,4 %), podnikajúcich menej ako 3 roky (13,4 %).

Od 101 % do 200 % sa zvýšil náklady na energie najmä malým podnikateľom (12,5 %), v sektore pôdohospodárstvo (10,8 %), hlavne z Banskobystrického kraja (7,8 %), podnikajúcich od 5 do 10 rokov (7,7 %). Ostatne podiely nárastu nákladov na energie v rámci zisťovania neboli signifikantne významne.

Tabuľka 35 Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku?

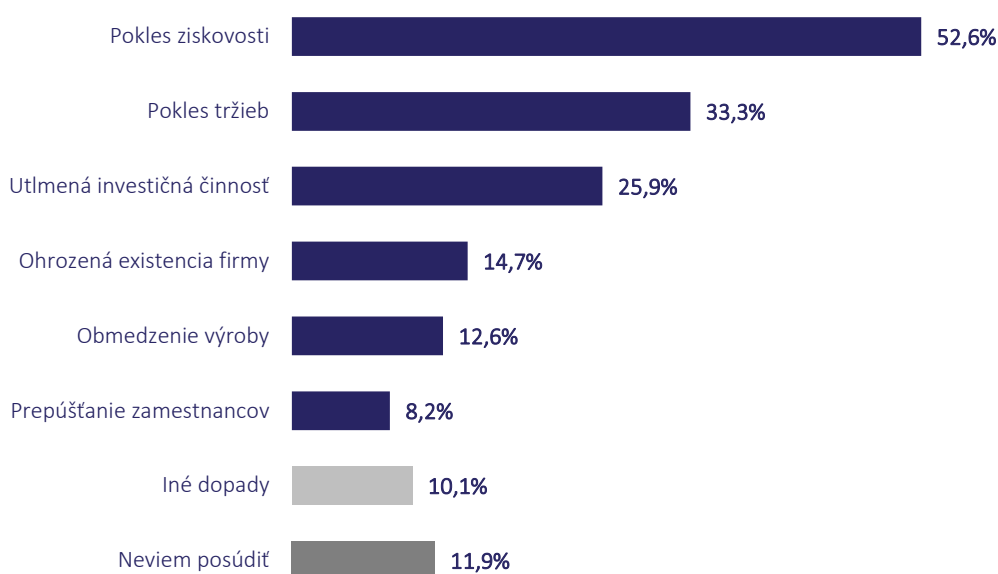
Riadkové %		Doposiaľ sa nám nezvýšili	Do 50 %	Od 51 % do 100 %	Od 101 % až 200 %	Od 201 % do 300 %	Od 301 % do 500 %	Viac ako 500 %	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	35,3%	35,1%	10,5%	5,8%	4,0%	2,3%	0,9%	6,1%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	38,6%	35,7%	9,3%	4,0%	3,4%	2,0%	0,6%	6,4%
	Malý podnik (10-49)	31,0%	30,0%	13,5%	12,5%	3,0%	3,0%	1,5%	5,5%
	Stredný podnik (50-249)	21,0%	41,0%	13,0%	5,0%	10,0%	3,0%	2,0%	5,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	18,9%	45,9%	13,5%	10,8%	2,7%	5,4%	0,0%	2,7%
	Priemysel	35,7%	36,5%	11,1%	2,4%	7,1%	1,6%	0,8%	4,8%
	Stavebníctvo	41,2%	36,8%	8,8%	5,9%	1,5%	0,7%	0,7%	4,4%
	Obchod	27,7%	31,9%	15,1%	4,8%	1,8%	4,2%	2,4%	12,0%
	Ubytovanie a stravovanie	31,4%	40,0%	8,6%	5,7%	5,7%	2,9%	2,9%	2,9%
	Doprava, informácie	46,5%	28,3%	8,1%	4,0%	5,1%	3,0%	0,0%	5,1%
	Obchodné služby	36,8%	34,7%	9,3%	7,1%	4,0%	1,9%	0,3%	5,9%
Ostatné služby	29,5%	39,7%	10,3%	7,7%	6,4%	1,3%	1,3%	3,8%	
Kraj sídla	Bratislavský	35,3%	35,3%	10,1%	5,9%	4,2%	2,4%	0,0%	6,6%
	Trnavský	30,1%	39,8%	9,7%	7,5%	3,2%	1,1%	2,2%	6,5%
	Nitriansky	37,8%	34,2%	13,5%	5,4%	1,8%	2,7%	0,0%	4,5%
	Trenčiansky	27,1%	45,9%	7,1%	4,7%	4,7%	2,4%	2,4%	5,9%
	Banskobystrický	35,6%	35,6%	8,9%	7,8%	1,1%	2,2%	0,0%	8,9%
	Žilinský	38,5%	36,9%	8,2%	5,7%	2,5%	0,8%	0,8%	6,6%
	Prešovský	31,8%	28,2%	16,4%	4,5%	5,5%	3,6%	2,7%	7,3%
Košický	43,7%	27,2%	9,7%	4,9%	8,7%	2,9%	1,0%	1,9%	
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	44,4%	35,6%	7,6%	3,2%	2,0%	0,8%	0,4%	6,0%
	MSP - právnické osoby	32,3%	34,9%	11,5%	6,7%	4,7%	2,8%	1,1%	6,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	46,3%	24,4%	13,4%	7,3%	0,0%	1,2%	1,2%	6,1%
	Od 3 do 5 rokov	34,1%	36,4%	10,5%	5,9%	4,5%	2,3%	0,5%	5,9%
	Od 5 do 10 rokov	33,1%	35,0%	13,1%	7,7%	4,2%	2,7%	0,8%	3,5%
	10 a viac rokov	35,2%	36,5%	8,4%	4,3%	4,3%	2,3%	1,1%	7,8%

4.5. Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na podnikateľské aktivity vašej firmy? (Otázka 13)

Pre viac ako polovicu MSP (52,6 %) mali vysoké ceny energií dopad na pokles ziskovosti. Tretine MSP vďaka vysokým cenám energií klesli tržby. U niečo viac ako štvrtiny (25,9 %) MSP bola utlmená investičná činnosť. 14,7 % podnikateľom ohrozili vysoké ceny energií existenciu firmy. U (12,6 %) MSP obmedzili výrobu a (8,2 %) malých a stredných podnikateľov muselo prepúšťať zamestnancov. U desatiny MSP mali vysoké ceny energií iné dopady a to hlavne: zvýšenie celkových nákladov firmy a s tým spojené zvyšovanie cien produktov a služieb, zatváranie firiem/pobočiek a insolventnosť partnerov/zákazníkov. (11,9 %) podnikateľov nevedelo dopady posúdiť.

Graf 24 Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na aktivity vašej firmy?

Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na podnikateľské aktivity vašej firmy?

N=586 respondentov, ktorým sa výrazne zvýšili náklady na energetické vstupy.

Viac ako polovica malých podnikateľov (58,3 %) zaznamenala **pokles ziskovosti**, ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (65,2 %), priemysle (56,0 %), najmä z Prešovského kraja (64,2 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (57,6 %). Až (37,8 %) malých podnikateľov, ďalej najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (52,2 %), obchod (38,0 %) a priemysel (37,3 %) zaznamenalo **pokles tržieb**, ďalej hlavne z Banskobystrického (40,0 %) a Trnavského (39,0 %) kraja. Až takmer 40 % (39,2 %) stredných podnikateľov **utlmilo investičnú činnosť** firmy, ďalej najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (39,1 %), hlavne v Prešovskom kraji (34,3 %), hlavne MSP PO (28,6 %). Vysoké ceny energií **ohrozujú existenciu** pätinu malých podnikateľov (20,5 %), ďalej prevažne v sektore ubytovanie a stravovanie (26,1 %), prevažne z Košického kraja (25,0 %). 18,1 % malých podnikateľov, ďalej v sektore ubytovanie a stravovanie (21,7 %), resp. priemysel (20,0 %) muselo **obmedziť výrobu** vďaka vysokým cenám energií, hlavne z Košického kraja (16,1 %). Zamestnancov muselo pre vysoké ceny energií **prepúšťať** (13,4 %) malých, resp. stredných podnikateľov (13,5 %), hlavne v sektoroch ostatné služby (13,5 %), priemysel (10,7 %), resp. pôdohospodárstvo (10,3 %), predovšetkým z Trnavského kraja (10,2 %).

Tabuľka 36 Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na aktivity vašej firmy?

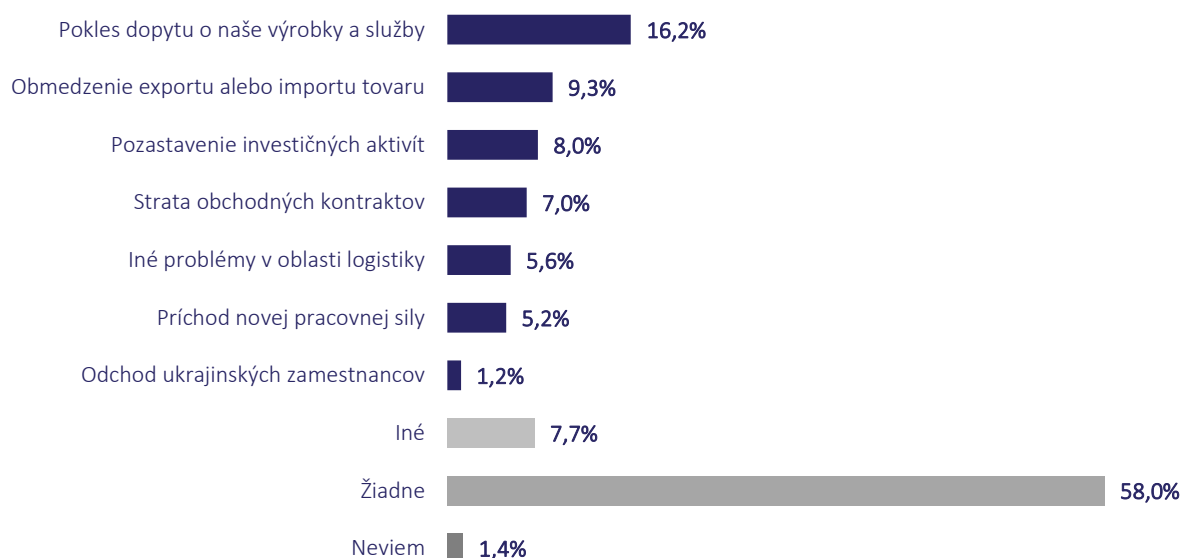
Riadkové %		Pokles tržieb	Pokles ziskovosti	Obmedzenie výroby	Utlmená investičná činnosť	Prepúšťanie zamestnancov	Ohrozená existencia firmy	Iné dopady	Neviem posúdiť
Celková vzorka	586 respondentov	33,3%	52,6%	12,6%	25,9%	8,2%	14,7%	10,1%	11,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	32,2%	49,9%	10,6%	20,0%	5,5%	13,5%	10,4%	14,5%
	Malý podnik (10-49)	37,8%	58,3%	18,1%	36,2%	13,4%	20,5%	8,7%	3,9%
	Stredný podnik (50-249)	31,1%	56,8%	13,5%	39,2%	13,5%	10,8%	10,8%	12,2%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	31,0%	55,2%	6,9%	31,0%	10,3%	3,4%	10,3%	6,9%
	Priemysel	37,3%	56,0%	20,0%	26,7%	10,7%	22,7%	6,7%	13,3%
	Stavebníctvo	28,4%	52,7%	9,5%	24,3%	9,5%	10,8%	6,8%	9,5%
	Obchod	38,0%	53,0%	11,0%	30,0%	6,0%	17,0%	16,0%	5,0%
	Ubytovanie a stravovanie	52,2%	65,2%	21,7%	39,1%	4,3%	26,1%	8,7%	4,3%
	Doprava, informácie	12,5%	54,2%	10,4%	18,8%	4,2%	8,3%	12,5%	18,8%
	Obchodné služby	36,8%	49,7%	13,0%	25,4%	7,6%	14,1%	10,8%	12,4%
	Ostatné služby	25,0%	48,1%	9,6%	19,2%	13,5%	13,5%	3,8%	25,0%
Kraj sídla	Bratislavský	31,9%	50,0%	13,9%	24,7%	7,2%	10,8%	7,8%	15,1%
	Trnavský	39,0%	57,6%	13,6%	22,0%	10,2%	13,6%	8,5%	8,5%
	Nitriansky	25,0%	53,1%	10,9%	20,3%	6,3%	7,8%	14,1%	9,4%
	Trenčiansky	38,6%	43,9%	14,0%	28,1%	8,8%	17,5%	10,5%	10,5%
	Banskobystrický	40,0%	58,0%	10,0%	26,0%	8,0%	22,0%	8,0%	8,0%
	Žilinský	32,8%	46,3%	13,4%	29,9%	9,0%	19,4%	14,9%	16,4%
	Prešovský	26,9%	64,2%	7,5%	34,3%	7,5%	10,4%	7,5%	7,5%
	Košický	37,5%	51,8%	16,1%	23,2%	10,7%	25,0%	12,5%	14,3%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	33,9%	48,4%	10,5%	16,1%	4,8%	13,7%	11,3%	16,9%
	MSP - právnické osoby	33,1%	53,7%	13,2%	28,6%	9,1%	14,9%	9,7%	10,6%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	30,8%	56,4%	10,3%	12,8%	10,3%	17,9%	10,3%	10,3%
	Od 3 do 5 rokov	29,5%	57,6%	16,7%	29,5%	6,8%	12,9%	11,4%	10,6%
	Od 5 do 10 rokov	38,2%	52,7%	11,5%	28,5%	12,7%	13,9%	8,5%	10,9%
	10 a viac rokov	32,4%	49,2%	11,6%	24,4%	5,6%	15,6%	10,4%	13,6%

4.6. Aké priame vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na podnikateľské aktivity vašej firmy? (Otázka 14)

Pre viac ako polovicu (58 %) MSP na Slovensku vojenský konflikt na Ukrajine nemal žiaden vplyv, naopak (16,2 %) malých a stredných podnikateľov zaznamenalo pokles dopytu o ich výrobky a služby. Takmer desatina (9,3 %) MSP musela obmedziť export/import tovaru. Osem percent MSP pozastavilo investičné aktivity. Sedem percent MSP stratilo obchodné kontakty a iné problémy v oblasti logistiky zaznamenalo (5,6 %) MSP. Naopak (5,2 %) MSP zaznamenalo príchod novej pracovnej sily. Odchod ukrajinských zamestnancov zaznamenalo iba o niečo viac ako jedno percento MSP (1,2 %). Iné vplyvy, ktoré respondenti najčastejšie uviedli boli: celkové zvýšenie nákladov a to hlavne (za pohonné hmoty, elektrinu a teplo), obmedzenie v logistike (nedodanie vstupov na čas, meškanie, dostupnosť, zvýšenie cien vstupov). Pre určité malé percento MSP mala vojna aj pozitívny vplyv, a to: efektívnosť výroby, získanie nových projektov, zamestnancov alebo zákazníkov.

Graf 25 Aké vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na aktivity vašej firmy?

Aké priame vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na podnikateľské aktivity vašej firmy?

N=1000 respondentov

Až pre 60,1 % mikropodnikateľov **nemal konflikt na Ukrajine žiaden vplyv**, ďalej predovšetkým pre firmy v sektore doprava, informácie (67,7 %), hlavne z Nitrianskeho (62,2 %) a Trenčianskeho kraja (61,2 %).

Takmer pätina stredných podnikateľov (19,0 %), ďalej firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (22,9 %) **zaznamenala pokles dopytu o výrobky/služby**, najmä z Košického kraja (22,3 %), podnikajúcich menej ako 3 roky (22,0 %). 17,0 % stredných podnikateľov **pozastavila investičné aktivity**, ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (13,0 %), hlavne v Košickom kraji (12,6 %). **Export/import obmedzilo** predovšetkým 14,0 % malých podnikateľov, najmä v priemysle (14,3 %), hlavne v Banskobystrickom kraji (12,2 %). Osem percent malých a stredných podnikateľov stratilo obchodné kontakty, najmä v pôdohospodárstve (18,9 %), hlavne v Prešovskom kraji (9,1 %).

Tabuľka 37 Aké vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na aktivity vašej firmy?

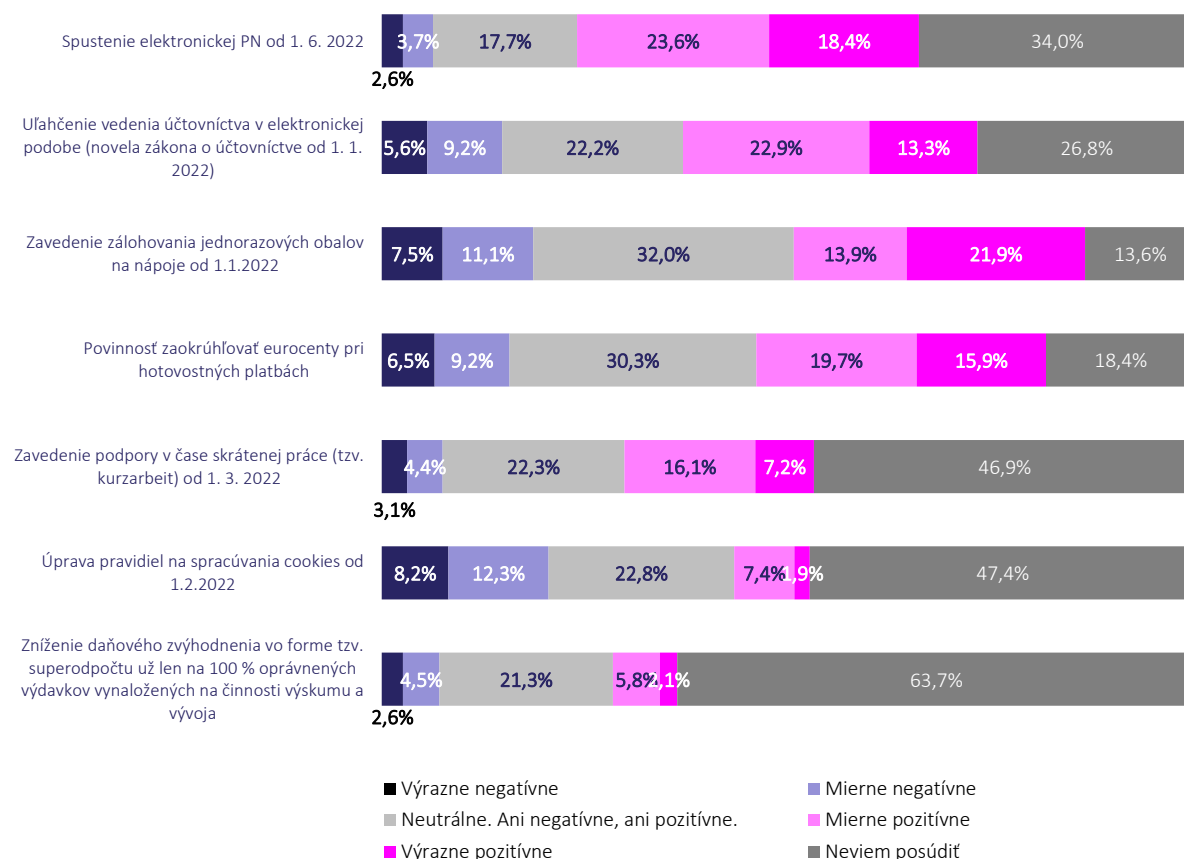
Riadkové %		Strata obchodných kontraktov	Pokles dopytu o naše výrobky a služby	Pozastavenie investičných aktivít	Obmedzenie exportu alebo importu tovaru	Odchod ukrajinských zamestnancov	Príchod novej pracovnej sily	Iné problémy v oblasti logistiky	Iné	Žiadne	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	7,0%	16,2%	8,0%	9,3%	1,2%	5,2%	5,6%	7,7%	58,0%	1,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,6%	16,4%	6,9%	7,6%	0,7%	4,4%	3,9%	7,0%	60,1%	1,1%
	Malý podnik (10-49)	8,0%	14,0%	7,5%	14,0%	1,5%	5,5%	9,0%	8,0%	56,5%	1,0%
	Stredný podnik (50-249)	8,0%	19,0%	17,0%	12,0%	4,0%	10,0%	11,0%	12,0%	46,0%	4,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	18,9%	21,6%	13,5%	13,5%	2,7%	8,1%	8,1%	0,0%	43,2%	0,0%
	Priemysel	7,9%	16,7%	7,1%	14,3%	3,2%	5,6%	8,7%	7,1%	52,4%	3,2%
	Stavebníctvo	5,9%	11,8%	7,4%	8,1%	2,2%	6,6%	3,7%	8,1%	62,5%	0,7%
	Obchod	9,0%	16,9%	9,0%	10,8%	1,2%	5,4%	4,8%	10,2%	51,8%	1,8%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	22,9%	8,6%	11,4%	0,0%	20,0%	8,6%	20,0%	45,7%	0,0%
	Doprava, informácie	12,1%	12,1%	3,0%	7,1%	0,0%	2,0%	5,1%	9,1%	67,7%	0,0%
	Obchodné služby	4,6%	18,6%	9,3%	8,0%	0,6%	3,4%	5,0%	5,6%	60,7%	1,9%
	Ostatné služby	1,3%	11,5%	6,4%	5,1%	0,0%	5,1%	6,4%	7,7%	61,5%	0,0%
Kraj sídla	Bratislavský	7,7%	15,7%	8,7%	8,7%	1,4%	6,3%	6,6%	7,7%	57,3%	1,4%
	Trnavský	3,2%	16,1%	7,5%	8,6%	2,2%	7,5%	1,1%	9,7%	54,8%	0,0%
	Nitriansky	7,2%	12,6%	6,3%	7,2%	1,8%	4,5%	4,5%	7,2%	62,2%	4,5%
	Trenčiansky	7,1%	14,1%	7,1%	8,2%	0,0%	4,7%	5,9%	5,9%	61,2%	2,4%
	Banskobystrický	5,6%	18,9%	7,8%	12,2%	0,0%	4,4%	4,4%	5,6%	54,4%	0,0%
	Žilinský	8,2%	14,8%	5,7%	11,5%	0,8%	5,7%	9,8%	8,2%	59,8%	1,6%
	Prešovský	9,1%	16,4%	7,3%	11,8%	2,7%	2,7%	2,7%	7,3%	56,4%	0,9%
	Košický	5,8%	22,3%	12,6%	6,8%	0,0%	3,9%	6,8%	9,7%	58,3%	0,0%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	4,0%	16,0%	4,8%	6,0%	1,2%	4,8%	3,6%	6,8%	63,2%	1,2%
	MSP - právnické osoby	8,0%	16,3%	9,1%	10,4%	1,2%	5,3%	6,3%	8,0%	56,3%	1,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	12,2%	22,0%	8,5%	6,1%	1,2%	6,1%	2,4%	3,7%	54,9%	1,2%
	Od 3 do 5 rokov	5,9%	15,5%	5,9%	8,2%	0,9%	2,3%	6,8%	8,2%	59,5%	1,4%
	Od 5 do 10 rokov	6,5%	16,2%	7,7%	12,3%	0,8%	5,0%	6,2%	7,7%	54,6%	1,5%
	10 a viac rokov	6,8%	15,5%	9,1%	8,7%	1,6%	6,6%	5,3%	8,2%	59,8%	1,4%

4.7. Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny? (Otázka 15)

Spustenie elektronickej PN hodnotilo až 42,0 % MSP pozitívne, z toho až (18,4 %) výrazne pozitívne. Druhou najpozitívnejšou legislatívnou zmenou bolo uľahčenie vedenia účtovníctva v elektronickej podobe (36,2 %) MSP. Treťou pozitívnou legislatívnou zmenou bolo zavedenie zálohovania jednorazových obalov na nápoje (35,8 %) MSP. Ďalšou pozitívnou zmenou bola povinnosť zaokrúhľovať eurocenty pri hotovostných platbách (35,6 %). Menej ako štvrtina MSP hodnotila pozitívne (23,3 %) zavedenie podpory v čase skrátenej práce. Iba menej ako desatina hodnotila úpravu pravidiel spracúvania *cookies* (9,3 %) MSP, naopak viac ako jedna pätina (20,5 %) podnikateľov hodnotila novú úpravu pravidiel negatívne. Najmenšou pozitívnou legislatívnou zmenou bolo zníženie daňového zvýhodnenia tzv. super odpočtu na 100% oprávnených výdavkov na činnosti výskumu a vývoja (7,9 %) MSP, takmer rovnaké zastúpenie podnikateľov uvedenú zmenu vníma negatívne (7,1 %).

Graf 26 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?

Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?

N=1000 respondentov

Spustenie elektronickej PN pozitívne hodnotila polovica malých podnikateľov, ďalej najviac firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (54,3 %), hlavne z Banskobystrického kraja (48,9 %), podnikajúcich menej ako 3 roky (48,8 %).

Tabuľka 38 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Spustenie elektronickej PN od 1. 6. 2022

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne. Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	2,6%	3,7%	17,7%	23,6%	18,4%	34,0%	42,0%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	2,9%	3,0%	18,7%	22,7%	16,7%	36,0%	39,4%
	Malý podnik (10-49)	1,5%	6,0%	14,5%	27,5%	22,5%	28,0%	50,0%
	Stredný podnik (50-249)	3,0%	4,0%	17,0%	22,0%	22,0%	32,0%	44,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,1%	2,7%	5,4%	27,0%	16,2%	40,5%	43,2%
	Priemysel	2,4%	6,3%	8,7%	29,4%	18,3%	34,9%	47,6%
	Stavebníctvo	2,9%	2,9%	24,3%	26,5%	13,2%	30,1%	39,7%
	Obchod	3,0%	1,2%	16,3%	25,9%	19,9%	33,7%	45,8%
	Ubytovanie a stravovanie	0,0%	2,9%	14,3%	20,0%	34,3%	28,6%	54,3%
	Doprava, informácie	2,0%	4,0%	26,3%	18,2%	20,2%	29,3%	38,4%
	Obchodné služby	2,2%	5,0%	16,7%	23,2%	18,9%	34,1%	42,1%
	Ostatné služby	2,6%	1,3%	24,4%	12,8%	14,1%	44,9%	26,9%
Kraj sídla	Bratislavský	2,4%	5,2%	17,5%	23,4%	15,0%	36,4%	38,5%
	Trnavský	5,4%	3,2%	17,2%	22,6%	20,4%	31,2%	43,0%
	Nitriansky	2,7%	2,7%	21,6%	21,6%	23,4%	27,9%	45,0%
	Trenčiansky	3,5%	5,9%	17,6%	20,0%	16,5%	36,5%	36,5%
	Banskobystrický	1,1%	3,3%	13,3%	24,4%	24,4%	33,3%	48,9%
	Žilinský	3,3%	1,6%	16,4%	28,7%	13,9%	36,1%	42,6%
	Prešovský	1,8%	4,5%	14,5%	22,7%	24,5%	31,8%	47,3%
	Košický	1,0%	1,0%	23,3%	24,3%	15,5%	35,0%	39,8%
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	4,0%	4,4%	16,0%	22,8%	18,0%	34,8%	40,8%
	MSP - právnické osoby	2,1%	3,5%	18,3%	23,9%	18,5%	33,7%	42,4%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	1,2%	3,7%	20,7%	20,7%	28,0%	25,6%	48,8%
	Od 3 do 5 rokov	2,3%	4,1%	18,2%	26,8%	15,0%	33,6%	41,8%
	Od 5 do 10 rokov	3,5%	2,3%	16,9%	24,6%	16,9%	35,8%	41,5%
	10 a viac rokov	2,5%	4,3%	17,4%	21,9%	19,2%	34,7%	41,1%

Upáhčenie vedenia účtovníctva v elektronickej podobe najviac ocenili malí podnikatelia (42,0 %), prevažne v sektore obchod (40,4 %), hlavne z Nitrianskeho (41,4 %) a Žilinského (40,2 %) kraja, podnikajúci od 3 do 5 rokov (43,6 %).

Tabuľka 39 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Uľahčenie vedenia účtovníctva v elektronickej podobe

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne . Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	5,6%	9,2%	22,2%	22,9%	13,3%	26,8%	36,2%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	5,3%	8,9%	22,0%	22,4%	12,9%	28,6%	35,3%
	Malý podnik (10-49)	7,0%	10,5%	21,5%	25,5%	16,5%	19,0%	42,0%
	Stredný podnik (50-249)	5,0%	9,0%	25,0%	21,0%	10,0%	30,0%	31,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	10,8%	13,5%	13,5%	21,6%	10,8%	29,7%	32,4%
	Priemysel	4,0%	12,7%	19,8%	20,6%	15,1%	27,8%	35,7%
	Stavebníctvo	6,6%	6,6%	22,8%	22,8%	10,3%	30,9%	33,1%
	Obchod	4,8%	8,4%	24,1%	25,9%	14,5%	22,3%	40,4%
	Ubytovanie a stravovanie	8,6%	8,6%	25,7%	31,4%	2,9%	22,9%	34,3%
	Doprava, informácie	2,0%	5,1%	28,3%	19,2%	17,2%	28,3%	36,4%
	Obchodné služby	6,2%	8,4%	22,6%	23,2%	14,6%	25,1%	37,8%
	Ostatné služby	6,4%	16,7%	14,1%	20,5%	9,0%	33,3%	29,5%
Kraj sídla	Bratislavský	6,3%	10,8%	22,7%	21,7%	12,9%	25,5%	34,6%
	Trnavský	7,5%	7,5%	32,3%	15,1%	17,2%	20,4%	32,3%
	Nitriansky	3,6%	8,1%	20,7%	27,0%	14,4%	26,1%	41,4%
	Trenčiansky	10,6%	9,4%	21,2%	18,8%	8,2%	31,8%	27,1%
	Banskobystrický	4,4%	7,8%	28,9%	20,0%	16,7%	22,2%	36,7%
	Žilinský	3,3%	7,4%	17,2%	27,0%	13,1%	32,0%	40,2%
	Prešovský	5,5%	11,8%	20,0%	27,3%	10,9%	24,5%	38,2%
	Košický	3,9%	7,8%	16,5%	25,2%	13,6%	33,0%	38,8%
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	5,6%	11,2%	17,2%	22,8%	11,2%	32,0%	34,0%
	MSP - právnické osoby	5,6%	8,5%	23,9%	22,9%	14,0%	25,1%	36,9%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	6,1%	18,3%	23,2%	15,9%	19,5%	17,1%	35,4%
	Od 3 do 5 rokov	5,5%	5,5%	22,3%	28,2%	15,5%	23,2%	43,6%
	Od 5 do 10 rokov	4,2%	6,2%	26,5%	21,9%	15,0%	26,2%	36,9%
	10 a viac rokov	6,4%	11,2%	19,4%	22,1%	10,0%	30,8%	32,2%

Zavedenie zálohovania vratných obalov na nápoje najviac pozitívne hodnotili strední podnikatelia (42,0 %), ďalej hlavne firmy v sektore obchod (44,0 %), prevažne zo Žilinského kraja (46,7 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (39,1 %).

Tabuľka 40 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Zavedenie zálohovania jednorazových obalov na nápoje od 1.1.2022

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne - Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	7,5%	11,1%	32,0%	13,9%	21,9%	13,6%	35,8%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,7%	11,4%	31,6%	13,1%	21,9%	15,3%	35,0%
	Malý podnik (10-49)	9,0%	11,5%	33,0%	15,5%	20,0%	11,0%	35,5%
	Stredný podnik (50-249)	10,0%	8,0%	33,0%	16,0%	26,0%	7,0%	42,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	16,2%	43,2%	2,7%	18,9%	5,4%	21,6%
	Priemysel	4,0%	11,9%	31,7%	14,3%	23,8%	14,3%	38,1%
	Stavebníctvo	10,3%	9,6%	29,4%	14,7%	22,1%	14,0%	36,8%
	Obchod	6,0%	11,4%	28,9%	18,1%	25,9%	9,6%	44,0%
	Ubytovanie a stravovanie	14,3%	14,3%	34,3%	5,7%	25,7%	5,7%	31,4%
	Doprava, informácie	7,1%	12,1%	37,4%	9,1%	20,2%	14,1%	29,3%
	Obchodné služby	5,9%	10,8%	31,6%	14,9%	21,1%	15,8%	35,9%
	Ostatné služby	12,8%	7,7%	32,1%	14,1%	15,4%	17,9%	29,5%
Kraj sídla	Bratislavský	7,0%	10,8%	36,0%	12,9%	18,5%	14,7%	31,5%
	Trnavský	10,8%	10,8%	34,4%	6,5%	25,8%	11,8%	32,3%
	Nitriansky	10,8%	10,8%	28,8%	18,9%	17,1%	13,5%	36,0%
	Trenčiansky	9,4%	14,1%	32,9%	14,1%	18,8%	10,6%	32,9%
	Banskobystrický	5,6%	8,9%	27,8%	14,4%	30,0%	13,3%	44,4%
	Žilinský	4,9%	11,5%	25,4%	17,2%	29,5%	11,5%	46,7%
	Prešovský	10,0%	12,7%	30,0%	12,7%	24,5%	10,0%	37,3%
	Košický	2,9%	9,7%	35,0%	14,6%	16,5%	21,4%	31,1%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	6,8%	13,6%	25,2%	13,2%	26,0%	15,2%	39,2%
	MSP - právnické osoby	7,7%	10,3%	34,3%	14,1%	20,5%	13,1%	34,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	7,3%	8,5%	39,0%	13,4%	18,3%	13,4%	31,7%
	Od 3 do 5 rokov	5,9%	10,9%	30,9%	17,3%	21,8%	13,2%	39,1%
	Od 5 do 10 rokov	7,7%	11,5%	35,4%	13,8%	20,8%	10,8%	34,6%
	10 a viac rokov	8,2%	11,4%	29,2%	12,3%	23,3%	15,5%	35,6%

Povinnosti zaokrúhľovať eurocenty pri hotovostných platbách najviac ocenili strední podnikatelia (44,0 %), v sektoroch obchod (45,2 %) a ubytovanie a stravovanie (42,9 %), prevažne z Prešovského (44,5 %) a Žilinského (43,3 %) kraja, podnikajúci od 3 do 5 rokov (43,2 %).

Tabuľka 41 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Povinnosť zaokrúhľovať eurocenty pri hotovostných platiach

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne · Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	6,5%	9,2%	30,3%	19,7%	15,9%	18,4%	35,6%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,7%	9,4%	30,6%	19,1%	15,9%	18,3%	35,0%
	Malý podnik (10-49)	6,0%	9,0%	31,0%	19,5%	14,0%	20,5%	33,5%
	Stredný podnik (50-249)	6,0%	8,0%	27,0%	24,0%	20,0%	15,0%	44,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	5,4%	13,5%	32,4%	16,2%	10,8%	21,6%	27,0%
	Priemysel	9,5%	7,9%	30,2%	16,7%	16,7%	19,0%	33,3%
	Stavebníctvo	3,7%	10,3%	31,6%	16,2%	16,2%	22,1%	32,4%
	Obchod	5,4%	9,0%	26,5%	28,9%	16,3%	13,9%	45,2%
	Ubytovanie a stravovanie	17,1%	2,9%	25,7%	31,4%	11,4%	11,4%	42,9%
	Doprava, informácie	5,1%	12,1%	31,3%	16,2%	17,2%	18,2%	33,3%
	Obchodné služby	6,2%	10,2%	30,7%	18,9%	14,6%	19,5%	33,4%
	Ostatné služby	7,7%	2,6%	34,6%	15,4%	21,8%	17,9%	37,2%
Kraj sídla	Bratislavský	4,5%	9,1%	33,6%	19,9%	11,5%	21,3%	31,5%
	Trnavský	7,5%	9,7%	38,7%	14,0%	16,1%	14,0%	30,1%
	Nitriansky	9,9%	9,0%	31,5%	13,5%	20,7%	15,3%	34,2%
	Trenčiansky	4,7%	10,6%	31,8%	20,0%	18,8%	14,1%	38,8%
	Banskobystrický	10,0%	5,6%	24,4%	22,2%	17,8%	20,0%	40,0%
	Žilinský	3,3%	11,5%	23,8%	21,3%	22,1%	18,0%	43,4%
	Prešovský	8,2%	10,9%	19,1%	26,4%	18,2%	17,3%	44,5%
	Košický	7,8%	6,8%	35,9%	19,4%	8,7%	21,4%	28,2%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	6,4%	10,4%	27,6%	22,8%	15,6%	17,2%	38,4%
	MSP - právnické osoby	6,5%	8,8%	31,2%	18,7%	16,0%	18,8%	34,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	6,1%	13,4%	26,8%	15,9%	12,2%	25,6%	28,0%
	Od 3 do 5 rokov	5,0%	6,4%	28,6%	24,1%	19,1%	16,8%	43,2%
	Od 5 do 10 rokov	6,2%	9,2%	33,5%	16,9%	16,5%	17,7%	33,5%
	10 a viac rokov	7,5%	9,8%	29,9%	19,9%	14,6%	18,3%	34,5%

Strední podnikatelia pozitívne hodnotili aj **zavedenie podpory v čase skrátenej práce** (27,0 %), následne najmä firmy v sektore obchod (30,7 %) a pôdohospodárstvo (29,7 %), prevažne z Prešovského kraja (33,6 %).

Tabuľka 42 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Zavedenie podpory v čase skrátenej práce (tzv. kurzarbeit) od 1. 3. 2022

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne - Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	3,1%	4,4%	22,3%	16,1%	7,2%	46,9%	23,3%
Počet zamestnanco v	Mikropodnik (0-9)	3,1%	3,9%	23,1%	15,3%	7,4%	47,1%	22,7%
	Malý podnik (10-49)	4,5%	5,0%	18,5%	17,5%	6,0%	48,5%	23,5%
	Stredný podnik (50-249)	0,0%	7,0%	24,0%	19,0%	8,0%	42,0%	27,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,1%	2,7%	16,2%	13,5%	16,2%	43,2%	29,7%
	Priemysel	1,6%	5,6%	20,6%	10,3%	7,9%	54,0%	18,3%
	Stavebníctvo	2,2%	3,7%	22,1%	14,7%	5,9%	51,5%	20,6%
	Obchod	4,2%	3,0%	20,5%	20,5%	10,2%	41,6%	30,7%
	Ubytovanie a stravovanie	2,9%	8,6%	28,6%	20,0%	2,9%	37,1%	22,9%
	Doprava, informácie	1,0%	3,0%	27,3%	14,1%	5,1%	49,5%	19,2%
	Obchodné služby	4,0%	5,3%	22,0%	18,3%	6,8%	43,7%	25,1%
	Ostatné služby	1,3%	3,8%	24,4%	11,5%	3,8%	55,1%	15,4%
Kraj sídla	Bratislavský	3,1%	5,2%	20,6%	14,7%	7,7%	48,6%	22,4%
	Trnavský	3,2%	6,5%	28,0%	15,1%	11,8%	35,5%	26,9%
	Nitriansky	0,9%	1,8%	22,5%	18,9%	8,1%	47,7%	27,0%
	Trenčiansky	4,7%	2,4%	21,2%	12,9%	2,4%	56,5%	15,3%
	Banskobystrický	3,3%	3,3%	25,6%	13,3%	7,8%	46,7%	21,1%
	Žilinský	2,5%	7,4%	22,1%	14,8%	4,9%	48,4%	19,7%
	Prešovský	5,5%	2,7%	14,5%	25,5%	8,2%	43,6%	33,6%
	Košický	1,9%	3,9%	28,2%	14,6%	5,8%	45,6%	20,4%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	3,6%	4,4%	19,6%	16,4%	6,4%	49,6%	22,8%
	MSP - právnické osoby	2,9%	4,4%	23,2%	16,0%	7,5%	46,0%	23,5%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	7,3%	6,1%	23,2%	20,7%	4,9%	37,8%	25,6%
	Od 3 do 5 rokov	3,2%	1,8%	25,5%	17,7%	5,9%	45,9%	23,6%
	Od 5 do 10 rokov	1,5%	5,8%	24,2%	13,1%	8,1%	47,3%	21,2%
	10 a viac rokov	3,2%	4,6%	19,4%	16,2%	7,8%	48,9%	24,0%

Úpravu pravidiel cookies najviac ocenili malí podnikatelia (12,5 %), najmä v sektore doprava, informácie (12,1 %), prevažne z Bratislavského kraja (11,2 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (12,7 %). **Negatívne vnímajú nové pravidlá cookies** predovšetkým predstavitelia stredných podnikov (23,0 %), ďalej MSP z odvetvia obchod (29,0 %) a pôdohospodárstvo (24,3 %), so sídlom v Košickom (26,2 %) a v Žilinskom kraji (23,8 %).

Tabuľka 43 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Úprava pravidiel na spracúvanie cookies od 1.2.2022

Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne. Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	8,2%	12,3%	22,8%	7,4%	1,9%	47,4%	9,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	7,9%	11,9%	23,1%	6,7%	1,7%	48,7%	8,4%
	Malý p. (10-49)	9,0%	13,0%	21,5%	9,5%	3,0%	44,0%	12,5%
	Stredný p.(50-249)	9,0%	14,0%	23,0%	8,0%	1,0%	45,0%	9,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,1%	16,2%	27,0%	0,0%	0,0%	48,6%	0,0%
	Priemysel	8,7%	13,5%	20,6%	7,9%	4,0%	45,2%	11,9%
	Stavebníctvo	5,9%	11,0%	18,4%	8,1%	0,7%	55,9%	8,8%
	Obchod	12,7%	16,3%	19,9%	7,2%	1,8%	42,2%	9,0%
	Ubytovanie a stravovanie	2,9%	5,7%	28,6%	5,7%	0,0%	57,1%	5,7%
	Doprava, informácie	9,1%	9,1%	25,3%	7,1%	5,1%	44,4%	12,1%
	Obchodné služby	8,0%	12,7%	26,0%	8,0%	0,9%	44,3%	9,0%
	Ostatné služby	3,8%	7,7%	19,2%	7,7%	2,6%	59,0%	10,3%
Kraj sídla	Bratislavský	9,4%	11,2%	20,6%	8,0%	3,1%	47,6%	11,2%
	Trnavský	5,4%	11,8%	34,4%	7,5%	2,2%	38,7%	9,7%
	Nitriansky	9,9%	10,8%	19,8%	8,1%	1,8%	49,5%	9,9%
	Trenčiansky	8,2%	8,2%	20,0%	1,2%	2,4%	60,0%	3,5%
	Banskobystrický	3,3%	10,0%	33,3%	5,6%	1,1%	46,7%	6,7%
	Žilinský	9,0%	14,8%	17,2%	8,2%	1,6%	49,2%	9,8%
	Prešovský	4,5%	18,2%	25,5%	8,2%	0,9%	42,7%	9,1%
	Košický	12,6%	13,6%	18,4%	9,7%	0,0%	45,6%	9,7%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	6,8%	9,6%	21,2%	8,0%	2,0%	52,4%	10,0%
	MSP - PO	8,7%	13,2%	23,3%	7,2%	1,9%	45,7%	9,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	4,9%	13,4%	24,4%	2,4%	1,2%	53,7%	3,7%
	Od 3 do 5 rokov	10,9%	10,9%	24,5%	10,0%	2,7%	40,9%	12,7%
	Od 5 do 10 rokov	6,9%	10,0%	22,3%	8,1%	2,3%	50,4%	10,4%
	10 a viac rokov	8,2%	14,2%	21,9%	6,6%	1,4%	47,7%	8,0%

Zníženie daňového zvýhodnenia, tzv. super odpočtu bola najmenej hodnotená pozitívna legislatívna zmena MSP, avšak 12,0 % stredných podnikateľov ju hodnotilo pozitívne, ďalej hlavne v sektore obchodu (12,0 %), najmä zo Žilinského (11,5 %), resp. Prešovského (10,0 %) kraja, podnikajúcich 10 a viac rokov (9,8 %), predovšetkým MSP PO (8,0 %).

Zníženie daňového zvýhodnenia, tzv. super odpočtu negatívne vnímajú predovšetkým predstavitelia stredných podnikov (13,0 %), firmy z odvetvia ubytovanie a stravovanie (11,4 %) a priemysel (11,1 %), subjekty so sídlom v Trnavskom (9,7 %) a Prešovskom kraji (9,0 %).

Tabuľka 44 Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny?
Zníženie daňového zvýhodnenia vo forme tzv. superodpočtu

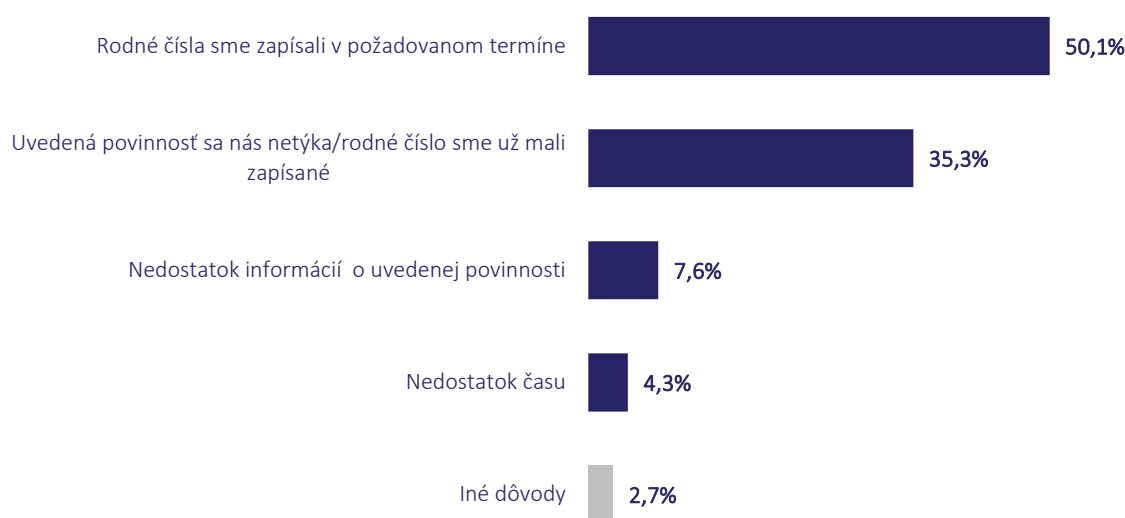
Riadkové %		Výrazne negatívne	Mierne negatívne	Neutrálne. Ani negatívne, ani pozitívne.	Mierne pozitívne	Výrazne pozitívne	Neviem posúdiť	Pozitívne 4+5
Celková vzorka	1000 respondentov	2,6%	4,5%	21,3%	5,8%	2,1%	63,7%	7,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	2,7%	3,3%	21,3%	4,6%	1,9%	66,3%	6,4%
	Malý podnik (10-49)	1,5%	6,5%	19,0%	8,5%	2,5%	62,0%	11,0%
	Stredný podnik (50-249)	4,0%	9,0%	26,0%	9,0%	3,0%	49,0%	12,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	5,4%	2,7%	16,2%	10,8%	0,0%	64,9%	10,8%
	Priemysel	4,8%	6,3%	16,7%	5,6%	2,4%	64,3%	7,9%
	Stavebníctvo	0,7%	3,7%	21,3%	5,1%	0,7%	68,4%	5,9%
	Obchod	1,8%	3,6%	19,3%	8,4%	3,6%	63,3%	12,0%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	5,7%	14,3%	2,9%	0,0%	71,4%	2,9%
	Doprava, informácie	1,0%	7,1%	27,3%	4,0%	0,0%	60,6%	4,0%
	Obchodné služby	2,5%	5,0%	23,8%	4,6%	3,1%	61,0%	7,7%
	Ostatné služby	3,8%	0,0%	20,5%	7,7%	1,3%	66,7%	9,0%
Kraj sídla	Bratislavský	2,1%	5,2%	21,3%	7,0%	1,7%	62,6%	8,7%
	Trnavský	2,2%	7,5%	24,7%	4,3%	3,2%	58,1%	7,5%
	Nitriansky	3,6%	3,6%	22,5%	5,4%	1,8%	63,1%	7,2%
	Trenčiansky	3,5%	3,5%	24,7%	2,4%	0,0%	65,9%	2,4%
	Banskobystrický	1,1%	3,3%	22,2%	2,2%	4,4%	66,7%	6,7%
	Žilinský	2,5%	3,3%	15,6%	9,0%	2,5%	67,2%	11,5%
	Prešovský	4,5%	4,5%	19,1%	7,3%	2,7%	61,8%	10,0%
	Košický	1,9%	3,9%	22,3%	4,9%	1,0%	66,0%	5,8%
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	2,4%	2,8%	19,6%	5,2%	2,4%	67,6%	7,6%
	MSP – právnické osoby	2,7%	5,1%	21,9%	6,0%	2,0%	62,4%	8,0%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	3,7%	7,3%	23,2%	7,3%	0,0%	58,5%	7,3%
	Od 3 do 5 rokov	1,4%	4,1%	25,9%	5,0%	2,3%	61,4%	7,3%
	Od 5 do 10 rokov	1,9%	5,8%	23,8%	3,5%	1,9%	63,1%	5,4%
	10 a viac rokov	3,4%	3,4%	17,1%	7,3%	2,5%	66,2%	9,8%

4.8. Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody: (Otázka 16)

Polovica MSP stihla zapísať rodné čísla v požadovanom termíne, naopak 14,6 % podnikateľov malo buď nedostatok informácií o uvedenej povinnosti (7,6 %), nedostatok času (4,3 %), alebo iné dôvody (2,7 %). 35,3 % oslovených MSP sa povinnosť netýkala, lebo rodné čísla už mali zapísané. Za najčastejšie iné dôvody MSP uvádzali nefunkčnosť systému a netyká sa ma to.

Graf 27 Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:

Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:

N=1000 respondentov

Zapísané rodné čísla v požadovanom termíne mali predovšetkým strední podnikatelia (55,5 %), ďalej najmä firmy v sektore ostatné služby (61,5 %), hlavne z Banskobystrického kraja (57,8 %), PO (53,7 %), podnikajúce od 5 do 10 rokov (53,5 %). **Povinnosť sa netýkala podnikateľov, prípadne mali rodné čísla už zapísané**, hlavne mikropodnikateľov (37,7 %), zo sektora pôdohospodárstvo (45,9 %), z Nitrianskeho (39,6 %) a Žilinského (39,3 %) kraja, podnikajúcich menej ako 3 roky (45,1 %).

Nedostatok informácií o uvedenej povinnosti mali hlavne malí podnikatelia (10,0 %), ďalej firmy v sektoroch ubytovanie a stravovanie (11,4 %) a obchod (11,4 %), prevažne z Nitrianskeho kraja (9,9 %), podnikajúce od 5 do 10 rokov (11,2 %) a prevažne PO (8,3 %). **Nedostatok času pre zápis rodného čísla** deklarovali predovšetkým MSP v sektore priemysel (5,6 %), z Trnavského (6,5 %) a Prešovského kraja (6,4 %), čo podnikali menej ako 3 roky (7,3 %).

Tabuľka 45 Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:

Riadkové %		Nedostatok informácií o uvedenej povinnosti	Nedostatok času	Iné dôvody	Rodné čísla sme zapísali v požadovanom termíne	Uvedená povinnosť sa nás netýka/rodné číslo sme už mali zapísané
Celková vzorka	1000 respondentov	7,6%	4,3%	2,7%	50,1%	35,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,7%	4,4%	3,1%	48,0%	37,7%
	Malý podnik (10-49)	10,0%	4,5%	2,0%	55,5%	28,0%
	Stredný podnik (50-249)	9,0%	3,0%	1,0%	54,0%	33,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,1%	5,4%	0,0%	40,5%	45,9%
	Priemysel	5,6%	5,6%	3,2%	44,4%	41,3%
	Stavebníctvo	5,9%	4,4%	2,9%	43,4%	43,4%
	Obchod	11,4%	3,6%	2,4%	47,6%	34,9%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	0,0%	2,9%	51,4%	34,3%
	Doprava, informácie	7,1%	3,0%	2,0%	53,5%	34,3%
	Obchodné služby	8,0%	5,3%	3,4%	53,6%	29,7%
	Ostatné služby	2,6%	2,6%	1,3%	61,5%	32,1%
Kraj sídla	Bratislavský	8,0%	5,6%	3,5%	48,6%	34,3%
	Trnavský	7,5%	6,5%	3,2%	46,2%	36,6%
	Nitriansky	9,9%	5,4%	2,7%	42,3%	39,6%
	Trenčiansky	8,2%	0,0%	2,4%	54,1%	35,3%
	Banskobystrický	8,9%	2,2%	0,0%	57,8%	31,1%
	Žilinský	4,1%	2,5%	3,3%	50,8%	39,3%
	Prešovský	5,5%	6,4%	1,8%	52,7%	33,6%
	Košický	8,7%	2,9%	2,9%	52,4%	33,0%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	5,6%	5,2%	2,8%	39,2%	47,2%
	MSP - právnické osoby	8,3%	4,0%	2,7%	53,7%	31,3%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	2,4%	7,3%	1,2%	43,9%	45,1%
	Od 3 do 5 rokov	7,7%	3,6%	4,5%	51,8%	32,3%
	Od 5 do 10 rokov	11,2%	4,2%	1,2%	53,5%	30,0%
	10 a viac rokov	6,4%	4,1%	3,0%	48,4%	38,1%

4.9. Plánované zmeny vo firme v najbližšom období (Otázka 17)

Viac ako jedna tretina (34,6 %) podnikateľov **neplánuje v najbližšom období žiadnu strategickú zmenu**. Najväčšia skupina podnikateľov (29,9 %) zo skúmanej vzorky **plánuje zlepšiť marketing**. Priniesť **nový produkt/službu** plánuje takmer štvrtina skúmaných podnikateľov (24,0 %). **Zvýšenie energetických uspor** plánuje takmer pätina (19,3 %) MSP. 15,3 % podnikateľov plánuje **zavádzanie digitalizácie**. Viac ako desatina (11,5 %) podnikateľov plánuje **expandovať** na zahraničné trhy. Zapájanie sa do **subdodávateľských reťazcov** plánuje 9,2 % podnikateľov. Iba 7,7 % MSP **plánuje zavedenie prvkov zelenej a obehovej ekonomiky** vo svojom podnikaní.

Graf 28 Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?

Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?

N=1000 respondentov

Zmeny v oblasti marketingu plánujú hlavne malí podnikatelia (38,5 %), ďalej firmy v sektore obchodu (35,5 %) a pôdohospodárstva (35,1 %), z Prešovského kraja (39,1 %), podnikajúci od 3 do 5 rokov (37,7 %), hlavne PO (32,4 %).

Priniesť na trh nový produkt alebo službu tvorí s marketingom neoddeliteľnú súčasť, pričom produktovú inováciu plánujú významnejšie strední podnikatelia (27,0 %), ďalej firmy z odvetvia priemyslu (30,2 %), resp. stavebníctva (30,1 %). Z hľadiska regiónu sa na základe deklarácií respondentov predpokladá intenzívnejší rozmach inovácií najmä v Banskobystrickom (28,2 %) a Nitrianskom (28,1 %) kraji. Z hľadiska dĺžky podnikania najmä firmy pôsobiace na trhu od 5 do 10 rokov (31,5 %). Tretím najviac zastúpeným faktorom **je zvýšenie energetických úspor**, ktoré plánujú takmer zhodne malé (27,5 %) aj stredné podniky (27,0 %), predovšetkým v sektoroch ubytovanie a stravovanie (28,6 %) a pôdohospodárstvo (27,0 %), najmä z Prešovského kraja (24,5 %).

Pre 24,0 % stredných podnikateľov je v najbližšom období charakteristické **zavádzanie digitalizácie**. Zavádzať digitalizáciu vo svojom podnikaní plánujú vo zvýšenej miere aj firmy v obchodných službách (18,0 %), obchode (16,3 %), doprave a informáciách (16,2 %), so sídlom v Nitrianskom (18,0 %) a Košickom kraji (18,4 %) a začínajúci podnikatelia na trhu do 3 rokov (24,4 %).

Expandovať na zahraničné trhy plánujú predovšetkým malí podnikatelia (18,5 %), ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (18,9 %), predovšetkým z Bratislavského (14,7 %) a Prešovského (14,5 %) kraja, podnikajúci menej ako 3 roky (14,6 %).

Zapájanie sa do subdodávateľských reťazcov plánuje desatina stredných podnikov, ďalej najmä firmy zo sektora pôdohospodárstva (13,2 %), prevažne z Nitrianskeho kraja (12,6 %), podnikajúca menej ako 3 roky (12,2 %). **Zavádzanie prvkov zelenej a obehovej ekonomiky** plánuje zhodne 11,0 % malých a stredných podnikateľov, najmä v sektore pôdohospodárstvo (13,5 %), priemysel (11,1 %), prevažne z Trnavského kraja (10,8 %).

Najviac podnikateľov **čo neplánuje žiadnu zmenu** je u mikropodnikateľoch (37,4 %), ďalej prevažne v sektore ostatné služby (46,2 %), najmä z Trenčianskeho kraja (43,5 %), podnikajúcich 10 a viac rokov (39,5 %).

Najčastejším inými zmenami, ktoré podnikatelia plánujú je zvýšiť počet zamestnancov, zvýšiť ceny za služby a zvýšenie skladových priestorov.

Tabuľka 46a Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?

Riadkové %		Zlepšiť marketing	Expandovať na nové zahraničné trhy	Priniesť na trh nový produkt / službu	Zapojenie sa do subdodávateľských reťazcov	Zavádzanie digitalizácie
Celková vzorka	1000 respondentov	29,9%	11,5%	24,0%	9,2%	15,3%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	26,9%	9,0%	23,6%	9,1%	13,9%
	Malý podnik (10-49)	38,5%	18,5%	24,0%	9,0%	16,0%
	Stredný podnik (50-249)	34,0%	15,0%	27,0%	10,0%	24,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	35,1%	18,9%	24,3%	16,2%	13,5%
	Priemysel	23,8%	11,1%	30,2%	13,5%	15,9%
	Stavebníctvo	30,1%	10,3%	30,1%	8,8%	14,0%
	Obchod	35,5%	12,0%	21,1%	7,8%	16,3%
	Ubytovanie a stravovanie	20,0%	8,6%	14,3%	2,9%	11,4%
	Doprava, informácie	30,3%	12,1%	26,3%	10,1%	16,2%
	Obchodné služby	32,2%	12,4%	22,0%	9,0%	18,0%
	Ostatné služby	19,2%	6,4%	19,2%	5,1%	5,1%
Kraj sídla	Bratislavský	27,3%	14,7%	23,8%	9,4%	14,3%
	Trnavský	29,0%	6,5%	20,4%	6,5%	15,1%
	Nitriansky	34,2%	9,9%	28,8%	12,6%	18,0%
	Trenčiansky	28,2%	10,6%	17,6%	9,4%	11,8%
	Banskobystrický	28,9%	8,9%	28,9%	5,6%	14,4%
	Žilinský	28,7%	8,2%	24,6%	9,8%	12,3%
	Prešovský	39,1%	14,5%	26,4%	8,2%	19,1%
	Košický	27,2%	12,6%	20,4%	10,7%	18,4%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	22,4%	8,0%	22,8%	8,8%	12,8%
	MSP - právnické osoby	32,4%	12,7%	24,4%	9,3%	16,1%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	29,3%	14,6%	24,4%	12,2%	24,4%
	Od 3 do 5 rokov	37,7%	14,1%	23,2%	10,5%	16,4%
	Od 5 do 10 rokov	36,5%	14,2%	31,5%	10,4%	16,5%
	10 a viac rokov	22,1%	8,0%	19,9%	7,3%	12,3%

Tabuľka 46b Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?

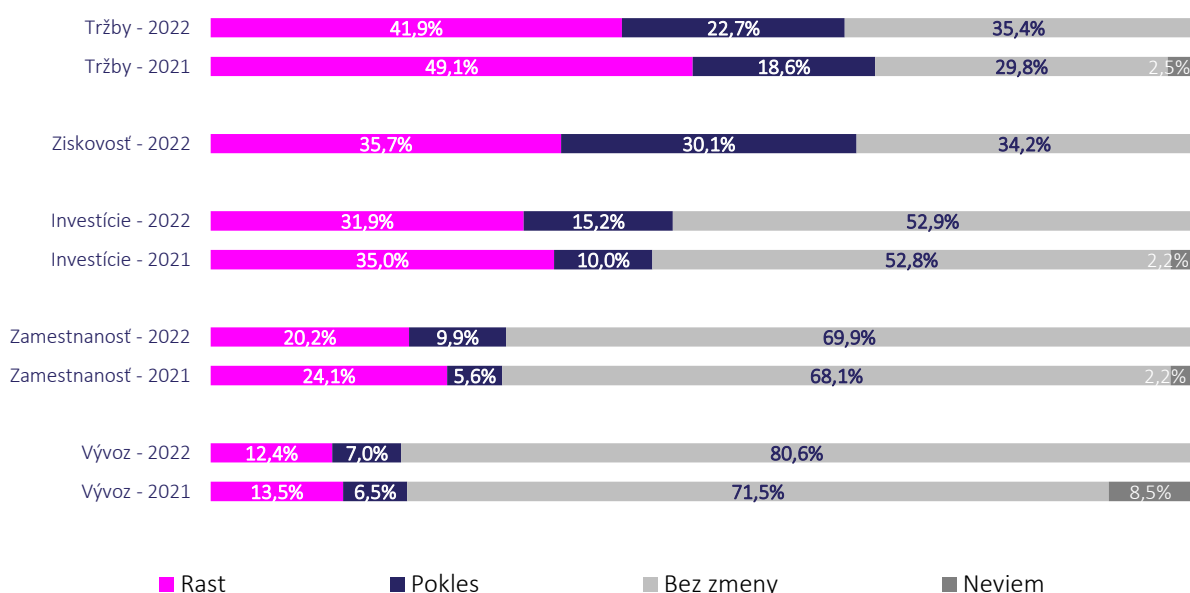
Riadkové %		Zavádzanie prvkov zelenej a obehovej ekonomiky	Zvýšenie energetických úspor / zlepšenie energetickej efektívnosti	Neplánujem žiadnu zmenu	Iné	Neviem
Celková vzorka	1000 respondentov	7,7%	19,3%	34,6%	4,3%	1,7%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,3%	15,9%	37,4%	4,9%	1,6%
	Malý podnik (10-49)	11,0%	27,5%	28,5%	2,0%	2,0%
	Stredný podnik (50-249)	11,0%	27,0%	27,0%	5,0%	2,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	27,0%	27,0%	0,0%	0,0%
	Priemysel	11,1%	16,7%	36,5%	2,4%	1,6%
	Stavebníctvo	9,6%	16,2%	33,8%	3,7%	2,9%
	Obchod	8,4%	19,9%	39,2%	4,8%	1,8%
	Ubytovanie a stravovanie	5,7%	28,6%	42,9%	5,7%	0,0%
	Doprava, informácie	6,1%	21,2%	32,3%	3,0%	1,0%
	Obchodné služby	6,5%	19,5%	29,7%	5,6%	1,5%
	Ostatné služby	2,6%	16,7%	46,2%	5,1%	2,6%
Kraj sídla	Bratislavský	8,7%	17,1%	36,4%	4,5%	1,0%
	Trnavský	10,8%	21,5%	31,2%	4,3%	2,2%
	Nitriansky	9,0%	20,7%	36,0%	4,5%	0,9%
	Trenčiansky	7,1%	12,9%	43,5%	2,4%	1,2%
	Banskobystrický	4,4%	18,9%	33,3%	2,2%	4,4%
	Žilinský	3,3%	21,3%	34,4%	4,1%	1,6%
	Prešovský	9,1%	24,5%	26,4%	5,5%	0,9%
	Košický	7,8%	19,4%	34,0%	5,8%	2,9%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	7,2%	15,2%	38,8%	4,8%	3,2%
	MSP - právnické osoby	7,9%	20,7%	33,2%	4,1%	1,2%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	8,5%	12,2%	31,7%	3,7%	1,2%
	Od 3 do 5 rokov	5,9%	16,8%	30,5%	5,9%	0,9%
	Od 5 do 10 rokov	7,7%	18,1%	30,8%	6,9%	1,2%
	10 a viac rokov	8,4%	22,6%	39,5%	2,1%	2,5%

4.10. Očakávaní vývoja vo svojej firme v nasledujúcom roku (Otázka 18)

Rast tržieb v nasledujúcom roku očakáva takmer polovica podnikateľov (41,9 %), zároveň iba viac ako pätina podnikateľov **očakáva pokles tržieb** (22,7 %). **Rast zisku** očakáva 35,7 % podnikateľov, naopak **pokles zisku** (30,1 %) MSP podnikateľov. **Nárast investícií predpokladá** 31,9 % podnikateľov, naopak pokles 15,2 % firiem. Zvýšenie zamestnanosti očakáva 20,2 % podnikateľov a len desatina (9,9 %) predpokladá znižovanie počtu zamestnancov. Nárast vývozu v nasledujúcom roku očakáva viac ako desatina (12,4 %) podnikateľov a pokles 7 % firiem.

Graf 29 V porovnaní s aktuálnym rokom, aký vývoj očakávate vo svojej firme v nasledujúcom roku? 2022/2021

V porovnaní s aktuálnym rokom, aký vývoj očakávate vo svojej firme v nasledujúcom roku?

N=1000 respondentov

Rast tržieb očakávajú predovšetkým strední podnikatelia (48,0 %), podnikajúci v sektore pôdohospodárstvo (54,1 %) a doprava a informácie (53,5 %), z Košického kraja (50,5 %), podnikajúci menej ako 3 roky (54,9 %). **Pokles tržieb** očakávajú najmä podnikatelia pôsobiaci v obchode (25,3 %) a v sektore ostatné služby (32,1 %), firmy so sídlom v Trenčianskom (27,1 %) a Prešovskom kraji (29,1 %).

Tabuľka 47 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti tržieb?

Riadkové %		Rast	Pokles	Bez zmeny
Celková vzorka	1000 respondentov	41,9%	22,7%	35,4%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	40,1%	22,9%	37,0%
	Malý podnik (10-49)	45,0%	22,5%	32,5%
	Stredný podnik (50-249)	48,0%	22,0%	30,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,1%	18,9%	27,0%
	Priemysel	36,5%	19,0%	44,4%
	Stavebníctvo	41,9%	22,1%	36,0%
	Obchod	40,4%	25,3%	34,3%
	Ubytovanie a stravovanie	42,9%	17,1%	40,0%
	Doprava, informácie	53,5%	18,2%	28,3%
	Obchodné služby	43,3%	23,2%	33,4%
	Ostatné služby	26,9%	32,1%	41,0%
Kraj sídla	Bratislavský	43,0%	22,4%	34,6%
	Trnavský	39,8%	29,0%	31,2%
	Nitriansky	36,0%	23,4%	40,5%
	Trenčiansky	41,2%	27,1%	31,8%
	Banskobystrický	43,3%	23,3%	33,3%
	Žilinský	40,2%	17,2%	42,6%
	Prešovský	40,0%	29,1%	30,9%
	Košický	50,5%	12,6%	36,9%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	32,8%	19,6%	47,6%
	MSP - právnické osoby	44,9%	23,7%	31,3%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	54,9%	14,6%	30,5%
	Od 3 do 5 rokov	45,9%	23,2%	30,9%
	Od 5 do 10 rokov	48,5%	20,4%	31,2%
	10 a viac rokov	33,6%	25,3%	41,1%

V ziskovosti očakávajú rast predovšetkým podnikatelia v sektore pôdohospodárstva (48,6 %), doprava a informácie (43,4 %), z Košického kraja (41,7 %) a začínajúci podnikatelia pôsobiaci na trhu menej ako 3 roky (53,7 %). Naopak pokles v sektore ostatné služby (43,6 %), z Trnavského kraja (39,8 %). Žiadnu zmenu neočakávajú predovšetkým strední podnikatelia (41,0 %), v sektore priemysel (40,5 %), predovšetkým z Banskobystrického kraja (38,9 %).

Tabuľka 48 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti ziskovosti?

Riadkové %		Rast	Pokles	Bez zmeny
Celková vzorka	1000 respondentov	35,7%	30,1%	34,2%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	35,6%	30,7%	33,7%
	Malý podnik (10-49)	37,5%	30,0%	32,5%
	Stredný podnik (50-249)	33,0%	26,0%	41,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	48,6%	18,9%	32,4%
	Priemysel	31,7%	27,8%	40,5%
	Stavebníctvo	35,3%	27,9%	36,8%
	Obchod	33,7%	30,7%	35,5%
	Ubytovanie a stravovanie	37,1%	25,7%	37,1%
	Doprava, informácie	43,4%	27,3%	29,3%
	Obchodné služby	36,5%	31,0%	32,5%
	Ostatné služby	26,9%	43,6%	29,5%
Kraj sídla	Bratislavský	36,0%	30,8%	33,2%
	Trnavský	33,3%	39,8%	26,9%
	Nitriansky	31,5%	30,6%	37,8%
	Trenčiansky	37,6%	32,9%	29,4%
	Banskobystrický	30,0%	31,1%	38,9%
	Žilinský	36,1%	27,0%	36,9%
	Prešovský	38,2%	28,2%	33,6%
	Košický	41,7%	21,4%	36,9%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	30,8%	27,2%	42,0%
	MSP - právnické osoby	37,3%	31,1%	31,6%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	53,7%	19,5%	26,8%
	Od 3 do 5 rokov	40,9%	29,5%	29,5%
	Od 5 do 10 rokov	41,9%	28,1%	30,0%
	10 a viac rokov	26,0%	33,6%	40,4%

Nárast investícií očakávajú predovšetkým strední podnikatelia (35,0 %), ďalej najmä v sektore obchodné služby (36,2 %), pôdohospodárstvo (35,1 %) a doprava, informácie (34,3 %), zo Žilinského kraja (41,0 %), MSP pôsobiace na trhu menej ako 3 roky (46,3 %). **Pokles investícií očakávajú** predovšetkým podnikatelia v sektore ostatné služby (21,8 %), z Banskobystrického (17,8 %) kraja, firmy podnikajúce od 5 do 10 rokov (18,1 %).

Tabuľka 49 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v rámci investícií?

Riadkové %		Rast	Pokles	Bez zmeny
Celková vzorka	1000 respondentov	31,9%	15,2%	52,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	31,0%	15,1%	53,9%
	Malý podnik (10-49)	33,5%	15,0%	51,5%
	Stredný podnik (50-249)	35,0%	16,0%	49,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	35,1%	10,8%	54,1%
	Priemysel	28,6%	11,9%	59,5%
	Stavebníctvo	30,1%	15,4%	54,4%
	Obchod	31,9%	15,7%	52,4%
	Ubytovanie a stravovanie	25,7%	11,4%	62,9%
	Doprava, informácie	34,3%	13,1%	52,5%
	Obchodné služby	36,2%	16,1%	47,7%
	Ostatné služby	20,5%	21,8%	57,7%
Kraj sídla	Bratislavský	29,7%	16,4%	53,8%
	Trnavský	35,5%	16,1%	48,4%
	Nitriansky	28,8%	12,6%	58,6%
	Trenčiansky	29,4%	16,5%	54,1%
	Banskobystrický	23,3%	17,8%	58,9%
	Žilinský	41,0%	15,6%	43,4%
	Prešovský	32,7%	14,5%	52,7%
	Košický	35,9%	10,7%	53,4%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	27,6%	13,2%	59,2%
	MSP - právnické osoby	33,3%	15,9%	50,8%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	46,3%	12,2%	41,5%
	Od 3 do 5 rokov	39,5%	15,0%	45,5%
	Od 5 do 10 rokov	33,5%	18,1%	48,5%
	10 a viac rokov	24,4%	14,2%	61,4%

V zamestnanosti neočakávajú žiadne zmeny predovšetkým mikropodniky (73,6 %, podnikajúci v sektore ubytovanie a stravovanie (80,0 %), z Banskobystrického (75,6 %) a Košického kraja (72,8 %), FO - podnikatelia (81,6 %). **Naopak rast zamestnanosti** očakávajú hlavne strední podnikatelia (29,0 %) v sektore doprava, informácie (23,2 %) a obchodné služby (22,6 %), so sídlom v Trnavskom (23,7 %), Prešovskom kraji (25,5 %) a firmy podnikajúce menej ako 5 rokov (26,8 %). **Pokles zamestnanosti** očakávajú najmä MSP v Trnavskom kraji (14,0 %), v sektore ostatné služby (14,1 %) a obchodné služby (11,1 %).

Tabuľka 50 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti zamestnanosti?

Riadkové %		Rast	Pokles	Bez zmeny
Celková vzorka	1000 respondentov	20,2%	9,9%	69,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	17,9%	8,6%	73,6%
	Malý podnik (10-49)	24,0%	12,0%	64,0%
	Stredný podnik (50-249)	29,0%	15,0%	56,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	18,9%	10,8%	70,3%
	Priemysel	21,4%	7,1%	71,4%
	Stavebníctvo	19,1%	9,6%	71,3%
	Obchod	20,5%	9,6%	69,9%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	8,6%	80,0%
	Doprava, informácie	23,2%	7,1%	69,7%
	Obchodné služby	22,6%	11,1%	66,3%
	Ostatné služby	10,3%	14,1%	75,6%
Kraj sídla	Bratislavský	20,3%	11,2%	68,5%
	Trnavský	23,7%	14,0%	62,4%
	Nitriansky	17,1%	10,8%	72,1%
	Trenčiansky	21,2%	7,1%	71,8%
	Banskobystrický	14,4%	10,0%	75,6%
	Žilinský	18,9%	10,7%	70,5%
	Prešovský	25,5%	6,4%	68,2%
	Košický	20,4%	6,8%	72,8%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	12,0%	6,4%	81,6%
	MSP - právnické osoby	22,9%	11,1%	66,0%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	26,8%	9,8%	63,4%
	Od 3 do 5 rokov	26,8%	8,2%	65,0%
	Od 5 do 10 rokov	24,6%	10,8%	64,6%
	10 a viac rokov	13,0%	10,3%	76,7%

Rast vývozu očakáva 17,0 % stredných podnikateľov, ďalej najmä firmy zo sektora doprava, informácie (19,2 %), z Košického (14,6 %) a Trnavského kraja (14,0 %), MSP pôsobiacie na trhu od 5 do 10 rokov (16,2 %). **Žiadnu zmenu vo vývoze neočakáva** až 83,4 % mikropodnikov, ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (88,6 %), hlavne z Prešovského kraja (83,6 %). **Pokles vývozu** deklarovali v prieskume najčastejšie firmy z odvetvia ostatných služieb (11,5 %), pôdohospodárstva (10,8 %), obchodu (8,4 %), so sídlom v Trenčianskom kraji (14,1 %) a firmy podnikajúce od 5 do 10 rokov (8,8 %).

Tabuľka 51 Aký vývoj očakávate v nasledujúcom roku v oblasti vývozu?

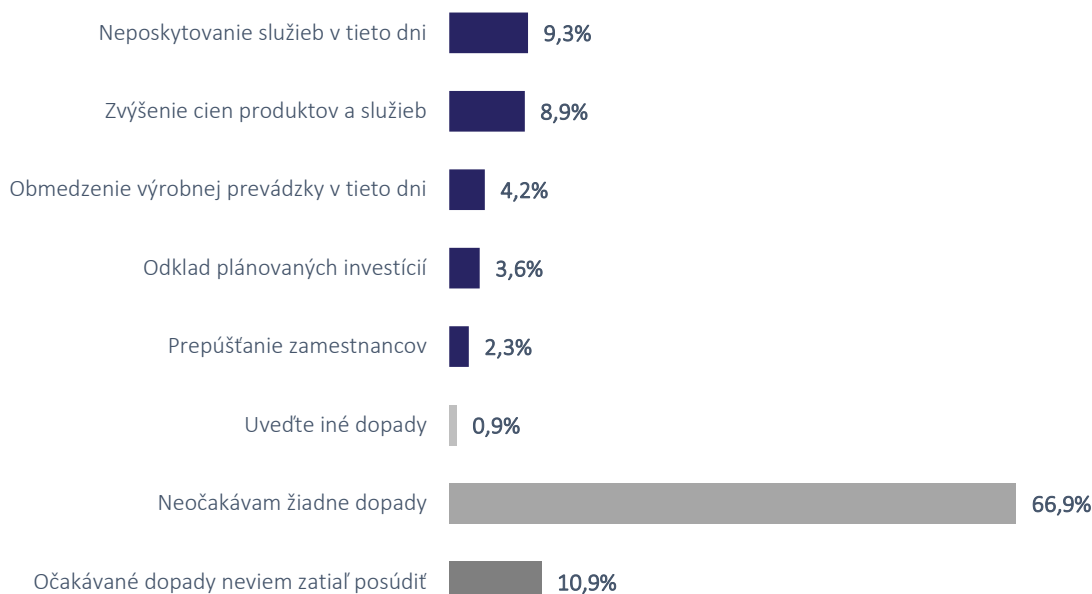
Riadkové %		Rast	Pokles	Bez zmeny
Celková vzorka	1000 respondentov	12,4%	7,0%	80,6%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	9,7%	6,9%	83,4%
	Malý podnik (10-49)	19,5%	8,0%	72,5%
	Stredný podnik (50-249)	17,0%	6,0%	77,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	10,8%	10,8%	78,4%
	Priemysel	15,9%	6,3%	77,8%
	Stavebníctvo	10,3%	6,6%	83,1%
	Obchod	13,9%	8,4%	77,7%
	Ubytovanie a stravovanie	11,4%	0,0%	88,6%
	Doprava, informácie	19,2%	2,0%	78,8%
	Obchodné služby	11,5%	7,4%	81,1%
	Ostatné služby	3,8%	11,5%	84,6%
Kraj sídla	Bratislavský	12,9%	5,2%	81,8%
	Trnavský	14,0%	7,5%	78,5%
	Nitriansky	10,8%	7,2%	82,0%
	Trenčiansky	12,9%	14,1%	72,9%
	Banskobystrický	12,2%	5,6%	82,2%
	Žilinský	9,8%	9,0%	81,1%
	Prešovský	11,8%	4,5%	83,6%
	Košický	14,6%	6,8%	78,6%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	7,6%	6,0%	86,4%
	MSP - právnické osoby	14,0%	7,3%	78,7%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	9,8%	0,0%	90,2%
	Od 3 do 5 rokov	12,7%	7,3%	80,0%
	Od 5 do 10 rokov	16,2%	8,8%	75,0%
	10 a viac rokov	10,5%	7,1%	82,4%

4.11. Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatkov a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie: (Otázka 19)

Až dve tretiny podnikateľov (66,9 %) neočakáva žiadne dopady plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, desatina MSP to zatiaľ nevie posúdiť (10,9 %). 9,3 % MSP nebude poskytovať služby v tieto dni. Zvýšenie cien produktov a služieb plánuje 8,9 % firiem. Obmedzenie výrobných prevádzok v tieto dni plánuje 4,2 % MSP a odklad plánovaných investícií očakáva 3,6 % MSP. Prepúšťanie zamestnancov očakáva (2,3 %) podnikateľov. Medzi inými dopadmi sa vyskytovali: ukončenie podnikania, zníženie príjmov a rušenie zákaziek.

Graf 30 Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatok a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie:

Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatok a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie:

N=1000 respondentov

Mikropodnikatelia (70,0 %) neočakávajú **žiadne dopady** so zvýšením príplatkov za prácu cez víkend, sviatok, ďalej najčastejšie v sektore doprava, informácie (74,4 %) a priemysel (73,8 %), hlavne z Nitrianskeho kraja (73,0 %), podnikajúcich od 5 do 10 rokov (71,5 %). 14,5% malých podnikateľov **dopady ešte nevie posúdiť**, ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (17,1 %) a ostatné služby (15,4 %), hlavne z Košického (15,5 %) a Žilinského (13,9 %) kraja, podnikajúcich od 3 do 5 rokov (13,2 %).

Neoposkytovať služby v tieto dni očakáva takmer desatina (9,3 %) MSP, predovšetkým stredné podniky (15,0 %), najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (11,4 %) a doprava, informácie (11,1 %), najmä z Bratislavského kraja (12 %), podnikajúcich menej ako 3 roky (17,1 %). Necelých deväť percent MSP (8,9 %) **očakáva zvýšenie cien a produktov služieb**, najmä stredné podniky (21,0 %) v sektore ubytovanie a stravovanie (25,7 %), hlavne z Trnavského kraja (12,9 %), podnikajúcich 10 a viac rokov (10,3 %).

Obmedzenie výrobnnej prevádzky v tieto dni očakáva viac ako desatina (11,0 %) stredných podnikateľov, najmä v sektore pôdohospodárstvo (13,5 %) a ubytovanie a stravovanie (8,6 %), prevažne z Prešovského kraja (8,2 %) a Žilinského kraja (7,4 %). **Odklad plánovaných investícií** očakáva (6,0 %) stredných podnikateľov, ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (8,6 %) a obchod (6,0 %), hlavne z Košického kraja (6,8 %), podnikajúcich od 3 do 5 rokov (5,0 %).

Prepúšťanie zamestnancov očakáva (3,5 %) malých podnikateľov, najmä v sektore ostatne služby (6,4 %), hlavne v Košickom kraji (3,9 %) a Žilinskom kraji (3,3 %), podnikajúcich od 5 do 10 rokov (2,7 %) resp. viac ako 10 rokov (2,7 %).

Tabuľka 52 Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatkov a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie:

Riadkové %		Obmedzenie výrobných prevádzok v tieto dni	Neposkytovanie služieb v tieto dni	Prepúšťanie zamestnancov	Zvýšenie cien produktov a služieb	Odklad plánovaných investícií	Uvedť iné dopady	Neočakávaním žiadne dopady	Očakávané dopady neviem zatiaľ posúdiť
Celková vzorka	1000 respondentov	4,2%	9,3%	2,3%	8,9%	3,6%	0,9%	66,9%	10,9%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	2,9%	7,7%	1,9%	7,7%	2,9%	0,9%	70,0%	10,4%
	Malý podnik (10-49)	5,5%	12,0%	3,5%	7,0%	5,0%	0,5%	61,0%	14,5%
	Stredný podnik (50-249)	11,0%	15,0%	3,0%	21,0%	6,0%	2,0%	57,0%	7,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,5%	10,8%	0,0%	13,5%	5,4%	0,0%	62,2%	5,4%
	Priemysel	4,8%	5,6%	0,8%	6,3%	1,6%	0,0%	73,8%	9,5%
	Stavebníctvo	2,9%	10,3%	2,2%	8,1%	2,2%	0,7%	67,6%	10,3%
	Obchod	3,6%	8,4%	3,6%	10,8%	6,0%	1,2%	62,7%	12,7%
	Ubytovanie a stravovanie	8,6%	11,4%	0,0%	25,7%	8,6%	2,9%	45,7%	17,1%
	Doprava, informácie	2,0%	11,1%	1,0%	6,1%	2,0%	1,0%	74,7%	7,1%
	Obchodné služby	3,4%	9,9%	2,2%	7,7%	3,4%	1,2%	67,8%	10,8%
	Ostatné služby	6,4%	9,0%	6,4%	9,0%	3,8%	0,0%	61,5%	15,4%
Kraj sídla	Bratislavský	3,5%	12,2%	1,4%	8,7%	3,5%	1,4%	67,5%	9,4%
	Trnavský	2,2%	11,8%	2,2%	12,9%	3,2%	0,0%	61,3%	11,8%
	Nitriansky	0,9%	6,3%	2,7%	7,2%	4,5%	1,8%	73,0%	6,3%
	Trenčiansky	2,4%	11,8%	2,4%	10,6%	2,4%	0,0%	63,5%	10,6%
	Banskobystrický	5,6%	10,0%	2,2%	8,9%	1,1%	0,0%	72,2%	8,9%
	Žilinský	7,4%	7,4%	3,3%	7,4%	4,1%	0,8%	65,6%	13,9%
	Prešovský	8,2%	8,2%	1,8%	6,4%	2,7%	1,8%	65,5%	12,7%
	Košický	3,9%	2,9%	3,9%	10,7%	6,8%	0,0%	65,0%	15,5%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	3,2%	10,8%	1,6%	7,6%	2,4%	0,0%	66,8%	10,0%
	MSP - právnické osoby	4,5%	8,8%	2,5%	9,3%	4,0%	1,2%	66,9%	11,2%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	1,2%	17,1%	0,0%	8,5%	3,7%	1,2%	67,1%	8,5%
	Od 3 do 5 rokov	3,2%	9,5%	1,8%	6,8%	5,0%	1,4%	65,9%	13,2%
	Od 5 do 10 rokov	4,6%	5,0%	2,7%	8,5%	1,2%	0,4%	71,5%	11,2%
	10 a viac rokov	5,0%	10,3%	2,7%	10,3%	4,3%	0,9%	64,6%	10,0%

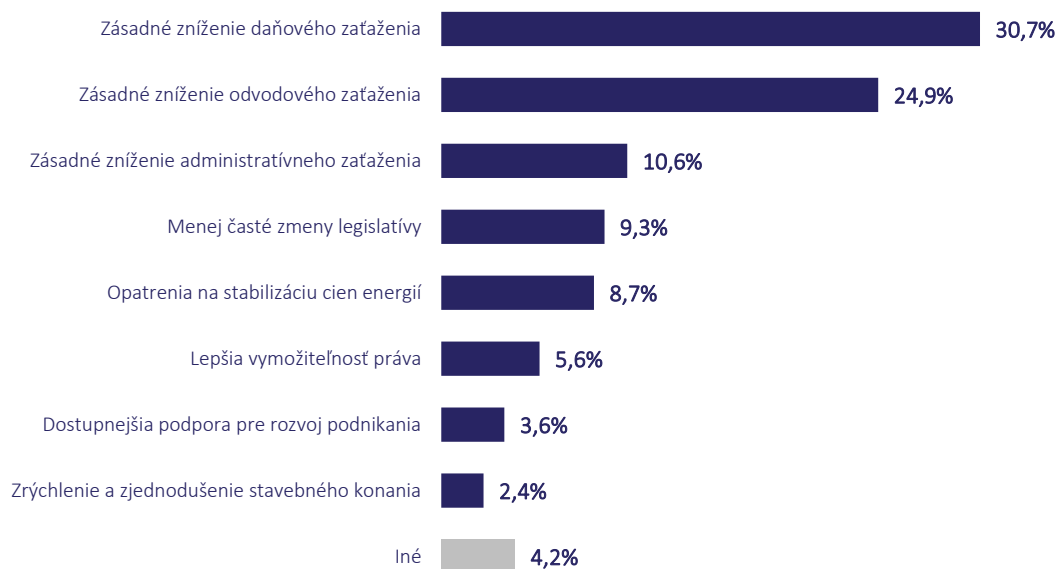
4.12. Aké opatrenia preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti? (Otázka 20)

Oslovení podnikatelia preferujú zásadné zníženie daňového (30,7 %) a odvodového zaťaženia (24,9 %). Zásadne zníženie administratívneho zaťaženia preferuje viac ako desatina (10,6 %) podnikateľov. Menej časté zmeny v legislatíve preferuje takmer desatina (9,3 %) podnikateľov. Za opatrenia na stabilizáciu cien energií je 8,7 % podnikateľov. Viac ako päť percent (5,6 %) MSP je za lepšiu vymožitelnosť práva. Dostupnejšiu podporu pre rozvoj podnikania preferuje (3,6 %) MSP. Najmenej preferovanými opatreniami pre uľahčenie podnikania je zrýchlenie a zjednodušenie stavebného konania (2,4 %).

Najviac sa podnikatelia v odpovediach iné, vyjadrili za uplatnenia všetkých navrhovaných opatrení.

Graf 31 Aké opatrenia preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti?

Aké opatrenie preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti?

N=1000 respondentov

Za **zásadné zníženie daňového zaťaženia** sú predovšetkým podnikatelia v sektore ostatné služby (35,9 %), pôdohospodárstvo (35,1 %) a doprava, informácie (34,3 %), predovšetkým z Trenčianskeho kraja (36,5 %), za **zníženie odvodového zaťaženia** sú predovšetkým malí podnikatelia (27,0 %), v sektore ostatné služby (35,9 %), z Banskobystrického kraja (42,2 %), podnikajúci 10 a viac rokov (29,0 %). Za **zásadné zníženie administratívneho zaťaženia** sú predovšetkým strední podnikatelia (15,0 %), v sektore doprava, informácie (15,2 %), z Prešovského kraja (15,5 %).

Menej časté zmeny v legislatíve by privítali hlavne stredné firmy (12,0 %), v sektore obchodné služby (12,4 %), z Trnavského (10,8 %) kraja, najmä začínajúci podnikatelia (12,2 %) podnikajúci menej ako 3 roky. **Opatrenia na stabilizáciu cien energií** uprednostňuje desatina malých podnikateľov (10,0 %), v sektore ubytovanie a stravovanie (22,9 %) a doprava (11,1 %), z Trnavského (10,8 %) a Žilinského (10,6 %) kraja. **Lepšiu vymožitelnosť práva** by uvítali hlavne strední podnikatelia (7,0 %), v sektore priemysel (12,7 %) a z Nitrianskeho kraja (9,0 %).

Dostupnejšiu podporu pre rozvoj podnikania by uvítali štyri percenta stredných podnikateľov v sektore pôdohospodárstvo (5,4 %), resp. doprava, informácie (5,1 %), z Banskobystrického kraja (5,6 %). **Zrýchlenie a zjednodušenie stavebného konania** by prijali tiež štyri percenta stredných podnikateľov, ďalej firmy v sektore priemysel (4,8 %) a stavebníctvo (4,4 %), z Prešovského kraja (4,5 %).

Tabuľka 53 Aké opatrenia preferujete pre uľahčenie vášho podnikania v budúcnosti?

Riadkové %		Zásadné zníženie daňového zaťaženia	Zásadné zníženie odvodového zaťaženia	Zásadné zníženie administratívneho zaťaženia	Menej časté zmeny legislatívy	Lepšia vymožitelnosť práva	Dostupnejšia podpora pre rozvoj podnikania	Zrýchlenie a zjednodušenie stavebného konania	Opatrenia na stabilizáciu cien energií	Iné
Celková vzorka	1000 respondentov	30,7%	24,9%	10,6%	9,3%	5,6%	3,6%	2,4%	8,7%	4,2%
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	31,9%	24,4%	9,7%	9,3%	5,6%	3,7%	2,4%	8,9%	4,1%
	Malý podnik (10-49)	28,5%	27,0%	11,5%	8,0%	7,0%	3,0%	1,5%	10,0%	3,5%
	Stredný podnik (50-249)	27,0%	24,0%	15,0%	12,0%	3,0%	4,0%	4,0%	5,0%	6,0%
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	35,1%	18,9%	10,8%	10,8%	5,4%	5,4%	2,7%	8,1%	2,7%
	Priemysel	29,4%	19,0%	9,5%	10,3%	12,7%	4,8%	4,8%	6,3%	3,2%
	Stavebníctvo	28,7%	26,5%	12,5%	8,1%	3,7%	3,7%	4,4%	6,6%	5,9%
	Obchod	26,5%	27,7%	10,2%	6,0%	7,8%	3,0%	1,8%	9,0%	7,8%
	Ubytovanie a stravovanie	31,4%	28,6%	2,9%	5,7%	8,6%	0,0%	0,0%	22,9%	0,0%
	Doprava, informácie	34,3%	19,2%	15,2%	9,1%	3,0%	5,1%	0,0%	11,1%	3,0%
	Obchodné služby	31,3%	24,5%	11,5%	12,4%	3,1%	3,7%	1,9%	8,0%	3,7%
	Ostatné služby	35,9%	35,9%	3,8%	5,1%	5,1%	1,3%	2,6%	9,0%	1,3%
Kraj sídla	Bratislavský	34,6%	19,6%	12,6%	9,8%	4,5%	3,8%	2,1%	9,4%	3,5%
	Trnavský	31,2%	24,7%	6,5%	10,8%	6,5%	3,2%	2,2%	10,8%	4,3%
	Nitriansky	26,1%	26,1%	10,8%	9,0%	9,0%	3,6%	0,9%	9,0%	5,4%
	Trenčiansky	36,5%	23,5%	8,2%	8,2%	5,9%	3,5%	2,4%	7,1%	4,7%
	Banskobystrický	21,1%	42,2%	7,8%	8,9%	5,6%	5,6%	0,0%	6,7%	2,2%
	Žilinský	30,3%	26,2%	8,2%	8,2%	5,7%	3,3%	3,3%	10,7%	4,1%
	Prešovský	33,6%	21,8%	15,5%	9,1%	2,7%	3,6%	4,5%	4,5%	4,5%
	Košický	25,2%	26,2%	10,7%	9,7%	6,8%	1,9%	3,9%	9,7%	5,8%
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	33,6%	26,0%	9,2%	9,6%	4,4%	3,6%	2,8%	6,8%	4,0%
	MSP - právnické osoby	29,7%	24,5%	11,1%	9,2%	6,0%	3,6%	2,3%	9,3%	4,3%
Dĺžka podnikania	Menej ako 3 roky	43,9%	17,1%	9,8%	12,2%	0,0%	3,7%	0,0%	9,8%	3,7%
	Od 3 do 5 rokov	36,4%	22,3%	11,4%	7,3%	4,1%	3,6%	4,1%	7,7%	3,2%
	Od 5 do 10 rokov	32,7%	22,7%	10,4%	6,2%	6,2%	5,4%	2,3%	8,8%	5,4%
	10 a viac rokov	24,2%	29,0%	10,5%	11,6%	7,1%	2,5%	2,1%	8,9%	4,1%

5. Zhrnutie výsledkov

Viac ako polovica (55,7 %) predstaviteľov malých a stredných podnikov je nespokojná so súčasnými podmienkami pre podnikanie na Slovensku. Maximálnu spokojnosť vyjadrilo len 2,8 % opýtaných a naopak maximálnu mieru nespokojnosti až 11,6 % podnikateľov.

Podnikatelia vnímali **priaznivejšie podmienky na podnikanie v období na začiatku** ich podnikania. Výrazná väčšina (67,4 %) podnikateľov bola s podmienkami pre podnikanie v začiatkoch ich podnikania spokojnejšia.

Pre MSP je **najvýznamnejšou prekážkou** pri fungovaní a ďalšom raste podnikania **daňové-odvodové zaťaženie** (93,6 %). Z výsledkov ďalej vyplýva, že MSP vnímajú ako významnú prekážku aj vysokú mieru inflácie (91,9 %). Treťou významnou prekážkou je nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov (88,9 %). Za významnú prekážku vidia podnikatelia aj nestabilné ceny energií a ich skokové ceny (85,7 %).

Prekážky v podnikaní predstavujú pre malých a stredných podnikateľov aj zásahy štátu. **Problémom je najmä regulácia pracovno-právnych vzťahov** (63,4 %). V prípade polovice oslovených MSP (50,7 %) je prekážkou ochrana spotrebiteľa. Zásahy štátu v oblasti ochrany životného prostredia, sú prekážkou pre takmer polovicu MSP.

Medzi inštitúcie, ktoré z aspektu deklarácie respondentov alebo ich zamestnancov nútia **vypĺňať zbytočné podania**, zúčastnení najčastejšie zaradili: Sociálnu poisťovňu (49,3 %) a Finančnú správu SR (45,2 %). Treťou byrokratickou inštitúciou zaradili MSP inštitúciu poskytujúcu dotácie, resp. rozhodujúce o eurofondoch (42,3 %)

Najviac podnikateľov (až 45,6 %) **zaťažujú koncesionárske poplatky**, druhým najviac zaťažujúcim poplatkom sú poplatky za odpady (37,1 %) a do tretice najviac zaťažujúcimi poplatkami sú poplatky za zápisy registrov (30,7 %). Najmenej zaťažujúcimi poplatkami sú poplatky na úrovni samosprávy (3,2 %).

39,8 % MSP uhradí ročne štátu alebo samospráve poplatky v sume nad 400 Eur. Ďalších 11,7 % podnikateľov **si nepamätá výšku poplatkov**, lebo sa jedná pre nich o zanedbateľnú sumu.

U takmer troch štvrtín zostal **počet zamestnancov nezmenený** (72,4 %) a u (13,5 %) podnikateľov sa počet zamestnancov z dôvodu kríz, znížil. Podnikateľov, ktorí zaznamenali zvýšenie zamestnanosti bolo podľa prieskumu o niečo viac ako zníženie zamestnanosti (14,1 %).

Nutnosť prepúšťania najviac zasiahla malých podnikateľov (21,0 %) v sektore ubytovanie a stravovanie (25,7 %) a priemysel (15,9 %), obchod (15,7 %) a stavebníctvo (15,4 %), v Žilinskom (15,6 %) a Trnavskom (15,1 %) kraji, MSP podnikajúcich menej ako 3 roky (15,9 %).

Takmer tretina malých a stredných podnikateľov (30,4 %) si myslí, že podnikateľ na Slovensku **sa nedá bez toho, aby ste nikdy neporušili žiadny zákon**. Z toho (14,1 %) podnikateľov si myslí, že sa bez porušenia zákona podnikateľ na Slovensku určite nedá. Naopak, (37,1 %) podnikateľov je presvedčených, že **podnikateľ sa dá aj bez porušenia zákonov**.

Podnikatelia považujú za **najväčšiu prekážku** pri dodržiavaní zákonov ich časté zmeny a nemožnosť pravidelného sledovania (71,1 %). Druhou výraznou prekážkou podľa podnikateľov je zložité zistiť, aké zákony a predpisy sa konkrétneho podnikania dotýkajú (63,2 %). Treťou prekážkou je, že zákony sú prijímané bez dostatočnej konzultácie s podnikateľmi (61,5 %).

Väčšine MSP (71,0 %) vysoká inflácia zvyšuje náklady na podnikanie. Až (34,7 %) malých a stredných podnikateľov muselo zvýšiť mzdy zamestnancom, až tretine MSP (33,7 %) klesol dopyt po tovaroch/službách. U viac ako pätiny MSP (26,7 %) sa zhoršila platobná disciplína odberateľov a u (3,8 %) sa vysoká miera inflácie prejavila iným spôsobom.

35,1 % MSP sa doposiaľ nezvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku, naopak takmer rovnakému podielu MSP (35,1 %) sa zvýšili do 50%. Desatine MSP (10,5 %) sa zvýšili od 51 % do 100 %. Takmer šiestim percentám (5,8 %) sa náklady zvýšili od 101 % až 200 %. Od 201 % do 300 % sa zvýšili náklady na energie štyrom percentám MSP.

Pre viac ako polovicu MSP (52,6 %) mali vysoké ceny energií dopad na pokles ziskovosti. Tretine MSP vďaka vysokým cenám energií klesli tržby. U niečo viac ako štvrtiny (25,9 %) MSP bola utlmená investičná činnosť. 14,7 % podnikateľom ohrozili vysoké ceny energií existenciu firmy.

Pre viac ako polovicu (58 %) MSP na Slovensku vojenský konflikt na Ukrajine nemal žiaden vplyv, naopak (16,2 %) malých a stredných podnikateľov zaznamenalo pokles dopytu o ich výrobky a služby. Takmer desatina (9,3 %) MSP musela obmedziť export/import tovaru.

Spustenie elektronickej PN hodnotilo až 42,0 % MSP pozitívne, z toho až (18,4 %) výrazne pozitívne. Druhou najpozitívnejšou legislatívnou zmenou bolo uľahčenie vedenia účtovníctva v elektronickej podobe (36,2 %) MSP. Treťou pozitívnou legislatívnou zmenou bolo zavedenie zálohovania jednorazových obalov na nápoje (35,8 %) MSP.

Polovica MSP stihla zapísať rodne čísla v požadovanom termíne, naopak 14,6 % podnikateľov malo buď nedostatok informácií o uvedenej povinnosti (7,6 %), nedostatok času (4,3 %), alebo iné dôvody (2,7 %).

Viac ako jedna tretina (34,6 %) podnikateľov **neplánuje v najbližšom období žiadnu** strategickú zmenu. Najväčšia skupina podnikateľov (29,9 %) zo skúmanej vzorky plánuje zlepšiť marketing.

Rast tržieb v nasledujúcom roku očakáva takmer polovica podnikateľov (41,9 %), zároveň iba viac ako pätina podnikateľov očakáva pokles tržieb (22,7 %). Rast zisku očakáva 35,7 % podnikateľov, naopak pokles zisku (30,1 %) MSP podnikateľov.

Oslovení podnikatelia preferujú **zásadné zníženie daňového (30,7 %) a odvodového zaťaženia (24,9 %)**. Zasadne zníženie administratívneho zaťaženia preferuje viac ako desatina (10,6 %) podnikateľov. Menej časté zmeny v legislatíve preferuje takmer desatina (9,3 %) podnikateľov. Za opatrenia na stabilizáciu cien energií je 8,7 % podnikateľov.

6. Metodika prieskumu

Zber informácií od respondentov sa realizoval prostredníctvom telefonického prieskumu za použitia metódy CATI. Uvedenú metódu možno charakterizovať ako kvantitatívnu metódu zberu údajov, prostredníctvom ktorej profesionálni operátori telefonicky kontaktujú vybranú skupinu respondentov. Rozhovor sa následne riadi pripravenou štruktúrou otázok a odpovedí formou dotazníka. Prieskum zameraný na monitorovanie financovania MSP sa uskutočnil v mesiaci december 2022. Zber údajov sa realizoval na základe dotazníka, ktorý spracovala Slovak Business Agency. Dotazník pozostával z 25 uzavretých otázok. Výberová reprezentatívna vzorka o veľkosti 1000 respondentov bola vytvorená stratifikovaným náhodným výberom zo základného súboru malých a stredných podnikov, ktorí v roku 2022 vykonávali podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky. Respondenti prieskumu boli predstavitelia podnikateľských subjektov s rozhodovacou právomocou, teda majitelia firiem, generálni riaditelia, výkonní riaditelia alebo kompetentní pracovníci poverení odpovedať na otázky zodpovednou osobou vo firme s rozhodovacou právomocou. Ako stratifikačné kritériá boli použité štyri znaky:

- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa právnej formy, pričom fyzické osoby – podnikatelia boli v počtosti reprezentované 250 respondentmi a MSP – právnické osoby (podniky) boli v prieskume zastúpené 750 respondentmi.
- Rozdelenie MSP – právnických osôb (750) podľa počtu zamestnancov v nasledovnej štruktúre: 450 mikropodnikov (podniky s 0 až 9 zamestnancami), 200 malých podnikov (podniky s 10 až 49 zamestnancami) a 100 stredných podnikov (podniky s 50 až 249 zamestnancami).
- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa ich sídla z hľadiska regionálneho členenia na úrovni NUTS 3 na: Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj.
- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa hlavného druhu ekonomickej činnosti zapísanej do Obchodného registra na základe klasifikácie SK NACE, pričom kategorizácia hlavných ekonomických činností bola stanovaná nasledovne: pôdohospodárstvo (sekcia A); priemysel (sekcia B, C, D, E); stavebníctvo (sekcia F); obchod (sekcia G); ubytovanie a stravovanie (sekcia I); doprava, informačné a komunikačné činnosti (sekcia H, J); obchodné služby (sekcia K, L, M, N) a ostatné služby (sekcia O, P, Q, R, S).

7. Dotazník

A) Všeobecne o podniku a podnikateľskom prostredí:

1. Vyjadrite Vašu celkovú spokojnosť s podmienkami pre podnikanie na Slovensku v súčasnosti a na začiatku svojho podnikania na škále od 1 (maximálna spokojnosť) po 6 (maximálna nespokojnosť).

Súčasný stav	1	2	3	4	5	6
Keď ste začínali podnikat'	1	2	3	4	5	6

2. Budem vám teraz čítať rôzne faktory, ktoré môžu byť prekážkami pri podnikaní. Do akej miery predstavujú uvedené faktory prekážku pre Vaše podnikanie? Prirad'te ku každému faktoru jednu z odpovedí podľa škály:

Škála:

- Nie je to žiadna prekážka
- Je to len mierna prekážka
- Je to vážna prekážka
- Je to rozhodujúca prekážka
- Neviem posúdiť

- Kvalita a dostupnosť infraštruktúry
- Dostupnosť a kvalita pracovnej sily
- Nestabilita a nejednoznačnosť zákonov a právnych predpisov
- Daňové-odvodové zaťaženie
- Vymožiteľnosť práva cez súdy
- Korupcia
- Vysoká inflácia
- Nestabilné ceny energií a ich skokové zmeny
- Registračné, nehlasovacie a iné administratívne povinnosti voči štátu
- Obmedzenie vstupu na trh a iné protikonkurenčné praktiky

3. Predstavujú alebo nepredstavujú prekážku vo Vašom podnikaní zásahy štátu v nasledovných oblastiach (v rámci vnútorného trhu), ktoré vám budem čítať po jednom? Odpovedajte podľa škály:

Škála:

- Nie je to žiadna prekážka
- Je to len mierna prekážka
- Je to vážna prekážka
- Je to rozhodujúca prekážka
- Neviem posúdiť

1. Regulácia cien tovarov a služieb
2. Regulácia pracovno-právnych vzťahov
3. Technické požiadavky na kvalitu výrobkov
4. Ochrana spotrebiteľa
5. Ochrana životného prostredia
6. Ochrana hospodárskej súťaže

4. Budem vám čítať názvy jednotlivých inštitúcií a v pri každej z nich povedzte, či máte pocit, že nasledovné inštitúcie nútia podnikateľov, prípadne zamestnancov, vyplňať zbytočne časté, rozsiahle, či neprehľadné podania? Pri každej inštitúcii odpovedajte podľa škály:

Odpoveď:

- a) *Áno*
- b) *Nie*
- c) *Neviem*

1. Finančná správa
2. Sociálna poisťovňa
3. Zdravotná poisťovňa
4. Registrový súd
5. Mestský/obecný úrad
6. Samosprávny kraj
7. Okresný úrad a okresný úrad v sídle kraja
8. Inštitúcia poskytujúca dotácie, resp. rozhodujúca o eurofondoch
9. Štatistický úrad SR
10. Iný úrad (špecifikujte ktorý):.....

5. Akými poplatkami ste ako podnikateľ najčastejšie zatážený zo strany verejných orgánov? (Môžete vybrať viac možností)

1. Poplatky za zápisy do registrov
2. Poplatky za zmeny v obchodnom registri
3. Poplatky za povolenia
4. Poplatky za odpady
5. Koncesionárske poplatky
6. Iné poplatky na úrovni štátnej správy (uved'te) ....
7. Iné poplatky na úrovni samosprávy (uved'te) ....
8. Nevieam / nechcem odpovedať

6. Odhadnite výšku poplatkov, ktoré ročne ako podnikateľ uhradíte štátu alebo samospráve

1. Ide o zanedbateľnú sumu – nepamätám si
2. od 5 Eur do 50 Eur vrátane ročne
3. od 51 Eur do 100 Eur vrátane ročne
4. od 101 Eur do 200 Eur vrátane ročne
5. od 201 Eur do 300 Eur vrátane ročne
6. od 301 Eur do 400 Eur vrátane ročne
7. nad 401 Eur
8. Neviem / nechcem odpovedať

B) Ľudské zdroje**7. Ako sa vyvíjala zamestnanosť vo Vašej firme počas roka 2022? Počet zamestnancov sa:**

1. zvýšil
2. znížil
3. zostal nezmenený

8. Zaznamenali ste pri obsadzovaní pracovných miest počas tohto roka výraznejšie problémy ako v predchádzajúcich rokoch? (môžete vybrať viac možností)

1. Áno, záujem uchádzačov bol výrazne menší
2. Áno, odbornosť uchádzačov bola nedostačujúca
3. Áno, platové očakávania uchádzačov boli neprimerane vysoké
4. Nie, nezaznamenali sme výraznejšie problémy
5. Neobsadzovali sme žiadne pracovné pozície

C) K legislatíve**9. Dá sa podľa Vás vo Vašom odvetví podnikat' tak, aby ste nikdy neporušili žiadny zákon? Prečítam vám možnosti:**

1. Určite áno (FILTER – nasledujúcu otázku preskočiť)
2. Skôr áno (FILTER – nasledujúcu otázku preskočiť)
3. Skôr nie
4. Určite nie
5. Neviem posúdiť (nečítať)

10. Odpovedajú respondenti, ktorí v Q9 vybrali možnosť skôr 3. nie alebo 4. určite nie.**Ak sa domnievate, že na Slovensku je ťažké, či dokonca nemožné dôsledne dodržiavať zákony, čomu to pripisujete? Prečítam vám možnosti (1 až 8):**

(môžete vybrať viac možností).

1. Je zložité zistiť, aké všetky zákony a predpisy sa konkrétneho podnikania dotýkajú
2. Úradníci nepomáhajú podnikateľom zorientovať sa v zákonoch pre danú oblasť
3. Časté zmeny zákonov nemožno pravidelne sledovať

4. Zákony nie sú jednoznačné
5. Zákony sú prijímané bez dostatočnej konzultácie s podnikateľmi
6. Zákony sa schvaľujú bez posudzovania ich vplyvov na podnikateľské prostredie
7. Dodržiavanie zákonov sa nevynucuje od všetkých rovnako
8. Niektoré zmeny zákonov prinášajú nerealizovateľné požiadavky
9. Uveďte iné _____
10. Nevieť posúdiť (nečítať)

11. Ako sa prejavuje pretrvávajúca vysoká inflácia na podnikaní vašej firmy? (môžete vybrať viac možností)

1. Zvyšuje nám náklady na podnikanie
2. Museli sme zvýšiť mzdy zamestnancom
3. Znížil sa dopyt po našich tovaroch/službách
4. Zhoršila sa platobná disciplína našich odberateľov
5. Iným spôsobom. Uveďte.
6. Nemala negatívny dopad doposiaľ
7. Nevieť posúdiť (nečítať)

12. Ako výrazne sa vám zvýšili náklady na energetické vstupy oproti minulému roku? (vybrať jednu odpoveď)

1. Doposiaľ sa nám nezvýšili
2. Do 50 %
3. Od 51 % do 100 %
4. Od 101 % až 200 %
5. Od 201 % do 300 %
6. Od 301 % do 500 %
7. Viac ako 500 %
8. Nevieť posúdiť (nečítať)

13. Odpovedajú respondenti, ktorí v Q12 vybrali možnosť č. 2 až č. 7

Aké dopady mali doposiaľ vysoké ceny energií na podnikateľské aktivity vašej firmy? (môžete vybrať viac možností)

1. Pokles tržieb
2. Pokles ziskovosti
3. Obmedzenie výroby
4. Utlmená investičná činnosť
5. Prepúšťanie zamestnancov
6. Ohrozená existencia firmy
7. Iné dopady. Uveďte.
8. Nevieť posúdiť (nečítať)

14. Aké priame vplyvy mal doteraz vojenský konflikt na Ukrajine na podnikateľské aktivity vašej firmy? (môžete vybrať viac možností)

1. Strata obchodných kontraktov
2. Pokles dopytu o naše výrobky a služby
3. Pozastavenie investičných aktivít

4. Obmedzenie exportu alebo importu tovaru
5. Odchod ukrajinských zamestnancov
6. Príchod novej pracovnej sily
1. Iné problémy v oblasti logistiky
2. Iné. Uveďte.
3. Žiadne
4. Nevie (nečítať)

15. Ako by ste ohodnotili nasledovné tohtoročné legislatívne zmeny? Odpovedajte podľa škály:

Škála:

- a) *Výrazne negatívne*
- b) *Mierne negatívne*
- c) *Neutrálne. Ani negatívne, ani pozitívne.*
- d) *Mierne pozitívne*
- e) *Výrazne pozitívne*
- f) *Neviem posúdiť*

1. Zavedenie zálohovania jednorazových obalov na nápoje od 1.1.2022
2. Uľahčenie vedenia účtovníctva v elektronickej podobe (novela zákona o účtovníctve od 1. 1. 2022)
3. Zníženie daňového zvýhodnenia vo forme tzv. superodpočtu už len na 100 % oprávnených výdavkov vynaložených na činnosti výskumu a vývoja
4. Úprava pravidiel na spracúvanie cookies od 1.2.2022
5. Spustenie elektronickej PN od 1. 6. 2022
6. Zavedenie podpory v čase skrátenej práce (tzv. kurzarbeit) od 1. 3. 2022
7. Povinnosť zaokrúhľovať eurocenty pri hotovostných platbách

16. Ak vaša firma nestihla zapísať rodné čísla spoločníkov do obchodného registra, aké boli dôvody:

1. Nedostatok informácií o uvedenej povinnosti
2. Nedostatok času
3. Iné dôvody. Uveďte.
4. Rodné čísla sme zapísali v požadovanom termíne
5. Uvedená povinnosť sa nás netýka/rodné číslo sme už mali zapísané

17. Čo plánujete zmeniť vo Vašej firme v najbližšom období?

Prečítam vám možnosti: (Môžete vybrať viac možností)

1. Zlepšiť marketing
2. Expandovať na nové zahraničné trhy
3. Priniesť na trh nový produkt / službu
4. Zapojenie sa do subdodávateľských reťazcov
5. Zavádzanie digitalizácie

6. Zavádzanie prvkov zelenej a obehovej ekonomiky
7. Zvýšenie energetických úspor / zlepšenie energetickej efektívnosti
8. Neplánujem žiadnu zmenu
9. Uveďte iné _____
10. Nevieť (nečítať)

18. V porovnaní s aktuálnym rokom, aký vývoj očakávate vo svojej firme v nasledujúcom roku? Odpovedajte podľa škály

Odpoveď:

- a) *Rast*
- b) *Pokles*
- c) *Bez zmeny*

1. Tržby
2. Ziskovosť
3. Zamestnanosť
4. Investície
5. Vývoz

19. Aký očakávate dopad plánovaného zvýšenia príplatkov za prácu cez víkend, sviatok a v noci v roku 2023 na Vaše podnikanie: (Môžete vybrať viac možností)

1. Obmedzenie výrobnnej prevádzky v tieto dni
2. Neposkytovanie služieb v tieto dni
3. Prepúšťanie zamestnancov
4. Zvýšenie cien produktov a služieb
5. Odklad plánovaných investícií
6. Uveďte iné dopady _____
7. Neočakávam žiadne dopady
8. Očakávané dopady neviem zatiaľ posúdiť

**20. Aké opatrenie preferujete pre uľahčenie Vášho podnikania v budúcnosti?
(len 1 možnosť odpovede)**

1. Zásadné zníženie daňového zaťaženia
2. Zásadné zníženie odvodového zaťaženia
3. Zásadné zníženie administratívneho zaťaženia
4. Menej časté zmeny legislatívy
5. Lepšia vymožiteľnosť práva
6. Dostupnejšia podpora pre rozvoj podnikania
7. Zrýchlenie a zjednodušenie stavebného konania
8. Opatrenia na stabilizáciu cien energií
9. Uveďte iné _____

A teraz už len niekoľko štatistických otázok o vašej firme

(Triediace otázky):

21. Aká je právna forma vašej firmy?

1. Živnostník
2. Spoločnosť s ručením obmedzeným
3. Akciová spoločnosť
4. Slobodné povolanie
5. Samostatne hospodáriaci roľník
6. Iná forma (napr. družstvo, komanditná spoločnosť, verejno-obchodná spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, zahraničná osoba)

22. Koľko zamestnancov má Vaša firma?

1. Žiadnych
2. 1 až 3 zamestnancov
3. 4 až 5 zamestnancov
4. 6 až 9 zamestnancov
5. 10 až 19 zamestnancov
6. 20 až 49 zamestnancov
7. 50 až 249 zamestnancov

23. Uveďte prosím okres, v ktorom sídli vaša firma.

---

24. Ktorá z nasledovných činností je vo vašom podnikaní aktuálne hlavná (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE)?

1. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
2. ťažba a dobývanie
3. priemyselná výroba
4. dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
5. dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
6. stavebníctvo
7. veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov
8. doprava a skladovanie
9. ubytovacie a stravovacie služby
10. informácie a komunikácia
11. finančné a poisťovacie činnosti
12. činnosti v oblasti nehnuteľností
13. odborné, vedecké a technické činnosti
14. administratívne a podporné služby
15. vzdelávanie
16. zdravotníctvo a sociálna pomoc
17. umenie, zábava a rekreácia
18. ostatné činnosti

25. Kedy bola založená Vaša firma?

1. v období 2020 – 2022 (menej ako 3 roky)
2. v období 2017 – 2019 (od 3 do 5 rokov)
3. v období 2012 – 2016 (od 5 do 10 rokov)
4. v období 2011 a skôr (10 a viac rokov)